

Kapitola 1.

Zázraky

Kdo jsem? A jak asi tenhle příběh skončí?

Vyšlo slunce a já sedím u okna, zamženého dechem života, který uplynul. Dneska je na mě vsutku podívaná: dvě košile, teplé kalhoty, šála dvakrát omotaná kolem krku a zastrčená do tlustého svetru, který mi dcera upletla k narozeninám před třiceti lety. Termostat v mém pokoji je nastavený na nejvyšší polohu a kromě toho se přímo za mnou činí menší přenosný sálač. Tiká a pobroukává a jako pohádkový drak ze sebe chrlí horký vzduch. A přesto se celé moje tělo chvěje chladem, který ho už nikdy neopustí, chladem, jenž se v něm ukládal dlouhých osmdesát let. Osmdesát let. Co ostatní lidé, kterým je taky už tolik jako mně - jsou na tom podobně?

Můj život? Jak ho popsat ...

To máte těžké. Jistěže se nepodobal onomu báječnému ohňostroji, který jsem si od něj v mládí sliboval, ale nelze ani říci, že jsem se jím pouze přízemně plahočil. Nejspíš by se dal přirovnat ke spolehlivé akci: žádné velké výkyvy, víc vzestupů než poklesů, a pozvolný, ale stálý růst hodnoty. Zjistil jsem, že každý tohle o svém životě tvrdit nemůže. Avšak abyste to nepochopili špatně. Nejsem vůbec nic zvláštního, to mi je zcela jasné. Jsem docela obyčejný člověk, mám obyčejné myšlenky a vedl jsem obyčejný život. Nikde mi nepostavili žádný pomník a na moje jméno se brzy zapomene, ale celým srdcem i duší jsem miloval jednoho člověka, a to mi vždycky stačilo.

Romantikové by to mohli nazvat příběhem lásky, cynikové by to asi označili za tragédii. V mém nitru je v tom tak trochu obojí, a ať už se na to nakonec budete dívat jakkoli, stejně bude platit, že to naplňuje velkou část mého života. Ani náznakem nelituji toho, jakou cestu jsem si zvolil a kudy mě vedla - vždycky to pro mě byla cesta správná. Nikdy jsem si nepřál žádnou jinou.

Čas bohužel nijak nepřispívá k tomu, aby měl člověk záruku, že

z ní nemůže sejít. Ta cesta je přímá jako předtím, ale chůzi po ní znesnadňují kameny a výmoly, kterými ji dlouhý život poznamenal. Ještě před třemi lety je bylo možné nebrat na vědomí, avšak teď už to nejde. Mým tělem bloudí nemoc, už nejsem ani silný, ani zdravý, a moje dny připomínají balonky, které zbyly po rozpustilém večírku - jsou zplihlé, napůl splasklé, stále měkčí.

Zakašlu a šilhavýma očima se podívám na hodinky. Uvědomuji si, že už musím jít. Vstanu a šourám se přes pokoj. Z psacího stolu seberu cestou zápisník, ze kterého jsem předčítal už stokrát, strčím si ho podpaží a pokračuji tam, kam musím.

Kráčím po bílých dlaždičkách, pokropených šedivými skvrnami. Podobají se mým vlasům, a taky vlasům většiny lidí, kteří tady žijí, i když dnes ráno jsem na chodbě docela sám. Všichni jsou zalezlí ve svých pokojích, sami, jen s televizí, ale na to jsou stejně jako já zvyklí. Když má člověk dost času, dokáže si zvyknout na cokoli.

Z dálky zaslechnu zdušený pláč a vím, kdo to vzlyká. Potkávám sestřičky, usmíváme se na sebe a zdravíme se. Určitě jim ležím v hlavě, i to, co každý den podnikám. Když je mójím, slyším, jak si mezi sebou šeptají: "Už k ní jde zas," donese se mi k uším. "Snad to bude mít nějaký smysl." Ale přímo se mnou se o tom do řeči nedají.

O chvíli později jsem na místě. Dveře pokoje jsou pro mě jako vždycky už otevřené. Jsou tu dvě sestry, a když vcházím, vesele zahlaholí: "Dobré jitro!" A já s nimi prohodím pár slov - co děti ve škole a jak se těší na prázdniny, které jsou za dveřmi. Toho pláče si vůbec nevšímají. Jako by ho vůbec neslyšely. Už si na něj zvykly. Ale vždyť přece já taky.

Potom se posadím do křesla, které už mě důvěrně zná. Jsou s ní téměř hotovy. Je oblečená, ale pořád pláče. Víam, že až odejdou, brzy se uklidní. Ten ranní shon ji vždycky velmi rozruší a dneska to není jiné. Sestřičky konečně odejdou. Když mě míjejí, obě mě pohladí po paži a usmějí se na mě.

Chvíli sedím a jen se na ni dívám, ale ona mi ten pohled
neopětuje. Chápu to, protože neví, kdo
jsem. Jsem pro ni úplně cizí člověk. Pak se odvrátím, skloním hlavu
a chvíli se modlím, abych měl dost
síly na to, co mě čeká. Vím, že ji
budu potřebovat.

Je třeba začít. Nasadím si brýle a z kapsy vytáhnu lupu. Položím
ji na okamžik na stůl, abych si mohl
otevřít zápisník. Musím si dvakrát
olíznout pokřivený prst, než se mi
podaří notes otevřít na první stránku. Potom si nad ní nastavím
zvětšovací sklo.

Pokaždé než začnu ten příběh
číst, v hlavě mi to zavíří a ptám se
sám sebe: Stane se to dneska? Nemám ponětí - jak to můžu předem
vědět? A někde hluboko v sobě cítím,
že to vlastně není důležité. Možnost, že by k tomu přece jen mohlo
dojít, mi stačí k tomu, abych vytrval. Klidně mě považujte za snílka
či za blázna - já věřím, že možné je
cokoli.

Uvědomuji si, že osud i věda
jsou proti mně. Ale věda přece nedokáže odpovědět na všechno. Tím
jsem si jist - to mě život naučil.
Což mi propůjčuje víru, že na světě
se opravdu dějí zázraky - ať jsou
jakkoli nevysvětlitelné a neuvěřitelné - že k nim skutečně může
docházet, a to bez ohledu na přirozený
řád věcí. A tak jako každý den i
teď znovu začínám předčítat z toho
zápisníku, pěkně nahlas, aby to
dobře slyšela, a doufám, že onen
zázrak, který prostupoval celým mým
životem, se ke mně znovu vrátí.

A možná - proč vlastně ne? -
možná se opravdu vrátí.

Kapitola 2.

Duchové

Bylo to na počátku října roku
1946. Nathan Calhoun seděl na
verandě svého domu, postaveného ve
starém plantážním stylu, a sledoval
západ pohasínajícího slunce. Touhle
dobou tu vždycky rád sedával, zvláště když předtím celý den pilně
pracoval, a dopřával svým myšlenkám,
aby se volně potulovaly. Byl to jeho navyklý způsob odpočinku a naučil

se mu od svého otce.

Nejraději se díval na stromy a jejich odraz v řece. Takhle na podzim jsou stromy v Severní Karolině nádherné; všechny možné barevné odstíny, které si lze představit - zelené, žluté, rudé, oranžové, oslnivě rozzářené v paprscích slunce.

Dům byl postaven v roce 1772 a představoval jedno z nejstarších a taky největších sídel v New Bernu. Původně to byla hlavní budova někdejší rušné plantáže. Nathan ji koupil hned po skončení války a za posledních jedenáct měsíců vynaložil spoustu energie i peněz na její důkladnou opravu. Před několika týdny vyšel o jeho domě článek v jedné novinách, které vycházely v Raleigh; reportér se v něm rozplýval, že je to nejkrásněji zrestaurované staré sídlo, jaké kdy viděl. Pokud šlo o samu budovu, měl asi pravdu. Pozemek, který k němu patřil, to byla ovšem zatím ještě docela jiná historie. A právě na jeho vylepšování strávil Nathan valnou část dne.

Tvořilo ho dvanáct akrů půdy, přiléhajících k řídce, která se jmenovala Brices Creek, a on teď právě opravoval dřevěný plot, který pozemek ohrazoval ze třech zbývajících stran. Pečlivě prohlížel, kde už byl prohnitý nebo kde ho narušily termity, a pokud bylo zapotřebí, vyměňoval v něm nosné sloupky. Ještě mu zbývalo tu práci dodělat na západní straně, a když toho dne uklízel nářadí, říkal si, že nesmí zapomenout objednat nějaké další dřevo. Potom zašel do domu, vypil sklenici sladkého čaje a vlezl do sprchy, aby ze sebe spláchl špínu i únavu.

Pak se učesal, natáhl na sebe vybledlé džíny, nalil si další sklenici čaje a vyšel na verandu, kde každý den touto dobou sedával.

Sáhl po kytáře, vzpomněl si při tom na otce a uvědomil si, jak moc mu tady chybí. Prohrábl se strunami, dvě trochu doladil, a pak začal hrát, tiše, pomalu. Nejdřív si k tomu jen tak broukal, ale jak kolem něj houstla tma, rozezpíval se naplno.

Když toho nechal, pohodlně se uvelebil v houpacím křesle. Bylo už sedm pryč. Ze zvyku vzhlédl vzhůru a na podzimní obloze si našel Orion, Velký vůz a mihotavou Polárku.

V duchu začal počítat, ale brzy toho nechal. Věděl, že za opravu domu už utratil téměř všechny svoje

úspory a že si bude muset brzy zase najít nějakou práci. Pustil to však z hlavy a rozhodl se, že si s tím teď nebude dělat starosti a těch několik zbývajících měsíců, které mu ještě úpravy zaberou, si pěkně v klidu vychutná. Nějak to jistě dopadne, o tom vůbec nepochyboval. Zatím to vždycky nějak dopadlo.

Přišla k němu Klem, jeho lovecký pes, a než se mu položila u nohou, otřela se mu čumákem o ruku. "Tak co, holka, jak se vede?" zeptal se jí a poplácal ji po hlavě. Něžně zakňučela a obrátila k němu něžné kulaté oči. Před časem se dostala pod auto a přišla o nohu, ale pořád se pohybovala docela dobře, a za těchto večerů mu oddaně dělala společnost.

Bylo mu jednatřicet, takže ještě vůbec nebyl starý, ale tím víc na něj doléhala samota. Od té doby, co se vrátil, s nikým nezačal chodit. Nepotkal žádnou dívku, která by ho aspoň trochu zajímala. Mohl si za to sám, to mu bylo jasné. Avšak mezi něj a každou dívku, která se vyskytla poblíž, se pokaždé položila jakási nepřekročitelná vzdálenost, a on věděl, že tu by nikdy nedokázal překlenout, byť by se snažil sebevíc. A občas, chvíli před tím, než usnul, ho napadlo, že jeho osudem možná bude zůstat sám navždycky.

Večer uplýval, ale stále bylo teplo a pěkně. Nathan naslouchal cvrčkům a šeleštění stromů a myslel na to, oč skutečnější a vzrušivější jsou zvuky přírody než lidské výtvoř jako automobily a letadla. Příroda mu vždycky vracela víc, než si od něj brala, a její hlasy ho znovu a znovu vracely k myšlenkám na to, jak by měl člověk žít. Za války zažil často chvíle, zvláště po nějaké větší bojové akci, kdy se z takových prostých zvuků niterně těšil. "Pomůžou ti, abys neztratil rozum," řekl mu otec toho dne, kdy odplouval. "Je to Boží hudba, která tě přivede zpátky domů."

Dopil čaj a zašel dovnitř, aby si přinesl něco ke čtení. Cestou zpátky rozsvítil na verandě světlo. Opět se usadil a zadíval se na knihu, kterou si vybral. Byla už stará, desky měla velmi odřené a její stránky nesly stopy bláta a vody.

Byly to Listy trávy Walta
Whitmana. Tuhle knížku měl u sebe
přes celou válku. Ted' ji náhodně
otevřel a četl slova, na které mu
padly oči:

Tohle je tvoje hodina, ó Duše,
tvůj volný vzlet do bezesloví,
 pryč od knih, pryč od umění, den
v nenávratnu, lekce skončena,
a ty se vznášíš vzhůru, mlčky se
rozhlížíš a zkoumáš témata,
 jež nade vše miluješ,
noc, spánek, smrt a hvězdy.

V duchu se usmál. Nevěděl proč,
ale Whitman mu odjakživa připomínal
New Bern. Byl rád, že se sem vrátil. I když byl pryč celých čtrnáct
let, tohle byl jeho domov a znal tu
spoustu lidí, většinou už od dětství. Na tom nebylo nic zvláštního.
Podobně jako mnoho jižanských městeček se i lidé, kteří tady žili,
nikdy neměnili - jenom pozvolna
stárli.

Ted' byl jeho nejlepším přítelem
Gus, sedmdesátiletý černoch, který
bydlel kousek od něj. Seznámili se
několik týdnů potom, co Nathan koupil tenhle dům. Gus se u něj jednou
večer objevil s lahví domácí kořalky
a "brunšvickým gulášem", typickým
jižanským pokrmem, směsí kuřecího a
veverčího masa se zeleninou, a potom
se do noci opíjeli a družně si vyprávěli příběhy ze života.

Gus za ním potom chodil párkrát
týdně, obvykle kolem osmé večer.
Měl doma čtyři děti a jedenáct
vnoučat a potřeboval odtamtud občas
vypadnout. Nathan se mu vůbec nedivil. Gus s sebou obvykle donesl
foukací harmoniku, a když si trochu
popovídali, zahráli a zazpívali si
spolu pár písniček.

Začal Guse brát jako člena
rodiny. Nikdo jiný taky nepřipadal
v úvahu, alespoň ne od té doby, co
Nathan rok předtím ztratil otce.
Byl jedináček a maminka mu zemřela
na chřipku, když mu byly dva roky.
A i když o tom jednou velmi vážně
uvažoval, nikdy se neoženil.

Ovšem zamilovaný byl tehdy až po

uši. Jedinkrát - a bylo to už hrozně dávno. Avšak změnilo ho to navždycky. To dokáže jen opravdová láska, a tohle byla láska jako trám.

Směrem od moře se přes večerní oblohu začaly pomalu sunout mraky, postříbřené odrazy měsíčního svitu. Postupně houstly a Nathan se v houpacím křesle opřel dozadu. Setrvačností kolébal nohama dál, stále ve stejném rytmu, a jeho mysl odplouvala do minulosti, k podobnému večeru, jako byl tento, před čtrnácti lety.

Bylo to v roce 1932, měl těsně po maturitě a právě začínal každoroční festival na řece Neuse. Město bylo vzhůru nohama, všichni byli venku a bavili se, jak se dalo, všude vonělo grilované maso. Toto večera bylo velmi vlhko - z nějakého důvodu se na to dobře pamatoval. Přišel na slavnost sám, a jak se prodíral mezi lidmi a hledal někoho známého, uviděl Fina a Sáru, dva kamarády, se kterými se znal od dětství. Stála s nimi dívka, kterou ještě nikdy předtím neviděl. Pamatoval si, jak si v duchu pomyslel, že je to moc hezká holka. Když se pak k té trojici připojil, zvedla k němu hluboké oči. "Ahoj," řekla prostě a podala mu ruku. "Finley mi o tobě hodně vyprávěl."

Docela obyčejný začátek, na který by se dalo snadno zapomenout, kdyby šlo o někoho jiného než o ni. Ale když si stiskli ruce a jeho pohled se střetl s těma nádhernýma smaragdovýma očima, ještě než se stačil znovu nadechnout, věděl najisto, že kdyby hledal od nynějška až do konce života, druhou takovouhle dívku už nikdy nenajde. Tak skvělá a dokonalá mu připadala.

A od té chvíle jako by ho uchvátil hurikán. Přijela se svou rodinou na léto do New Bernu, vysvětloval mu Fin; její otec prý totiž pracuje pro nějakou tabákovou firmu.

Nathan jen přikývl - ty její oči mu vzaly řeč. Finley se zasmál, protože pochopil, co se s přítelem děje, a Sára navrhla, aby si šli koupit něco k pití. Všichni čtyři pak na festivalu zůstali až do chvíle, kdy davy podstatně prořídly a všude kolem se začalo zavírat.

Sešli se hned příštího dne a další den zas a brzy se z nich stala nerozlučná dvojice. Každé ráno -

kromě neděle, kdy musel jít do kostela - obstaral rychle všechno, co bylo třeba, a rychle běžel do Forttottenského parku, kde už na něj čekala. Byla tu poprvé a ještě nikdy nestrávila delší dobu v malém městě, a tak trávili celé dny při činnostech, které pro ni byly zcela nové. Naučil ji, jak se připravuje návnada, a společně pak v mělkých zátokách lovíli tlamaté okouny, bral ji na výpravy do nitra Croatanského lesa, jezdili na kánoí, schovávali se před letními bouřkami a připadalo jim, že se znají odjakživa.

Ale i on se oplátkou učil od ní. Byla to ona, kdo ho na městské zábavě v tabákové stodole naučila tancovat, dokonce i charleston, a ačkoli přes prvních pár kousků dost nemotorně klopýtal, měla s ním trpělivost, a protože mu to nakonec docela šlo, zůstali tam až do konce. Potom ji doprovázel domů, a když se na verandě domu, ve kterém bydlela, loučili, poprvé ji políbil, a potom nemohl pochopit, proč to neudělal už dávno.

Léto pokročilo a on ji jednou přivedl sem do tohoto domu, tehdy už dost zchátralého, a ujistil ji, že tenhle barák bude jednou patřit jemu a on že ho pak dá patřičně do pořádku. Dlouhé hodiny si pak vyprávěli o svých snech - on se těšil na to, jak bude cestovat po celém světě, ona se mu svěřila se svým odhodláním stát se malířkou. Jedné vlhké srpnové noci se navzájem připravili o svou nevinnost. Když pak za další tři týdny odjížděla, odvezla si s sebou velký kus jeho i zbytek léta. Jednoho časného deštivého rána ji očima, které se v noci předtím ani na okamžik nezavřely, vyprovodil a pak šel domů, sbalil si batoh a celý týden po ní osaměle truchlil u moře na Harkers Islandu.

Nathan se podíval na hodinky. Osm dvanáct. Zvedl se, vyšel před dům a podíval se na silnici. Guse nebylo vidět a Nathan usoudil, že dnes už asi nepřijde. Vrátil se na verandu a znovu usedl do houpacího křesla.

Pamatoval si, že o ní s Gusem několikrát mluvil. Když se o ní zmínil poprvé, Gus zavrtěl hlavou

a rozesmál se. "Tak to je ten duch, před kterým utíkáš." Když se ho Nathan zeptal, co tím myslí, Gus odpověděl: "Ten duch - to jsou vzpomínky, chápej. Koukám na tebe, jak se tady od rána do večera dřeš, že se skoro ani nemáš čas pořádně nadechnout. Tohle lidi dělaj ze třech důvodů. Buď jsou to naprostý cvoci, nebo hlupáci, nebo se snažej na něco zapomenout. U tebe mi bylo hned jasné, že se pokoušíš na něco zapomenout. Jenom jsem nevěděl na co."

Měl samozřejmě pravdu. New Bern se proměnil v město duchů. Strašily v něm vzpomínky na ni. Kdykoli se dostal do Forttottenského parku, poblíž míst, kde se scházeli, viděl ji tam před sebou. Když se večer usadil na verandě s kytarou, cítil ji vedle sebe, jak poslouchá hudbu jeho dětství. Kam se podíval, měl před očima něco, co mu ji připomínalo.

Zavrtěl hlavou, a když se mu její obraz začal ztrácet z očí, vrátil se k Whitmanovi. Četl si v něm asi hodinu. Tu a tam vzhlédl, když se k němu od vody doneslo šustivé zacupitání mývala nebo vačice. V půl desáté knihu sklapl, vydal se nahoru do ložnice a zapsal několik poznámek do svého deníku. Za čtyřicet minut už spal. Klem vyběhla po schodech, vyčenichala si ho, párkrát oběhla postel, na které ležel, a nakonec se stočila do klubíčka u jejích nohou.

Na počátku téhož večera, sto šedesát kilometrů odtud, seděla na houpací lavici na verandě domu svých rodičů, nohu složenou pod sebou, a přemýšlela, jestli se rozhodla správně. Bojovala s tím několik dní a probírala to v duchu znovu ještě před chvílí, ale nakonec si musela přiznat, že by si nikdy neodpustila, kdyby si tuhle příležitost nechala proklouznout mezi prsty.

Lon neznal pravý důvod toho, proč chce nazítří odjet. Před týdnem mu nadhodila, že by si ráda zajela na pobřeží, podívat se po

tamějších starožitnictvích. "Jen na dva tři dny. Upřímně řečeno - docela ráda bych si odpočinula od všech těch svatebních příprav a přišla na jiné myšlenky." Mrzelo ji, že mu musí lhát, ale aby mu řekla pravdu, to nepřipadalo v úvahu. Její odjezd s ním neměl vůbec nic společného a ona v žádném případě neměla právo po něm chtít, aby ji pochopil.

Z Raleigh to nebylo autem daleko, něco přes dvě hodiny jízdy, a do cíle dorazila už před jedenáctou dopoledne. Ubytovala se v malém hotelu dole ve městě, vybalila si kufřík, šaty pověsila do skříně a ostatní věci uložila do zásuvek. Rychle poobědvala, servírky se vyptala, kde jsou poblíž nějaké obchody se starožitnostmi, a příštích několik hodin trávila po nákupech. Kolem půl páté už byla zpátky v hotelovém pokoji.

Posadila se na postel, zvedla sluchátko a zavolala Lonovi. Nemohla se s ním bavit dlouho, ale než zavěsila, stačila mu dát číslo hotelového telefonu a slíbit, že nazítří mu zavolá znovu. Docela normální rozhovor, nic mimořádného. Nic, co by mohlo vzbudit jeho podezření.

Znali se už téměř čtyři roky. Seznámili se v roce 1942, kdy ve světě zuřila válka a Amerika se na ni už rok rovněž podílela. Každý se v ní angažoval podle svých možností, ona se přihlásila do městské nemocnice jako dobrovolná sestra. Domů do Ameriky dorazila první vlna raněných mladých vojáků a ona trávila jeden den za druhým mezi muži poškozenými na těle a zlomenými na duchu. Když se jí na jednom večírku představil Lon, příjemný a přitažlivý, uvědomila si, že je to přesně ten člověk, kterého potřebuje - díval se s důvěrou do budoucnosti a měl smysl pro humor, který všechny její obavy zahnal na útěk.

Byl to hezký, inteligentní a ctížádostivý muž, o osm let starší než ona, právník cele oddaný svému povolání, takže vyhrával většinu svých případů a získával si stále lepší jméno. Jeho urputné honbě za úspěchem zcela rozuměla, protože její otec a většina mužů, s nimiž se ve svém společenském okruhu setkávala, byla podobného ražení. Stejně jako oni byl takhle vychován a v jižanském, kastovním systému hrála často pověst rodiny a její společenské postavení nejvýznamnější roli

při úvahách o vstupu do manželství.
V některých případech se dokonce
s ničím jiným vůbec nekalkulovalo.

I když proti takovému postoji od
dětství tiše rebelovala a chodila
s několika mládenci, kterým by nejlépe sedělo označení nezodpovědný
riskér, Lonova sebejistota a spolehlivost ji chtě nechtě přitahovala
a postupně se do něj zamilovávala.
I když celé dny usilovně pracoval,
choval se k ní skvěle. Byl to
džentlmen, zralý a zodpovědný muž,
a v oněch strašných válečných časech
ji nikdy nezklamal, když se potřebovala o někoho opřít. Cítila se
s ním v bezpečí a věděla, že i on
ji miluje, a proto když ji požádal
o ruku, bez velkého váhání jeho nabídku přijala.

Když teď o tom všem přemýšlela,
začala si vyčítat, co tady vlastně
dělá, a uvědomovala si, že by se měla sbalit a rychle zmizet, než si to
zase rozmyslí. Sebrala kabelku, zaváhala a málem zamířila ke dveřím.
Avšak přivedla ji sem přece čirá
náhoda, a tak kabelku zase položila,
protože si znovu uvědomila, že kdyby
to teď vzdala, nikdy by se nepřestala trápit představami, jak by to asi
dopadlo. A s tím by asi těžko mohla
žít.

Odešla do koupelny a začala si
napouštět vanu. Zkusila teplotu vody a pak se vrátila do pokoje. Než
došla ke komodě, sundala si zlaté
náušnice. Ze zásuvky vytáhla necesér, vyndala z něj holicí strojek a
kostku mýdla a potom se před komodou
svlékla. Podívala se na sebe do
zrcadla. Tělo měla pevné a dobře
stavěné, ňadra pěkně tvarovaná, ploché břicho, štíhlé nohy. Po matce
podědila výrazné lící kosti, hladkou pleť a světlé vlasy, ale
nejlepší charakteristický rys patřil pouze
jí. Měla "oči hluboké jako oceán",
jak rád říkával Lon.

S holicím strojkem a mýdlem se
vrátila do koupelny, zastavila vodu,
připravila si osušku, aby na ni
snadno dosáhla, a opatrně vstoupila
do vany.

Koupel ve vaně si vždycky blaženě vychutnávala; báječně se v ní
odpočívalo. I teď se rozkošnický
celá ponořila do vody. Měla za sebou dlouhý den a trochu jí bolelo
v zádech, ale byla ráda, že nákupy
zvládla tak rychle. Domů do Raleigh se musela vrátit s něčím
hmatatelným a věci, které si vybrala,
tomuto účelu zcela vyhoví. Ještě si

musím zjistit jména nějakých dalších obchodů v beaufortském okrese, napadlo ji, ale vzápětí si řekla, že to asi nebude třeba. Lon přece neměl ve zvyku kontrolovat, co jeho snoubenka dělá.

Sáhla po mýdle, namydčila si nohy a začala si je holit. Myslela při tom na rodiče - co by asi řekli tomu, na co se teď jejich dcera chystá? Nepochybně by s tím velmi nesouhlasili, především matka. Ta se nikdy nesmířila s tím, co se odehrálo toho léta, které tady strávili, a nesouhlasila by s ní ani teď, i kdyby jí to vysvětlovala horem dolem.

Ještě chvíli si hověla ve vaně a pak z ní vystoupila a důkladně se osušila. Přešla ke skříni a vybírala, co si vezme na sebe. Nakonec se rozhodla pro dlouhé žluté šaty, s dost velkým výstřihem, jak se to na Jihu právě nosilo. Oblékla si je a šla se na sebe podívat do zrcadla. Chvíli se před ním otáčela a zjišťovala, že jí nepochybně sluší, ale nakonec je zamítla a vrátila je na ramínko. Místo toho vytáhla ze skříně trochu střídmější model a vklouzla do něj. Bleděmodré šaty zdobila malá krajka, zapínaly se vpředu, a ačkoli v nich nevypadala tak dobře jako v těch prvních, byla přesvědčená, že budou vhodnější.

S makeupem to nijak nepřeháněla - jen si zvýraznila oči. Potom se maličko napařfémovala, našla si malé kroužkové náušnice, připnula si je a pak si obula hnědé sandály, které měla na nohou už přes den. Kartáčem si přejela blondáté vlasy, sepnula si je do drdolu a podívala se do zrcadla. Ne, to bylo příliš nápadné. Nechala je spadnout. Takhle je to lepší.

Když skončila, odstoupila a zhodnotila, jak vypadá. Opravdu dobře - ani moc nastrojená, ani příliš nenápadná. Nechtěla nic přehnat. Koneckonců nevěděla, co má čekat. Uplynula už hodně dlouhá doba - možná až příliš dlouhá - a mohlo se stát všechno možné, třeba i něco, nač nechtěla ani pomyslet.

Podívala se na ruce a zjistila, že se jí třesou. Musela se smát. Bylo to zvláštní, normálně takhle

nervózní nebývala.

Sebrala kabelku a klíčky od vozu, a pak vzala do ruky klíč od pokoje. Několikrát ho obrátila v ruce a v duchu si při tom říkala, že když už se dostala takhle daleko, bylo by bláhové všeho nechat. Málem se už odhodlala odejít, ale místo toho si zase sedla na postel. Podívala se na hodinky. Už bylo skoro šest. Bylo jí jasné, že by měla do několika málo minut vyrazit - nechtěla přijet až po setmění. Ale potřebovala ještě trochu času.

"Co tady vlastně dělám, proboha?" zašeptala. "Neměla bych tu vůbec být. Nemám důvod." Ale už když si to říkala, věděla, že to není pravda. Když už nic jiného, dostane odpověď, kterou potřebovala znát.

Otevřela kabelku a zapátrala v ní, až našla několikrát přeložený výstřížek z novin. Pomalu, téměř slavnostně ho vyndala, rozbalila a chvíli na něj upírala oči. "Tohle je ten důvod," řekla si potom v duchu, "jde jenom o tohle."

Nathan vstal v pět hodin a asi hodinu pádloval na kajaku po Brices Creeku. Potom se převlékl do pracovního, rozpekkl si několik housek od včerejška, sebral pár jablek a spláchl snídani dvěma šálky kávy.

Potom pokračoval v opravě plotu a dával do pořádku nosné sloupky. Bylo indiánské léto, teplota vylezla až na sedmadvacet stupňů, a kolem oběda už byl celý propocený a utahaný a byl rád, že si může udělat přestávku. Pojedl u vody, protože parmice toho dne vyskakovaly nad hladinu jako splašené. Rád je sledoval, jak se třikrát čtyřikrát za sebou vymrští a plavně proplachtí vzduchem, než zase zmizí v poloslané vodě. Znovu a znovu žasl nad jejich instinktem, který byl tisíce, možná desetitisíce let stále stejný.

Občas si v duchu kladl otázku, jestli podobně přetrvávaly i instinkty lidské, a vždycky došel k závěru, že ano. Alespoň ty základní, nejdávnější. Byl přesvědčen, že člověk byl odjakživa tvor agresivní, že vždycky usiloval o to, aby získal vrch nad ostatními lidmi, a snažil se ovládnout svět a všechno, co na něm existovalo. Válka v Evropě i v Tichomoří to přesvědčivě potvrzovala.

Po třetí hodině na chvíli práce

nechal a vydal se k malému přístřešku, postavenému u jeho kotviště. Vešel do něj, vzal odtamtud rybářský prut, pár návnad a několik cvrčků, které tam přechovával, přešel ke kotvišti, upevnil návnadu na háček a švihem prutu ji dopravil do vody.

Při rybaření vždycky přemýšlel o svém životě a ani tentokrát tomu nebylo jinak. Vzpomínal, jak po mamčině smrti vystřídal dobrý tučet nejrozumnějších přístřešků. Problém byl, že jako dítě příšerně koktal a všichni si z něj kvůli tomu dělali legraci. Mluvil pak čím dál méně a v pěti letech přestal mluvit vůbec. Když začal chodit do školy, učitelé si zprvu mysleli, že jde o retardované dítě, a tátovi doporučovali, aby ho raději ze školy vzal.

Místo toho vzal otec věci pevně do rukou. Ve škole ho nechal, ale po vyučování za ním chlapec musel chodit do dřevařského skladu, kde pracoval, a pomáhat mu tahat a rovnat dřevo. "Bude dobře, když budeme nějaký čas trávit spolu," říkával mu, když společně pracovali, "my jsme to s mým tátou dělali taky tak."

Otec mu vyprávěl o zvířatech a seznamoval ho s historkami a legendami, které se v Severní Karolíně tradovaly. Za pár měsíců začal Nathan zase mluvit, i když ne moc dobře, a otec se rozhodl, že ho bude učit číst na knížkách poezie. "Nauč se to číst nahlas, a pak budeš umět říct všechno, co budeš chtít." Tatínek měl zase jednu pravdu a Nathan do roka přestal koktat. Ale do toho dřevařského skladu chodil za otcem i potom každý den a večer spolu sedávali na verandě, tatínek se houpal v křesle a on mu nahlas předčítal Whitmanovy a Tennysonovy básně. A poezii četl od té doby do teď.

Když povyrostl, trávil většinu víkendů a prázdnin sám. Ve své první kánoji prozkoumal Croatanský les - pádloval po Brices Creeku dlouhé hodiny, a když už to dál nešlo, vylezl na břeh a zbytek cesty k moři urazil pěšky. Toulání přírodou se stalo jeho vášní. Celé dny trávil v lese, tiše si pískal a hrával na kytaru bobrům, divokým husám a volavkám. Básníci vždycky věděli, že samota v přírodě, daleko od lidí a všeho, co vytvořili, je dobrá pro

duši, a on se s nimi odjakživa
ztotožňoval.

I když nebyl žádný divoch, spíš
naopak, léta těžké práce s dřívím
z něj udělala výtečného sportovce a
jeho úspěchy na tomto poli mu na
střední škole získaly značnou popularitu. Náruživě se věnoval
americkému fotbalu a lehké atletice, a
ačkoli jeho spoluhráči a sportovní
kamarádi spolu trávili i většinu
volného času, on se od nich většinou
držel stranou. Na škole chodil
s několika děvčaty, ale se žádnou
to nebylo vážné. Až na jednu. A to
už bylo po maturitě.

Ally. Jeho Ally.

Vzpomínal, jak se pak o ní ten
první večer, když odešli z festivalu, bavil s Finem. Fin se smál a
pak pronesl dvě předpovědi: zaprvé,
že se do sebe zamilují, a zadruhé,
že to nedopadne dobře.

Splávek začal mírně poskakovat
a Nathan se těšil, že mu zabral nějaký pořádný okoun, ale pak to
přestalo. Přitáhl návnadu, prohlédl ji
a znovu nahodil.

Ukázalo se, že Fin měl pravdu
v obou bodech. Celé léto si vymýšlela na rodiče všechno možné, jen
aby se s ním mohla denně scházet.
Nešlo o to, že by něco měli proti
němu osobně; problém byl v tom, že
byl z jiného světa než ona - byl
příliš chudý, a oni by nikdy nepřenesli přes srdce, kdyby se jejich
dcera vážně zapletla s někým takovým. "Mně je jedno, co si myslí
naši. Já tě miluju, a vždycky tě budu
milovat," ujišťovala ho. "Určitě to
nějak zařídíme, abychom mohli být
spolu."

Avšak nakonec to nešlo. Začátkem září skončila sklizeň tabáku a
jí nezbylo, než aby se s rodiči vrátila do Winston-Salemu. "Ally,
léto skončilo, to je pravda, ale mezi námi neskončilo vůbec nic," řekl
jí to ráno, když odjížděla. "Mezi
námi to neskončí nikdy." Avšak
skončilo. Nechápal to, ale na dopisy, které jí posílal, nepřišla
jediná odpověď.

Aby se přinutil myslet na něco
jiného než stále na ni, rozhodl se,
že z New Bernu odejde. Přispělo
k tomu i to, že v letech hospodářské
krize bylo téměř nemožné najít ve
městě práci. Nejprve odjel do

Norfolku a šest měsíců tam pracoval v loděnicích. Když dostal padáka, přesunul se do New Jersey, protože se doslechl, že hospodářská situace je tam o něco lepší.

Našel práci ve sběrně šrotu, kde bylo jeho úkolem oddělovat kovový odpad od ostatních hmot. Majitel šrotiště, žid jménem Morris Goldman, chtěl nashromáždit co nejvíc kovového materiálu, protože byl přesvědčen, že v Evropě dříve nebo později vypukne válka a Amerika se do ní zase nechá zatáhnout. Nathanovi to bylo jedno. Stačilo mu, že má práci.

A pracoval s plným nasazením. Nejenže přes den neměl čas myslet na Ally; cítil, že je to tak správné. Táta mu vždycky říkal: "Pracuj tak, aby sis zasloužil, co ti pak zaplatí. Když se budeš flákat, je to stejný, jako bys krad." Šéfovi tenhle postoj samozřejmě vyhovoval. "Strašná škoda, že nejseš žid," stýskal si Goldman. "Jinak jseš po všech stránkách fajnovej kluk." Lepší poklonu mu Goldman složit nemohl.

Večer ovšem musel na Ally stále myslet. Jednou za měsíc jí napsal, ale odpověď nikdy nepřišla. Nakonec jí napsal dopis na rozloučenou a donutil se přijmout jako fakt, že to léto, které spolu strávili, se už nikdy nevrátí.

Zůstávala s ním však i nadále. Tři roky po tom, co odeslal ten poslední dopis, zajel do Winston-Salemu, aby se ji pokusil vypátrat. Našel dům jejích rodičů a zjistil, že se odstěhovali. Marně se vyptával po sousedech a potom zatelefonoval do firmy jejího otce. Dívka, se kterou mluvil, byla v podniku nová a to jméno neznala, ale prokázala mu tu laskavost, že se podívala do osobní kartotéky. Objevila tam, že Allyin otec od firmy odešel a nezanechal žádnou novou adresu. To bylo poprvé a naposled, kdy ji hledal.

Příštích osm let pracoval dál u Goldmana. Podnik se rozrůstal a on v něm začal dělat kariéru. V roce 1940 už o firmě věděl úplně všechno, prakticky řídil všechny její obchodní transakce a měl pod sebou třicet lidí. Z podniku se stal největší závod svého druhu na celém

východním pobřeží.

Za tu dobu měl známosti s několika ženami. S jednou měl vážnější vztah. Byla to servírka z jedné místní restaurace, s hlubokýma modrýma očima a hedvábně černými vlasy. Chodili spolu dva roky a bylo jim spolu dobře, ale nikdy k ní nepocítil to, co prožíval s Ally. Byla o několik let starší než on a teprve od ní se naučil, jak uspokojit ženu - kam jí sáhnout a políbit, co jí při tom šeptat.

Ke konci jejich vztahu mu jednou řekla: "Moc ráda bych ti dala, co hledáš, ale nemám ponětí, co to je. Je v tobě nějaká zamčená komůrka, do které nikoho nepustíš. Mám pocit, že pořád myslíš na nějakou jinou. Jako bys čekal, že se zčistajasna odněkud zjeví a odnese si tě tady odtud ..." Asi za měsíc za ním potom přišla do práce a řekla mu, že má někoho jiného. Pochopil to a rozešli se jako přátelé. Asi za rok pak od ní dostal pohled, ve kterém mu oznamovala, že se vdala. Od té doby už o ní neslyšel.

V prosinci roku 1941 - to mu bylo šestadvacet - vypukla válka, přesně jak Goldman předpovídal. V lednu zašel za Goldmanem a řekl mu, že se hodlá zapsat do armády. Pak zajel do New Bernu, aby se rozloučil s otcem. Pět týdnů nato už zařezával ve výcvikovém táboře. Zastihl ho tam dopis od Goldmana, v němž mu děkoval za všechnu práci, kterou pro jeho firmu vykonal, a ke kterému přiložil kopii certifikátu, jímž mu zaručoval jistý malý podíl na výnosu z prodeje podniku, kdyby k němu někdy v budoucnu došlo. "Bez tebe bych to nikdy nepřivedl tak daleko," psalo se v něm. "Jsi nejlepší chlap, který pro mě kdy pracoval, i když nejseš žid."

Příští tři roky strávil s Pattonovou 3. armádou. S patnácti kily na hřbetě se plahočil po severoafrických pouštích i po evropských lesích a jeho pěchotní jednotka nikdy nebyla daleko od bojových akcí. Byl svědkem toho, jak kolem něj umírá jeden kamarád za druhým, a řadu jich vyprovodil k poslednímu odpočinku daleko od domova.

Zažil konec války v Evropě a několik měsíců potom i v Japonsku. Těsně před demobilizací dostal dopis od Goldmanova právního zástupce

z New Jersey. Když se s ním pak sešel, dozvěděl se, že Goldman před rokem zemřel a jeho majetek byl likvidován. Firma se prodala a Nathan obdržel šek na téměř sedmdesát tisíc dolarů.

Následující týden se vrátil do New Bernu a koupil tenhle dům. Vzpomínal, jak tam potom zavezl otce a vysvětloval mu, jaké má s tím sídlem plány. Když ho po něm prováděl, připadal mu tatínek nějak zesláblý; při chůzi těžce dýchal, pokašlával a hvízdalo mu v prsou. Když se ho zeptal, jestli není nemocný, otec ho ujistil, že si nemusí dělat žádné starosti, že ho prý jenom nedávno potrápila chřipka.

Neuplynul však ani měsíc a tatínek umřel na zápal plic. Pohřbili ho na místním hřbitově vedle jeho ženy. Nathan se tam pravidelně stavoval a nosil na hrob květiny, občas tam zanechal lístek s několika slovy pozdravu. A nestalo se, že by si před usnutím nevyšetřil aspoň chvíličku, aby se mohl pomodlit za člověka, který ho naučil všechno, na čem v životě záleží.

Svinul vlasec, složil prut a vrátil se do domu. Čekala tam na něj Martha Shawová, jeho sousedka. Přinesla mu tři bochníky doma pečeného chleba, protože mu tím chtěla poděkovat. Její manžel padl ve válce a ona zůstala sama se třemi dětmi ve značně zbědovaném domku. Blížila se zima a on se mu v týdnu předtím několik dní věnoval; opravil střechu, vyměnil pár rozbitých oken a ostatní zaslepil a dal do pořádku kamna, ve kterých se topilo dřevem. Doufal, že jim to pomůže zimu jakž takž přežít.

Když odešla, nasedl do své otřískané dodávky a zajel za Gusem. Vždycky se u něj stavoval, když jel na nákup, protože Gusova rodina neměla auto. Jedna Gusova dcera si vlezla k němu do vozu a potom společně odjeli k místnímu nákupnímu středisku. Když se pak vrátil domů, nezačal nakoupené potraviny hned uklízet, ale místo toho se vysprchoval, z chladničky vyndal láhev piva, z knihovny vytáhl básně Dylana Thomase a šel si sednout na verandu.

Stále tomu nemohla věřit, i když držela přesvědčivý důkaz v rukou. Vyšlo to v nedělních novinách před třemi nedělemi. V domě svých rodičů

si šla do kuchyně udělat kávu, a když se vrátila k jídelnímu stolu, otec jí v novinách s úsměvem ukázal jakýsi obrázek. "Neříká ti to nic?"

Podal jí noviny a ona se bez velkého zájmu podívala, na co ji upozorňoval, ale pak ji cosi na tom snímku zaujalo a prohlédla si ho pozorněji. "To není možné," zašeptala, a když se na ni otec zkoumavě podíval, vůbec nereagovala, posadila se a začala ten článek číst. Matně si vzpomínala, že mezitím ke stolu usedla i matka. Když nakonec noviny odložila, všimla si, že se na ni maminka upřeně dívá. "Není ti něco?" zeptala se dcery nad šálkem kávy. "Celá jsi zbledla."

Ally hned neodpověděla, nebyla schopna slova, a v té chvíli si uvědomila, že se jí třesou ruce. Tehdy to začalo.

"A tím to taky musí skončit, ať tak, či onak," řekla si tiše. Výstřižek zase složila a vrátila ho do kabelky. Když tehdy po pár hodinách z domu rodičů odcházela, vzala si ty noviny s sebou, aby si ten článek mohla vystříhnout. Večer, než šla spát, si ho přečetla ještě jednou, aby si mohla srovnat v hlavě, co pro ni tahle hříčka náhody znamená, a ráno se k němu znovu vrátila, jako by se chtěla ujistit, že se jí to všechno jenom nezdálo. A ten článek způsobil, že se sem teď po třech týdnech, kdy si všechno promýšlela na osamělých dlouhých procházkách, po třech nedělích neklidného váhání, rozhodla přijet.

Když se jí vyptávali, co se děje, odpovídala, že jí všechny ty svatební přípravy začínají jít trochu na nervy. Byla to dokonalá výmluva. Každý to naprosto chápal, včetně Lona, a proto jí taky nic nevymlouval, když mu oznámila, že potřebuje na pár dní odjet a přijít na jiné myšlenky. Chystaná svatba brala klid každému, kdo s ní měl cokoli společného. Bylo na ni pozváno téměř pět set lidí, mezi nimi i guvernér státu, jeden senátor a americký velvyslanec v Peru. Podle jejího názoru to trošku přehnali, ale jejich zasnoubení před šesti měsíci se stalo velkou společenskou událostí a od té doby dominovalo

společenským rubrikám novin.

Zhluboka se nadechla a znovu
vstala. "Teď, nebo nikdy," zašeptala, a pak sebrala kabelku a
zamířila ke dveřím. Sjela do přízemí,
a když šla kolem recepcce, usmál se
na ni odtamtud ředitel hotelu. Cítila na sobě jeho pohled, ještě když
vycházela ze dveří. Došla k vozu,
vklouzla za volant, nastartovala,
vyjela a zahrnula doprava k nábřeží.

Ve městě se stále ještě dokázala
bez problémů orientovat, ačkoli tu
nebyla už dlouhou řadu let. Přejela
starodávný zvedací most přes řeku
Trent a pokračovala dál po štěrkové
silnici, kroutící se mezi farmami,
které tam stály už před občanskou
válkou. Uvědomovala si, že někteří
farmáři tu dosud žili téměř stejně
jako rodiče jejich prarodičů. Neměnnost těchto končin v ní
vyvolávala záplavu vzpomínek a rozpoznávala
spoustu míst, na která už dávno
zapomněla.

Slunce viselo těsně nad stromy
nalevo od ní, když míjela starý
opuštěný kostel. Tehdy v létě ho
spolu prozkoumávali a pokoušeli se
tam najít nějaké pozůstatky z války
Jihu proti Severu, a když teď jela
kolem, připadalo jí, jako by to bylo
včera.

Po chvíli se na břehu řeky vynořil majestátní dub a její vzpomínky
se rozhořely naplno. Vypadal úplně
stejně jako tehdy - jeho husté větve
se skláněly až k zemi, rozprostřené
doširoka kolem kmene jako mohutný
závěs. Vzpomínala, jak jednoho horkého červencového dne seděla právě
pod tímto stromem s mladým mužem,
který se na ni díval tak toužebně,
že pro ni všechno ostatní přestávalo
existovat. To byla ona chvíle, kdy
se poprvé v životě zamilovala.

Byla o dva roky mladší než on,
a jak teď projížděla po té starobylé
silničce, jeho obraz v její mysli
nabýval stále ostřejších obrysů.
Uvědomovala si, že na svůj věk vypadal podstatně starší, už ošlehaný
životem, trochu jako farmář, který
se právě vrací domů utrmácený celodenní prací na poli. Měl mozolnaté
ruce a široká ramena člověka, který
si vydělává na živobytí tvrdou prací, a kolem očí, které jako by

dovedly přečíst každou její myšlenku
se mu už začínaly objevovat první
drobné vrásky.

Byl urostlý a silný, měl světlehnědé vlasy, a svým způsobem to byl
hezký chlapec, ale nejvíc ze všeho
si pamatovala jeho hlas. Když spolu
tehdy leželi pod tím stromem, předčítal jí z nějaké knížky, tiše,
plynule, a jeho hlas jí zněl téměř jako
hudba. Vzpomněla si, že zavřela oči
a nechávala věty, které četl, pronikat hluboko do své duše.

Listoval starými knihami, které přečetl snad už stokrát, obracel
ohmatané stránky, po chvíli vždycky
přestal číst a pak si spolu povídali. Vyprávěla mu o tom, co si
slibuje od života, o svých nadějích a
snech, a on soustředěně naslouchal a
potom sliboval, že se postará o to,
aby se jí to všechno splnilo. A říkal to takovým způsobem, že mu
musela věřit, a zároveň si uvědomovala,
co všechno pro ni znamená.

Další zatáčka, a konečně uviděla
v dálce ten dům. Vypadal podstatně
jinak, než jak si ho pamatovala.
Zpomalila a zabočila na dlouhou,
stromy lemovanou příjezdovou cestu.

Když ho uviděla, jak sedí na
verandě a sleduje, kdo to k němu
přijíždí, zatajil se v ní dech. Byl
oblečený podomácku a z dálky vypadal
úplně stejně jako před lety. Měl za
zády zapadající slunce a v jeho záři
jako by jí na chvíli splynul
s okolím.

Jela pomalu blíž a nakonec zastavila pod dubem, který stínil
přední část domu. Otočila klíčkem
zapalování, aniž z něj spustila oči,
a motor naposledy škytl a ztichl.
Sestoupil po schůdkách z verandy a
šel jí naproti, ale když vystoupila
z vozu, přímo strnul. Dlouho se na
sebe jenom bez hnutí dívali.

Allison Nelsonová, devěťadvacetiletá zasnoubená dáma z lepší
společnosti, hledající odpověď na jisté
otázky, a Nathan Calhoun, jednadvacetiletý snílek, navštívený
přízrakem, který ho kdysi ovládl na
celý život.

Kapitola 3.

Shledání

Stáli proti sobě jako dvě kamenné sochy.
Nic neříkal a jí v příští chvíli
napadlo, že ji možná nepoznává. Začala si vyčítat, že ho takhle
znenadání přepadá, a všechno bylo rázem
ještě těžší. Myslela si, že bude
vědět, co mu říci. Ale teď ji nenapadalo vůbec nic. Všechno, co jí
v tu chvíli přicházelo na mysl, se
jí zdálo nevhodné, prázdné.

Dívala se na něj a zjišťovala,
že se od té doby, kdy ho viděla naposledy, téměř nezměnil. Vypadá
dobře, pomyslela si. Košili měl nedbale zastrčenou do ošoupaných
texasek, ale nemohla nevidět ta široká
ramena, úzké boky a ploché břicho,
přesně jak si ho pamatovala. Byl
opálený, jako by celé léto pracoval
venku, a i když měl teď vlasy trochu
řidší a světlejší, byl to stále ten
Nathan, jak ho znala.

Zhluboka se nadechla a usmála
se. "Ahoj, Nathane. Jsem ráda, že
tě zase vidím."

Díval se na ni nevěřícíma očima.
Pak pomalu zakroutil hlavou a i
jemu se na tváři objevil úsměv.
"I já jsem ... rád, že ... tě vidím," zakoktal. Sáhl si na bradu a
ona si všimla, že není oholený.
"Jsi to opravdu ty? Nemůžu tomu
uvěřit ..."

Slyšela úžas v jeho hlase a
najednou byla z toho všeho hrozně
zmatená - že je tady a on stojí
před ní. Hluboko v nitru pocítila
zvláštní záchvěv, názvuk něčeho dávno zasutého, a na okamžik se jí
zatočila hlava. Přistihla se, jak se
to snaží usilovně zvládnout. Nepočítala s tím, že by k něčemu
takovému mohlo dojít, nepřála si to. Je
přece zasnoubená. Kvůli tomuhle
přece nepřijela. Ale ...

Ale ten pocit v ní zůstával, i
když proti němu bojovala, a na chvíli jí zase bylo patnáct. Takhle jí
nebylo už dlouhé roky - jako by se
všechny její sny mohly přece jen
stát skutečností. Jako by se konečně vrátila domů.

Beze slova k sobě přistoupili,
jako by to byla nejpřirozenější věc
na světě, a on ji pevně sevřel do
náručí. Zůstali stát v objetí a
v houstnoucím soumraku se zatím

ztrácelo oněch čtrnáct let, po která se neviděli.

Stáli tak nekonečně dlouho, a pak se mu vymanila, trochu se odtáhla a zadívala se mu do očí. Takhle zblízka zaznamenala změny, kterých si předtím nevšimla. Jeho tvář už v sobě neměla hebkou svěžest mládí. Drobné vrásky kolem očí se mu prohloubily. Měl v sobě cosi nového - čas mu vzal veškerou mladickou nevinnost a vyzařovala z něj jakási dospělá obezřelost. Přesto v jeho objetí silně pocítila, jak moc jí chyběl.

Když se od sebe konečně odtrhli, měla oči plné slz. Nervózně se zasmála a otřela si jejich koutky.

"Co se děje?" zeptal se a v jeho tváři bylo vepsáno tisíc dalších otázek.

"Promiň, nechtěla jsem se rozbrečet ..."

"To nic," uklidňoval ji s úsměvem. "Pořád nemůžu uvěřit, že jsi to ty. Jak jsi mě našla?"

Trochu ustoupila a snažila se uklidnit. Osušila si poslední slzy.

"Před několika týdny jsem v Raleigh četla v novinách ten článek o tomhle domě, a tak jsem se na tebe musela přijet podívat."

Nathan se doširoka usmál. "To jsem moc rád." Odstoupil od ní. "Vypadáš báječně. Jsi ještě hezčí než tehdy."

Cítila, že se červená. Stejně jako před těmi čtrnácti lety.

"Děkuju. I ty vypadáš moc dobře." Což byla nepochybně pravda.

"A proč jsi vlastně přijela? Má to nějaký zvláštní důvod?"

Ty dvě otázky ji vrátily do přítomnosti. Uvědomovala si, co by se mohlo stát, kdyby si nedávala pozor. Nesmí se mi to vymknout z rukou, říkala si v duchu. Čím déle to bude odkládat, tím to bude těžší. A to si v žádném případě nepřála.

Uhnula pohledem, zhluboka se nadechla a hledala nejvhodnější slova. Když potom promluvila, zněl její hlas velmi klidně.

"Nathane, aby sis to nevykládal špatně. Moc jsem tě chtěla zase vidět, ale je tady ještě něco jiného." Na okamžik se odmlčela. "Přijela jsem, protože ti musím něco říct."

"A to?"

Podívala se stranou a chvíli

mlčela. Překvapilo ji, jak je to pro ni těžké. V tom tichu Nathan cítil, jak se mu sevřel žaludek. Ať už je to cokoli, bude to špatné.

"Nevím, jak ti to říct. Myslela jsem, že to bude docela snadné, ale teď už si tím zdaleka nejsem tak jistá ..."

Vzduchem najednou projelo ostré zavřeštění mývala a zpod verandy s rozmrzelým hafáním vyběhla Klem. Oba se podívali, co se to děje, a Ally to vyrušení velmi uvítala.

"Tvůj pes?" zeptala se.

Přikývl, a stále ještě cítil ten tlak v žaludku. "Vlastně to není pes, ale fenka. Jmenuje se Klementýna. Ale je moje, to ano." Sledovali, jak se Klem protáhla a pak se vydala směrem k místům, odkud se ozval ten mýval. Ally sebou trochu trhla, když si všimla, jak kulhá.

"Co se jí to stalo s nohou?" vyptávala se, aby získala čas.

"Před několika měsíci ji přejelo auto. Doktor Harrison, to je zdejší veterinář, mi zavolal, jestli bych ji nechtěl, její pán prý už o ni nestojí. Když jsem zjistil, co ji potkalo, tak mi jí přišlo líto a vzal jsem ji k sobě."

"Tys měl vždycky dobré srdce," řekla a dál hledala ztracený klid.

Podívala se mimo něj, na zrestaurovanou budovu. "Co jsi dokázal udělat s tím domem, to je přímo zázrak.

Vypadá fantasticky. Já jsem vždycky věřila, že se ti to jednou povede."

Pohlédl rovněž tím směrem a přemýšlel při tom, proč tyhle okolky a co mu chce Ally vlastně sdělit.

"Díky, to je od tebe milé. Ale byla to obrovská práce. Dal jsem si pěkně do těla. Podruhé bych se do toho asi už nepouštěl."

"Ale pouštěl," ujistila ho. Věděla velmi přesně, co pro něj tohle místo znamená. Ale ona o něm přece věděla úplně všechno, znala všechny jeho postoje a názory - tehdy před léty určitě.

A v té chvíli si uvědomila, že ta doba je už dávno pryč, teď že už si jsou navzájem docela cizí. Za čtrnáct let uplyne mnoho vody. Až

příliš mnoho.

"Oč jde, Ally?" Otočil se k ní, ale ona se stále ještě dívala na dům.

"Jsem hloupá ženská, vid'?" zeptala se ho s pokusem o úsměv.

"Jak to myslíš?"

"Celá tahle záležitost. Objevím se tady zčistajasna, jako bych spadla z nebe, a ani nevím, co ti vlastně chci říct. Musíš si o mně myslet, že jsem blázen."

"Proč bys měla být blázen," uklidňoval ji. Sáhł jí po ruce a ona mu ji nechala v dlani. Zůstali tak a on pokračoval: "Já sice nevím, oč jde, ale je mi jasné, že to pro tebe není snadné. Co kdybychom se šli trochu projít?"

"Jako zastara?"

"Proč ne? Asi bychom to oba potřebovali."

Zaváhala a pohlédla ke vstupním dveřím. "Musíš to někomu oznámit?"

Zavrtěl hlavou. "Nemusím. Žijeme tu s Klem docela sami."

I když se zeptala, nepředpokládala, že by tu bydlel ještě někdo jiný, a ve svém nitru si nebyla jistá, co si o tom má myslet. Ovšem o to bude těžší mu říci, co mu přijela oznámit. Kdyby tady bydlel ještě někdo jiný, bylo by to všechno mnohem snazší.

Vykročili směrem k říčce a potom pokračovali po pěšině podle vody. Pustila jeho ruku a kráčela dostatečně daleko od něj, aby se nemohli ani náhodně dotknout.

Podíval se na ni. Byla pořád stejně hezká, s těmi bohatými vlasy a hlubokýma očima, a pohybovala se tak půvabně, že mu připadalo, jako by se nad zemí vznášela. V životě už viděl mnoho žen, které ho zaujaly svou krásou, ale vždycky jim chybělo něco, co pro sebe pokládal za nejpřitažlivější - charakteristické rysy jako inteligence, spolehlivost, síla ducha, vášnivost, vlastnosti, které by dokázaly probouzet v lidech kolem jen to nejlepší a jež tak usilovně hledal sám v sobě.

Věděl, že Ally tohle všechno v sobě má, a když teď kráčeli vedle sebe, tyhle vzácné danosti k němu z hlubin její osobnosti znovu naléhavě vyzařovaly. "Živoucí báseň," tahle slova ho napadala, když se jí snažil někomu popsat.

"Jak dlouho už tady zase bydlíš?" zeptala se ho, když se pěšina

na nízkém travnatém pahorku
ztratila.

"Od prosince minulého roku.
Před tím jsem delší dobu pracoval
na severu a potom strávil tři roky
v Evropě."

Tázavě se na něj zadívala.
"Válka?"

Přikývl a ona pokračovala.
"Já jsem si myslela, že tě to
nemine. Jsem ráda, žes to šťastně
přežil."

"To já taky," přisvědčil.
"A jsi rád, že ses zase vrátil
sem domů?"

"Jistě. Mám tady svoje kořeny.
Patřím sem, nikam jinam." Odmlčel
se. "Ale co ty?" Zeptal se tiše,
opatrně, protože se obával
nejhoršího.

Odpověděla až po delší chvíli.
"Budu se vdávat."

Sklopil oči k zemi, když to
uslyšel, a najednou se cítil slabý
v kolenou. Takhle to tedy je. Kvůli tomuhle za ním přijela.

"Gratuluju," řekl nakonec, a
doufal, že to zní přesvědčivě. "Kdy
nadejde ten velký den?"

"Od soboty za tři týdny. Lon si
přál svatbu v listopadu."

"Lon?"
"Lon Hammond mladší. Můj
snoubenec."

Přikývl. Hammondovi byli jedna
z nejmocnějších a nejvlivnějších rodin v Severní Karolíně.
Vydělávali spoustu peněz na bavlně. Když
zemřel Nathanův otec, nepsalo se
o tom v žádných novinách, zato zpráva o smrti Lona Hammonda se ve
všech objevila na první stránce.

"O té rodině jsem slyšel. Jeho
otec vybudoval skvělý podnik. Lon
ho po něm převzal?"

Zavrtěla hlavou. "Ne. Lon je
právník. Má svou vlastní praxi."

"S takovým jménem si asi nemůže
stěžovat na nedostatek případů."

"To ne. Má spoustu práce."

Zdálo se mu, že v jejím hlase
slyší náznak jakéhosi stesku, a další otázku vyhrkl zcela automaticky.
"Je na tebe hodný?"

Neodpověděla hned, jako by o téhle otázce přemýšlela poprvé v životě. Potom řekla: "Ano. Je to dobrý člověk, Nathane. Líbil by se ti."

Připadalo mu, jako by mluvila z velké dálky. Napadlo ho, jestli si s ním jeho mysl jen tak nepohrává.

"A jak se daří tvému tatínkovi?" zeptala se.

Nathan ušel ještě několik kroků, než odpověděl. "Umřel teď začátkem roku. Brzy po tom, co jsem se vrátil."

"To je mi líto," zašeptala.

Jenom přikývl a pak pokračovali v chůzi mlčky.

Došli na vrcholek návrší a zastavili se tam. V dálce bylo vidět ten velký starý dub, orámovaný oranžově zapadajícím sluncem. Ally se zadívala tím směrem a cítila na sobě jeho oči.

"Pamatuješ se na ten strom, Ally?"

Usmála se. "Jak by ne. Viděla jsem ho, když jsem přijížděla. Vzpomínáš na ten den, kdy jsme pod ním leželi?"

"Jistě." Na víc si netroufal.

"Myslíš na něj někdy?"

"Občas," odpověděl. "Vždycky když se dostanu do těchhle míst. Stojí teď na mém pozemku."

"Tys to tam koupil?"

"Nedovedl jsem si představit, že by ho někdo porazil, rozřezal a nadělal z něj třeba kredence."

Potichu se zasmála. Z nějakého důvodu ji tahle informace potěšila.

"Pořád ještě čteš básně?"

Přikývl. "Ano. Pořád ještě mě to nepustilo. Asi to mám v krvi."

"Víš, že jsi jediný básník, kterého znám?"

"Já přece nejsem žádný básník. Čtu poezii, ale psát básně neumím. I když jsem to zkoušel."

"Přesto básník jste, pane Nathane Taylore Calhouně." Hlas jí zjhl. "Často na to moc vzpomínám. Bylo to poprvé, co mi někdo četl básničky. A vlastně taky naposled."

Tahle její poznámka je oba zanesla zpátky do minulosti a

vzpomínky je doprovázely po celou cestu zpátky k domu. Vraceli se tam velkým obloukem, jinou pěšinou, která vedla poblíž přístaviště. Slunce se už blížilo k obzoru a obloha na západě oranžově rudla. Zeptal se: "A jak dlouho tu zůstaneš?"

"Ještě nevím. Moc dlouho ne. Možná do zítřka, nanejvýš do pozítřka."

"Tvůj snoubenec je tu obchodně?"
Zavrtěla hlavou. "Ne, ten je v Raleigh."

Nathan pozvedl obočí. "A ví vůbec, že jsi tady?"
Znovu zavrtěla hlavou a pak pomalu odpověděla. "Ne. Řekla jsem mu, že se tady chci podívat po nějakých starožitnostech. Asi by těžko pochopil, proč vlastně si sem chci zajet."

Nathana to trochu překvapilo. Zajet si sem na návštěvu, to byla jedna věc, ale zatajit to před snoubencem, to už bylo něco docela jiného.

Štěrk jim skřípal pod nohama. Zeptal se jí: "Ally - miluješ ho?"

Automaticky odpověděla: "Ano, miluju."

Ta slova zabolela. Ale opět měl pocit, že v jejím hlase slyší nějaký divný tón, jako by to říkala proto, aby o tom přesvědčila sama sebe. Zastavil se, vzal ji za ramena a otočil ji tváří k sobě. Když promluvil, viděl v jejích očích odraz zapadajícího slunce.

"Jestli jsi šťastná, Ally, a miluješ ho, nebudu tě přesvědčovat, aby ses k němu nevracela. Ale jestli v sobě přece jen cítíš nějakou nejistotu, tak to nedělej. V takovýchhle situacích se nedá jednat polovičatě. Je to buď - anebo."

Odpověděla až příliš rychle. "Já vím, co dělám, Nathane."

Ještě chvíli se jí díval do očí, jako by se chtěl ujistit, že jí může věřit. Pak pokývl hlavou a znovu vykročili. Poznamenal: "Moc ti to neusnadňuju, vid'?"

Usmála se. "To je v pořádku. Těžko ti můžu něco vyčítat."

"Stejně se omlouvám."
"Nemusíš. Nemáš se zač omlouvat. Kdyby se měl někdo omlouvat, byla bych to já. Možná jsem ti měla napřed napsat."

Zavrtěl hlavou. "Jsem rád, žes

přijela. Moc rád tě zase vidím.

Ally, mně v životě na nikom nezáleželo tolik jako na tobě, nikdo mi nebyl bližší. A byl bych rád, kdybychom byli přáteli i teď, přestože se budeš vdávat, a i kdyby to bylo jen na pár dní. Co kdybychom zkusili být zase aspoň chvíli spolu? Abychom se zase mohli trochu blíž poznat?"

Přemýšlela o tom a nakonec došla k závěru, že když Nathan teď už ví, že se bude brzy vdávat, nemělo by na tom být nic špatného. Alespoň v zásadě. Usmála se tedy a přikývla. "Proč ne? Ráda."

"Výborně. Co takhle společná večeře? Znáš jedno místo, kde si můžeš pochutnat na nejlepších krabech ve městě."

"To mě docela zajímá. Kde to je?"

"Tady u mně doma. Už týden mám ve vodě položené pasti a před dvěma dny jsem zjistil, že se mi povedlo chytit pár moc pěkných kousků. Co ty na to?"

"S potěšením přijímám."

Usmál se na ni a ukázal palcem za sebe. "Tak dobře. Jsou tamhle u doku. Bude to trvat jen pár minut."

Ally se dívala za ním a uvědomila si, že to napětí, které cítila, když mu říkala o tom, že se bude vdávat, pomalu ustupuje. Zavřela oči, prohrábla si oběma rukama vlasy a nechala se laskat mírným větříkem. Nabrala dech, chvíli ho v sobě podržela, a když se pak uvolnila, cítila, jak jí povolují svaly v ramenou. Když potom konečně otevřela oči, začala se kochat krásou, kterou všude kolem sebe viděla. Takovéhle večery, kdy s sebou něžný jižní vánek přinášel jemnou vůni podzimního listí, mívala vždycky ráda. Milovala stromy a zvuky, které vydávaly. Když jim teď naslouchala, uvolňovala se stále víc. Za chvíli se otočila směrem k přístavišti a zadívala se na Nathana.

Panebože - tomu to ale sluší.

I po všech těch letech.

Sledovala ho, jak sahá po provaze, ponořeném do vody. Zabral za něj, a i když už se hodně zešeřilo, nemohla nevidět, jak mu na pažích hrají svaly, když začal z vody vytahovat klec s ulovenými kraby. Chvíli ji nechal viset nad hladinou a třásl s ní, aby z ní mohla vytéct všechna voda, a pak ji posadil na

dok a začal z ní jednoho kraba po druhém přendavat do připraveného kbelíku.

Rozhlédla se kolem sebe a uvědomila si, jak svěží a nádherné je všechno, co ji tady obklopuje. Vykročila za Nathanem, a když se ohlédla směrem k domu, uviděla, že v něm nechal svítit pár žárovek. V okolí zřejmě nikdo jiný nebydlel, leda by k sobě neměl zavedenou elektřinu.

Když vstoupila na dřevěné plato přístaviště, zaskřípalo jí pod nohama jako rozvrzaná stará harmonika. Nathan k ní vzhlédl a vzápětí pokračoval v prohlížení ulovených krabů; zjišťoval, mají-li správnou velikost. Došla k jednoduché houpací židli, která trůnila na molu, a přejela rukou po opěradle. Představovala si Nathana, jak si na ní hoví, chytá ryby, přemýšlí, čte si. Byla stará a pořádně otlučená, drsná na omak. Kolik času už tady asi proseděl a na co při tom asi myslel?

Hnalo ji sem něco, čemu dost dobře nerozuměla, ale teď poprvé po třech týdnech ji veškerá nejistota opouštěla. Musela prostě Nathanovi povědět o té chystané svatbě a přesvědčit se, že on ji pochopí a nezavrhne ji - o tom už nyní nemohlo být pochyb. Najednou si vzpomněla na něco, co tady po sobě toho léta spolu zanechali. Se skloněnou hlavou chvíli přecházela po molu, dokud to nenašla - ten vyrytý nápis. Nathan miluje Ally. A kolem něj srdce. Vyřezal to tam několik dní před tím, než odjela.

Zafoukal vítr, a ona pocítila chlad, a zkřížila paže na prsou. Zůstala tak stát a střídavě se dívala na tu vyřezávanku a na neširoký proud, dokud nevycítila, že Nathan stojí vedle ní. Uvědomovala si, jak je blízko, jak z něj na ni sálá teplo.

"Je tady úžasný klid," zašeptala zasněně.

"Já vím. Často sem chodím, jen abych byl blízko u vody. Je mi tu dobře. Ale teď už pojd'. Začínají tady otravovat komáři a já už mám docela hlad."

Vydali se k domu. Obloha už mezitím zčernala a v tom tichu kolem začaly Allyiny myšlenky trochu zmámeně těkat. Co si teď Nathan asi

myslí o tom, že sem za ním přijela?
Ani jí samé nebylo tak docela jasné, co tu vlastně pohledává. Když za pár minut došli k domu, Klem je na zadní verandě vděčně vítala.

Nathan postavil kbelík s kraby za dveře a pak šel před ní do kuchyně. Byla v pravé části domu, velmi prostorná, a voněla novým dřevem. Příborník a všechny skřínky byly z dubového dřeva, stejně jako podlaha, a místnost měla velká okna, obrácená na východ, aby do ní dobře mohlo ranní slunce. Úpravy byly provedeny velmi vkusně a střídmo - nic přehnaně načančaného, jak se tak často stávalo při přestavbách takovýchhle budov.

"Můžu se tady trochu porozhlédnout?"

"Samozřejmě. Buď tu jako doma. Dneska jsem nakoupil nějaké potraviny, ale ještě jsem je nestačil uložit." A tak si několik příštích minut prohlížela dům. Procházela jednotlivými místnostmi a žasla, jak báječně vypadají. Když pak zase sešla po schodech do přízemí a zabočila do kuchyně, uviděla ho najednou z profilu. V tom okamžiku to byl opět ten sedmnáctiletý mladík. Musela se na chvíli zastavit. Holka nešťastná, pomyslela si, dávej si pozor a ovládej se. Máš přece před svatbou.

Stál u pracovní desky, několik skříněk bylo dokořán otevřených, na podlaze měl postavených několik prázdných papírových pytlíků od nákupu a tiše si pohvizdoval.

"Je to přímo neuvěřitelné, Nathane. Jak dlouho jsi na té renovaci pracoval?"

Vzhlédl k ní od posledního sáčku, ve kterém ještě zbýval nějaký nákup. "Skoro rok."

"A tos dělal všechno sám?"

Zasmál se. "Ne. V mládí jsem si sice myslel, že to určitě nějak zvládnou, a taky jsem se do toho docela sám pustil. Ale bylo to nad moje síly. Bylo by mi to trvalo celé roky, a tak jsem si na to najímal různé lidi ... a nebylo jich málo. Ale i potom toho na mě zbývalo docela dost, a většinou jsem chodil spát až po půlnoci."

"A proč ses tak dřel?"

Kvůli těm duchům, chtělo se mu odpovědět, ale ovládl se.

"Já nevím. Asi jsem s tím chtěl být hotov co nejrychleji. Nechtěla

by ses něčeho napít, než bude
večeře?"

"Co mi můžeš nabídnout?"

"No, moc toho není. Pivo, kávu,
čaj."

"Tak si dám čaj."

Sebral prázdné pytlíky, šel je
uklidit a potom zašel do přilehlé
komory a přinesl odtamtud krabičku
čaje. Vyndal z ní několik nálevových sáčků, položil je vedle sporáku
a nalil vodu do konvice. Postavil
ji na sporák, škrtl zápalkou a vzápětí uslyšela, jak se plamínky
hořáku rozsyčely.

"Za chvíli to bude," ujistil
ji. "Tehle sporák si nemůžu
vynachválit."

"Už se těším."

Když konvice začala pískat, naplnil dva šálky a jeden jí podal.
S úsměvem z něj usrkla.

"Dám ty kraby na chvíli marinovat, než je dám vařit," řekl
a postavil svůj šálek na pracovní desku.
Šel ke kredenci a vyndal z něj velký hrnec s pařákem a pokličkou.
Donesl ho ke dřezu, naplnil ho vodou a
pak ho postavil na sporák.

"Můžu ti nějak pomoci?"

"Ale jistě," odpověděl přes rameno. "Co kdybys nakrájela nějakou
zeleninu? Potom si ji uděláme jako
přílohu. V chladniče je jí spousta, a tamhle si vezmi nějakou mísu."

Přešel ke skřínce vedle dřezu.
Ještě se trochu napila, postavila
šálek na desku a pak se vypravila
pro tu mísu. Donesla si ji k chladniče a ze spodní přihrádky vyndala
okru, cukínu, cibuli a mrkev.

Nathan stanul vedle ní u otevřených
dvířek a ona mu udělala víc místa.
Byl tak blízko, že ucítila jeho
vůni, čistou, povědomou, výraznou,
a když se sehnul a sáhl dovnitř,
otřeli se o sebe pažemi. Vyndal
z chladničky plechovku piva a láhev
s ostrou omáčkou a vrátil se
ke sporáku.

Otevřel plechovku, přilil pivo
do hrnce s vodou a přidal ještě trochu té pálivé omáčky a další přísady
a koření. Pečlivě to promíchal a
potom šel k zadnímu vchodu pro kraby. Dveře nechal prve otevřené, a
než se teď vrátil do kuchyně, zůstal
u nich chvíli stát a díval se přes
chodbu na Ally, jak krájí mrkev.
Znovu si při tom kladl otázku, proč

sem vlastně za ním přijela, zrovna teď, kdy se má za pár týdnů vdávat. Nedávalo mu to žádný smysl. Ovšem Ally vždycky uměla překvapovat.

Když si teď připomínal, jaká tehdy před lety byla, musel se usmát. Divoká, bezprostřední, vášnivá - představoval si, že umělci zřejmě takoví bývají. A ona měla nesporně velké nadání. Takový talent, to je dar od Boha. Viděl předtím spoustu obrazů v newyorských galeriích a byl přesvědčen, že to, co maluje ona, se s nimi může směle měřit.

Než tehdy v létě odjela, věnovala mu obrázek. Visel teď nad krbem v obývacím pokoji. Mluvila o něm jako o obraze svých snů a jemu připadalo, že je přímo nabitý citem. Často se na něj pozdě večer díval a z jeho barev a linií na něj přímo sálala neskonalá touha, kterou do nich uložila, a když se na něj soustředil ještě pozorněji, dovedl si živě představit, na co při každém tahu štětcem myslela.

V dálce zaštěkal pes. Nathan se vzpamatoval a uvědomil si, že u těch dveří stojí asi už hodně dlouho. Rychle je zavřel a vrátil se k ní do kuchyně.

"Jak ti to jde?" zeptal se, ale viděl, že už je téměř hotova.

"Dobře. Už končím. Bude k večeři ještě něco dalšího?"

"Chtěl jsem ti nabídnout čerstvý chleba, podomácku pečený. Dostal jsem ho od jedné sousedky," dodal, když pokládal kbelík s kraby do dřezu. Začal je pečlivě oplachovat. Každého propral pod tekoucí vodou a pak ho položil do dřezu, nechal ho capkat po dně a sáhl po dalším. Ally si vzala svůj šálek a přišla se podívat.

"Nebojíš se, že tě štípnou?"

"Ne. Když je vezmeš do ruky takhle, nic se ti nemůže stát." Předvedl jí to.

Usmála se. "Neuvědomila jsem si, že ses to naučil už jako malý kluk."

Opřela se o pracovní desku, těsně vedle něj, a dopila čaj. Když byl s kraby hotov, strčil je do hrnce na sporáku. Pak si umyl ruce a při tom se jí zeptal:

"Nechceš se jít posadit ještě na chvíli na verandu? Rád bych je nechal aspoň půl hodiny marinovat."

"Ráda," odpověděla.

Utřel si ruce a vyšli spolu na verandu. Cestou rozsvítil. Sám se posadil do staršího houpacího křesla a jí nabídl druhé, novější. Když viděl, že její šálek je prázdný, zašel s ním dovnitř a za chvíli jí přinesl další porci. Sám si vzal pivo. Podal jí šálek, ona si ho vzala, maličko upila a pak ho postavila na stůl mezi oběma křesly.

"Když jsem přijížděla, tak jsi seděl právě tady, vid'?"

"Ano. Sedávám tady každý večer. Už se z toho stal takový můj rituál."

"Nedívám se ti," poznamenala, když se kolem sebe rozhlédla.

"Pověz, co teď právě děláš?"

"Kromě toho, že se bavím tady s tímhle domem, tak vůbec nic. Moje tvůrčí nutkání to zcela uspokojuje."

"A jak to, že ... Chci říct ..."

"Může za to Morris Goldman. Můj šéf, když jsem pracoval na severu. Zrovna když jsem narukoval, nabídl mi podíl ve své firmě, a než mě demobilizovali, umřel. Když jsem se vrátil do Států, předali mi jeho právníci šek na obnos, který mi umožnil to tady koupit a renovovat."

Přidušeně se zasmála. "Tys mi vždycky tvrdil, že se ti to podaří nějak zmáknout."

Chvilí seděli mlčky, ponořeni do vzpomínek. Ally se znovu napila čaje.

"Vzpomínáš, jak jsme se sem plížili, tehdy večer, když jsi mi o tomhle místě poprvé řekl?"

Přikývl a ona pokračovala.

"Přišla jsem tenkrát domu dost pozdě, a když jsem se konečně objevila, naši se mohli pominout. Pořád před sebou vidím tátu, jak stojí v obýváku s cigaretou v ruce. Máma seděla na pohovce a dívala se upřeně před sebe, jako by jí uletěly včely. Přísahám ti - tvářili se, jako by někdo z rodiny umřel. Ten večer jim

konečně došlo, že to s tebou myslím vážně, a matka si mě potom vzala stranou a dlouho mi důtklivě domlouvala. Řekla mi: 'Ty si určitě myslíš, že si nedokážu představit, co se s tebou děje, ale to jsi vedle. Já to moc dobře chápu. Ale někdy se stává, že o tom, co s námi bude dál, nerozhoduje to, co si přejeme, ale to, co jsme zač.' Hrozně mě to tehdy ranilo."

"Druhý den jsi mi o tom vyprávěla. I já jsem z toho byl nešťastný. Tvoje rodiče jsem měl docela rád a neměl jsem tušení, že oni mě ne."

"Nešlo o to, že by tě neměli rádi. Jenom si mysleli, že si mě nezasloužíš."

"V tom ovšem není žádný velký rozdíl."

"Já vím. Vždycky jsem si to uvědomovala. Možná právě proto se s mámou sice můžu bavit o všem možném, ale vždycky je mezi námi jakási hráz."

"A jak se na to díváš teď, s odstupem?"

"Stejně jako tehdy. Že to nebylo správné, že to nebylo fér. Pro takovou holku to byla strašná věc - zjistit, že společenské postavení znamená víc, než co člověk cítí."

Nathan na to nic neřekl.

"Od toho léta jsem na tebe nikdy nepřestala myslet," zašeptala.

"Vážně?"

"Ty mi nevěříš?" Očividně ji to překvapilo.

"Neodpovědělas mi ani na jeden dopis."

"Tys mi psal?"

"Desítky dopisů. Psal jsem ti dva roky, a tys mi neposlala ani řádku."

Zavrtěla hlavou a potom sklopila oči. "Ale já jsem nic nedostala ..." řekla potom tiše, a jemu bylo ihned jasné, že maminka ji určitě kontrolovala poštu, všechny jeho dopisy zachytila a ani jeden jí nedala. Vždycky se něčeho podobného domýšlel, a teď sledoval, jak to pomalu dochází i Ally.

"To byla od ní špinavost, Nathane, a mně je to strašně líto. Ale snaž se to pochopit. Když jsem

odtud tenkrát odjela, zřejmě si
myslela, že když od tebe nedostanu
žádný dopis, snáz na tebe zapomenou.

Nikdy nepochopila, cos pro mě znamenal, a abych byla upřímná,
pochybuju, jestli někdy tátu milovala tak
jako já tebe. V dobré víře se pokoušela chránit moje city, a asi si
myslela, že když přede mnou bude
schovávat tvoje dopisy, bude to asi
to nejlepší, co pro mě může udělat."

"Neměla na to právo," řekl tiše.

"Já vím."

"Kdybys ty dopisy přece jen dostala - bylo by to něco změnilo?"

"Samozřejmě. Nikdy jsem nemohla
pochopit, proč mi nepíšeš."

"Tak to nemyslím. Myslím s námi
dvěma. Myslíš, že bychom to byli
spolu dokázali?"

Chvíli váhala s odpovědí. "Já
nevím, Nathane. Vážně nevím. A ty
taky ne. Teď už jsme jiní než
tehdy. Změnili jsme se. Oba."

Odmlčela se. Ani on nic neříkal. Zadívala se na říčku. Potom
pokračovala. "Ale ano, Nathane.
Myslím, že by nám to bylo vyšlo.
Já bych si to aspoň ráda myslela."

Přikývl. Sklopil oči a pak se
podíval stranou. Ten tvůj Lon -
jaký je?"

Zaváhala. Tuhle otázku nečekala. Lonovo jméno v ní probudilo
cosi jako pocit viny. Nevěděla, co
na to má říci. Sáhla po šálku a
trochu se napila. Mluvila potom
velmi tiše.

"Je to hezký muž, milý, má úspěchy. Je na mě hodný, často s ním je
legrace, a vím, že mě má svým způsobem moc rád." Chvíli se
rozmýšlela. "Ale v našem vztahu bude
vždycky něco chybět."

Tahle poznámka ji samu překvapila, avšak věděla, že to je pravda.
A stejně tak jí bylo jasné, že když
se jí Nathan na to ptal, s takovou
odpovědí předem počítal. "A co?"

Pokrčila rameny a potom téměř
zašeptala: "Mám pocit, že asi pořád
hledám takovou lásku, která nás
potkala tehdy v létě."

Nathan se zamyslel nad tím, co
právě řekla, a v duchu probíral známosti, které měl od té doby, co ji
viděl naposled.

"A co ty?" zeptala se. "Vzpomínal jsi?"

"To víš, že jsem vzpomínal."

Myslím na tebe pořád."

"Chodíš teď s někým?"

"Ne." Dopil pivo. "Půjdu postavit vodu. Můžu ti ještě něco přinést?"

Zavrtěla hlavou. Šel do kuchyně, naskládal kraby do pařáku a dal do trouby chléb. Přinesl si mouku a kukuřičnou moučku, obalil v tom zeleninu a na pánev připravil tuk. Zapálil hořák na sporáku, ztlumil plamínky, nastavil časový spínač, z chladničky si vzal ještě jedno pivo a vrátil se na verandu. A po celou tu dobu myslel na Ally a na lásku, která jim oběma v životě chyběla.

I Ally mezitím přemýšlela. O Nathanovi, o sobě, o spoustě věcí. Na chvíličku zalitovala, že je zasnoubená, ale vzápětí si za to vynadala. Přece nemilovala Nathana - milovala to, co mezi nimi kdysi bylo. A kromě toho je to přece docela normální, mít takovéhle pocity. Byl přece její první opravdová láska, první chlap, se kterým něco měla - jak by na něj mohla zapomenout?

Ale stejně - je normální, že kdykoli se octne blízko ní, všechno se v ní sevře? Je normální svěřovat se mu s věcmi, které by nedovedla povědět nikomu jinému? Je to normální, přijet sem tři týdny před svatbou?

"To tedy není," ujistila se šepem a vzhledla k večerní obloze. "Na tom, co tu dělám, není normální vůbec nic."

V té chvíli se Nathan objevil. Usmála se na něj, ráda, že se k ní zase vrátil a ona už o tom všem nemusí přemýšlet. "Bude to hotové za pár minut," poznamenal, když si sedal.

"To je v pořádku. Stejně nemám ještě hlad."

Podíval se na ni a v jeho očích viděla zvláštní něhu. "Jsem moc rád, žeš přijela, Ally," řekl.

"Já taky. I když jsem do poslední chvíle nevěděla, jestli opravdu pojedu."

"A proč jsi vlastně přijela?"

Protože jsem musela, chtělo se jí vyhrknout, ale ovládla se.

"Chtěla jsem tě vidět a zjistit,
jak se ti vede."

Jenom proto? říkal si v duchu,
ale dál už se nevyptával. Místo
toho změnil téma. "Mimochodem - už
dlouho jsem se chtěl zeptat: maluješ
ještě?"

Zavrtěla hlavou. "Už ne."

Ustrnul. "A proč ne? Máš přece
takový talent!"

"To je dlouhá historie."

"Máme na to celý večer,"
upozornil ji.

"Ty sis vážně myslel, že mám talent?" zeptala se tiše.

"Pojď," natáhl k ní ruku. "Něco
ti ukážu."

Vstala a nechala se odvést do
obývacího pokoje. Zastavil se před
krbem a ukázal na obraz, který visel
nad římsou. Zatajil se v ní dech.
Překvapilo ji, že si toho obrazu
ještě nevšimla, a ještě víc to, že
tu vůbec visí.

"Ty sis ho nechal?"

"Samozřejmě, že jsem si ho nechal. Je báječný."

Pochybovačně se na Nathana
podívala a on tedy pokračoval.

"Vždycky když se na něj podívám,
celý ožiju. Někdy musím vstát a jít
si na něj sáhnout. Je tak skutečný
- ty tvary, odstíny, barvy. Nemůžu
věřit svým očím, Ally. Chceš říct,
že ti ještě nikdy nikdo neřekl, jak
jsi dobrá?"

"Můj profesor mi něco takového
říkal," odpověděla, "ale já jsem mu
moc nevěřila."

Věděl, že v tom bude ještě něco
jiného. Ally se chvíli dívala stranou, než pokračovala.

"Kreslila jsem a malovala už
jako dítě. A když jsem pak už byla
trochu větší, asi jsem měla pocit,
že jsem docela dobrá. A taky mě to
moc bavilo. Pamatuju si, jak jsem
tehdy na tomhle obrazu pracovala.
Každý den jsem něco přidala. Podle
toho, jak se měnil náš vztah. Vůbec
si nevzpomínám, kdy a jak jsem ho
začala a co to vlastně původně mělo
být. Ale nakonec z toho bylo tohle.

Když jsme se pak tehdy v létě
vrátili domů, pamatuju se, že jsem
i potom musela pořád jen malovat.
Asi mi to pomáhalo potlačovat bolest, kterou jsem cítila. Kdoví.
Ale nakonec jsem vystudovala umění.
Trávila jsem v ateliéru dlouhé hodiny, docela sama, a vychutnávala
jsem si každou minutu. Milovala
jsem svobodu, kterou jsem cítila,
když jsem malovala, byla jsem šťastná, že můžu vytvářet něco krásného.
Ještě než jsem odpromovala, ujišťoval mě můj profesor, psal taky
výtvarné kritiky do novin, že mám velký talent. Radil mi, že bych měla
zkusit štěstí jako malířka. Ale nechtěla jsem ho poslouchat."

Na chvíli se odmlčela a rovnala
si v hlavě myšlenky.

"Naši si mysleli, že pro někoho,
jako jsem já, se to nehodí - žít
se malováním. A tak jsem toho časem
nechala. Už ani nepamatuju, kdy
jsem měla naposledy štětec v ruce."
Znovu se zadívala na ten obraz.
"Ani nevím, jestli bych vůbec ještě
dovedla malovat. Je to už dávno."

"Samozejmě, že bys to uměla,
Ally. O tom vůbec nepochybuju.
Máš talent, který ti tryská ze
srdce, ne z prstů. Ostatním lidem
se o něčem takovém může jenom zdát.
Jsi umělkyně, Ally."

Mluvil s tak upřímným zápalem,
že jí bylo jasné, že to neříká jenom
proto, aby jí udělal radost. On
opravdu věřil, že Ally něco umí, a
pro ni to z nějakého důvodu znamenalo víc, než by čekala. Otočila
k němu hlavu, zvedla paži a dotkla
se jeho ruky, váhavě, jemně, a v duchu žasla, jak je možné, že Nathan
po všech těch dlouhých letech dokáže
přesně vycítit, co ona potřebuje
slyšet. Když se jejich oči setkaly,
znovu si uvědomila, jak zvláštní
člověk to je.

A na kratičký okamžik, drobný
věchýtek času, který se zamihotal ve
vzduchu jako světluška v letní noci,
jí zatanulo v mysli, jestli se do
něj znovu nezamilovala.

V kuchyni se rozezvučel časový
spínač a Nathan se tam vydal, vyvedený z míry tím, co se mezi nimi
právě událo. Její oči mu cosi
řekly, pošeptaly mu něco, co toužil

slyšet, ale přitom ve své paměti nedokázal potlačit hlas, její hlas, který mluvil o tom, že miluje jiného muže. Cestou do kuchyně ten budík v duchu proklínal. Vytáhl chléb z trouby, a když zjistil, že pánev je připravena, dal na ni zeleninu, a ta si ihned začala poprskávat. Potom vyndal z chladničky máslo, potřel jím pár krajíců chleba a rozpustil další, aby jím pak mohl pokropit kraby.

Ally za ním přišla do kuchyně a odkašlala si.

"Co, kdybych zatím připravila stůl?"

Nathan použil nůž od chleba jako ukazovátka. "Výborně. Talíře jsou tamhle. Příbory a ubrousky tady. Připrav jich víc - při krabech se člověk vždycky dost upatlá." Nedokázal se na ni při tom podívat. Hrozně nerad by si byl to, co se mezi nimi před několika minutami odehrálo, vykládal špatně.

Jí ta chvíle taky nešla z hlavy, a když na ni myslela, polévalo ji horko. Když prostírala stůl, znovu si jeho slova v duchu přehrávala. Nathan jí podal chléb a jejich prsty se letmo dotkly.

Raději obrátil svou pozornost zase k pánvi a zamíchal na ní zeleninou. Nadzvedl poklici na pařáku, zjistil, že krabi potřebují ještě chvíli, a tak je ještě nechal vařit. Už se trochu uklidnil a mohl se vrátit k běžnému nezávaznému rozhovoru.

"Už jsi kraby někdy jedla?"

"Několikrát. Ale vždycky jenom v salátu."

Zasmál se. "Tak to tě čeká dobrodružství. Počkej chvíli." Na chvíli odešel nahoru a vrátil se s tmavě modrou košilí, vpředu propínací až dolů. Podal jí Ally.

"Vezmi si ji na sebe. Nechtěl bych, aby sis umazala šaty."

Navlékla si ji a ucítila vůni, kterou byla nasycena - jeho vůni, výraznou, přirozenou.

"Neboj se," uklidňoval ji, když si všiml výrazu její tváře, "je

čistá."

Usmála se. "Já vím. Jenom mi připomněla naše první rande. Půjčils mi tehdy večer sako, pamatuješ?"

Přikývl.

Krabi byli hotovi zároveň se zeleninou. "Dávej pozor, je to horké," varoval ji, když dával jídlo na nevelký dřevěný stůl. Posadili se k němu proti sobě. Uvědomila si, že jejich šálky s čajem stojí ještě na kuchyňské desce, vstala a přenesla je na stůl. Nathan nandal na oba talíře zeleninu a chléb a potom každému přidal jednoho kraba. Ally seděla a chvíli si toho svého prohlížela.

"Vypadá jako nějaký velký pavouk."

"Ale je to moc dobrý pavouk," ujistil ji. "Dívej - ukážu ti, jak se to jí."

Když odděloval maso a pokládal jí ho na talíř, vypadalo to docela jednoduše. Ale když to poprvé zkusila ona, skořápka praskla, a aby dostala maso ven, musela použít prsty. Zastyděla se, že Nathan vidí, jak je nešikovná, ale pak si uvědomila, že si dělá zbytečné starosti. Takové věci on nevnímal. Nikdy. "Tak, a povídej - cos všechno dělal, od té doby, co jsem tě viděla naposled," vyzvala ho.

Začali si navzájem svěřovat, co se s nimi za ta léta dělo. Vyprávěl jí o tom, jak odešel z New Bernu a pracoval pak v loděnicích a ve sběrně šrotu v New Jersey. Mluvil vřele o Morrisi Goldmanovi a trochu i o svých válečných zážitcích a svěřil se jí i s tím, jak se mu stýská po tatínkovi. Ally mluvila o svých studiích, o malování, o tom, jak pracovala jako dobrovolná sestra v nemocnici. Vyprávěla o své rodině, o přátelích, a charitativních akcích, na kterých se podílela. O svých známostech či láskách oba pomlčeli. Ani o Lonovi se nemluvalo, a i když si oba uvědomovali, že cosi důležitého vynechávají, nechali to spát.

Ally potom marně vzpomínala, jestli si takhle někdy popovídala s Lonem. I když byl dobrý posluchač a jen zřídka se dostávali do sporu, nepatřil k lidem, s nimiž se bylo možné takhle bavit. Byl stejný

jako její otec: oba by byli velmi nesví, kdyby se měli někomu otevřít a vyjádřit svoje pocity. Několikrát se Lonovi pokoušela vysvětlit, že by se k němu potřebovala dostat blíž, ale nikdy to nemělo žádný znatelný výsledek.

Když tady teď seděla, uvědomovala si velmi přesně, co postrádá.

Obloha byla stále temnější, a jak večer uplýval, měsíc po ní stoupal výš a výš. A i když si to ani jeden z nich neuvědomoval, ten pocit vnitřní blízkosti, který je kdysi k sobě tak silně poutal, se znovu probouzel.

Dojedli. Oba si opravdu pochutnali a hovor jim začínal váznout. Nathan se podíval na hodinky a zjistil, že už se dost připozdívá. Hvězdy zářily v plném lesku, cvrčci se poněkud ztišili. Byl rád, že si s Ally mohl takhle popovídat, a byl by rád věděl, co si o jeho životě myslí. Třeba by mu to nějak pomohlo.

Vstal a dolil konvici. Společně odnesli nádobí do dřezu a sklidili ze stolu. Když se voda začala vařit, nalil ji do šálek a do každého přidal sáček s čajem.

"Nepůjdeme si ještě na chvíli sednout na verandu?" zeptal se, když jí podával šálek. Přikývla a vyšla z kuchyně první. Vzal s sebou příkrývku, kdyby jí začala být zima, a za chvíli se už zase houpali v křesílkách, ona s dekou položenou přes kolena. Nathan ji po očku pozoroval. Panebože, je tak krásná! A u srdce ho zabořilo.

Protože během toho oběda se něco stalo.

Prostě se do ní znovu zamiloval. Když tady teď takhle spolu seděli, věděl to už docela určitě. Zamiloval se do téhle nové Ally, ne jen do té dávné vzpomínky. Ale vždyť on ji vlastně nikdy nepřestal milovat. Uvědomil si, že tohle už bude jeho osud.

"Docela vydařený večer, co říkáš," poznamenal tiše.

"To byl," přisvědčila,
"nádherný."

Nathan vzhlédl vzhůru ke hvězdám. Jejich mihotání mu připomnělo, že Ally teď už brzy odjede, a pocítil v nitru velkou prázdnotu. Byl by si přál, aby tenhle večer nikdy neskončil. Jak jí to má povědět?

Čím by ji přesvědčil, aby zůstala?

Nevěděl. A tak se rozhodl, že raději neřekne nic. A v tu chvíli si uvědomil, že prohrál.

Křesla se houpala ve stejném rytmu.

"Povídej mi něco," řekla nakonec. V jejím hlase byla zvláštní vřelost. Nebo si jen něco namlouval?

"Co ti mám povídat?"

"Něco takového, cos mi říkal tehdy pod tím dubem."

A tak jí vyhověl a na počest toho večera jí začal recitovat dávné úryvky básní. Whitmana a Dylana Thomase, protože miloval jejich obrazný jazyk. Tennysona a Browninga, protože mu bylo blízké to, o čem psali.

Položila hlavu na opěradlo křesla a zavřela oči. Nemohly za to pouze ty básně nebo jeho hlas. Působilo na ni všechno dohromady, a všechno dohromady bylo víc než jednotlivé součásti. A nepokoušela se to rozebírat, nechtěla, protože to nebyl způsob, jak tomu naslouchat.

Poezie se přece nepíše proto, aby se rozebírala, říkala si. Má povznášet, aniž by se o ní přemýšlelo, dojímat, aniž bychom chápali proč.

Ještě chvíli se houpali, popíjeli čaj, tiše seděli a nechali se unášet svými myšlenkami. To nutkání, které ji sem přivedlo, bylo to tam, a byla tomu ráda - jenže ji zneklidňovaly pocity, které ho vystřídaly, čeřivé záchvěvy, které ulpívaly v jejích pórech jako zlatý prach na rýžovacích pánvích. Snažila se je zarazit, schovat se před nimi, ale teď si uvědomovala, že vlastně vůbec nechce, aby přestaly.

Takovéhle pocity by v ní Lon probudit nedokázal. Ještě se to nestalo, a asi taky nikdy nestane. Možná právě proto s ním ještě nikdy nespala. Vždycky se vymlouvala, že chce počkat až do svatby. Přijímal to obvykle s pochopením, a ona si někdy představovala, jak by ho asi zranilo, kdyby se dozvěděl o Nathanovi.

Ale bylo tu ještě něco jiného, proč si přála čekat, a souviselo to s Lonem samým. Byl přímo otrokem své práce, a ta u něj byla vždycky na prvním místě. Pro něco tak zbytečného jako básničky neměl smysl, prosedět večer na verandě by pokládal za ztrátu času. Věděla, že právě proto je tak úspěšný, a svým způsobem ho za to obdivovala. Zároveň

ovšem cítila, že to nestačí. Chtěla ještě něco víc. Vášně, možná trochu romantiky, nebo alespoň tiché rozhovory v pokoji s rozžatými svíčkami, třeba jenom něco tak prostého jako pocit, že u něj není na druhém místě.

I Nathan se probíral svými myšlenkami. Jak se houpal, vzpomínal na ty tisíce prázdných večerů, kterými končil svoje dny od chvíle, kdy se viděli naposled. Když se s ní teď zase sešel, všechny tyto pocity vytryskly na povrch a on zjišťoval, že už je nedokáže ukrotit. Bylo mu jasné, že se s ní zase touží milovat a přijímat od ní oplátkou její lásku. Na světě nebylo nic, co by si přál víc.

Zároveň si však uvědomoval, že je to nemožné. Když je teď zasnoubená.

Ally věděla, že Nathan mlčí proto, že přemýšlí jenom o ní, a zjišťovala, že jí to dělá dobře.

Vzpomínala na jejich rozhovor u večere a říkala si, že Nathan musí vést velmi osamělý život. Nedovedla si ho představit, jak předčítá poezii někomu jinému nebo se dělí o své sny s jinou ženou. Takový on přece není. Nebo se tomu zdráhala uvěřit.

Odložila šálek, prohrábla si vlasy a zavřela při tom oči.

Vytrhlo ho to ze snění. "Unavená?" zeptal se.

"Trošku. Už asi budu muset brzy jet."

"Já vím," přikývl. Znělo to docela neutrálně.

Nezvedla se ihned. Místo toho sáhla znovu po čaji a dopila ho.

Cítila, jak ji hřeje v hrdle. Vychutnávala poslední doušek toho večera. Měsíc byl vysoko, začalo být chladněji.

Podívala se na Nathana. Na jedné tváři měl jizvu, která tam dřív nebyla. Asi pozůstatek z války, pomyslela si. Nezmínil se o tom a ona se nevyptávala, hlavně proto, že si nechtěla představovat, jak k tomu zranění došlo.

"Měla bych se rozloučit," řekla nakonec a podávala mu přikrývku.

Nathan přikývl a beze slova vstal. Převzal od ní deku a pak se vydali k jejímu vozu. Spadané listí jim šustilo pod nohama. Když otevíral dveře, začala si sundavat

košili, kterou jí půjčil, ale zarazil ji.

"Nech si ji," řekl. "Chtěl bych, aby sis ji nechala."

Neptala se proč, protože by si ji sama taky ráda nechala. Znovu zapnula knoflíčky a zkřížila ruce na prsou, aby zahнала chlad. Vzpomněla si při tom, jak s ním kdysi po nějaké školní tanečce takhle stála a čekala, až dostane pusku na dobrou noc.

"Na tenhle večer nikdy nezapomenu," řekl. "Moc ti děkuju, žes mě tu našla."

"Ani já ne," zašeptala.

Sebral v sobě veškerou odvahu.

"Uvidíme se zítra?"

Prostá otázka. Věděla přesně, jak by na ni měla odpovědět. "Bylo by asi lepší, kdybychom se už nesešli." Tohle měla říct, a všechno by tím jednou provždy skončilo. Ale v tom okamžiku na ni zaútočil démon volby a začal ji pokoušet, svádět. Proč to nemůže vyslovit? Podívala se mu do očí, aby v nich našla odpověď, kterou potřebovala znát, uviděla před sebou muže, do kterého se kdysi bláznivě zamilovala, a najednou jí bylo všechno jasné.

"Ráda bych."

Nathana to překvapilo. Nečekal, že mu Ally odpoví takhle. Pocítil touhu dotknout se jí, vzít ji do náručí, ale neudělal to.

"Mohla bys tady být někdy kolem poledne?"

"Jistě. Co máš v plánu?"

"Uvidíš," odpověděl. "Vím o jednom místě, které bych ti rád ukázal."

"Už jsem tam někdy byla?"

"Ne, ale je tam krásně. Bude se ti tam líbit."

Pohnula se dřív, než se mohl pokusit ji políbit. Nebyla si vůbec jistá, že by to udělal, ale věděla, že kdyby ano, měla by co dělat, aby mu v tom zabránila. Vklouzla za volant a ulehčeně si oddechla. Přibouchl za ní dvířka a ona nastartovala motor. Když začal příst, stočila trochu okénko.

"Takže zítra," řekla a v jejích očích se odrazilo světlo měsíce.

Obrátila vůz, zabočila na příjezdovou cestu a zamířila k městu. Ještě jí zamával a zůstal stát, dokud světla jejího vozu nezmizela za vzdálenými duby a zvuk motoru neutichl. Přišla k němu Klem a on

přidřepl a začal ji hladit, hlavně na krku, v místech, kde se sama nemohla podrbat. Pak se společně vrátili na zadní verandu.

Posadil se znovu do houpací židle a pokoušel se znovu ponořit do večera, který právě uplynul. Znovu si ho celý přehrál. Pěkně zpomaleně. "Ona se bude vdávat," zašeptal nakonec, a pak tam zůstal dlouhé hodiny sedět. Jediný zvuk, který rušil noční ticho, bylo pomalé vrzání jeho křesla. Všude kolem byl klid, jenom Klem se k němu občas přitočila, jako by se ho chtěla zeptat: "Jsi v pořádku?"

A někdy dlouho po půlnoci padla na Nathana onoho jasného říjnového večera neskonalá touha. Kdyby ho někdo viděl, měl by před sebou někoho, kdo vypadal jako starý muž, člověka, který za několik hodin zestárá o celé věky. Zhrouceného v křesle s obličejem v dlaních a s očima plnými slzí.

Nedokázal je zadržet.

Kapitola 4.

Telefony

Lon zavěsil. Zkoušel to v sedm, potom v půl deváté, a teď se znovu podíval na hodinky. Devět pětáctýřicet.

Kde může být?

Věděl, že bydlí tam, kde mu udala, protože předtím mluvil s recepčním. Ano, ubytovala se u nich, ale naposledy ji zahlédl někdy kolem šesté. Asi šla někam na večeri. Ne, pak už ji neviděl.

Lon zakroutil hlavou a opřel se v křesle dozadu. Jako obvykle byl už v kanceláři sám, všichni už odešli. Bylo to tak vždycky, když probíhal nějaký proces, přestože šlo všechno jako po másle. Právo bylo jeho vášeň, a když zůstal takhle v kanceláři do pozdních večerních hodin, měl možnost všechno nerušeně dotáhnout a udělat spoustu užitečné práce.

Věděl, že tenhle případ vyhraje, protože po právní stránce měl všechno pevně v rukou a porota mu zobala z dlaně. Vždycky vyhrával. Prohry byly teď už velmi vzácné. Zčásti to bylo proto, že si uměl vybírat jen takové případy, o kterých byl přesvědčen, že je bez problémů zvládne. Takové postavení mělo jen několik málo právníků ve městě, a

taky se to odráželo v jeho příjmech.

Ovšem za podstatnou částí jeho úspěchů se skrývala tvrdá, vytrvalá práce. Vždycky věnoval velkou pozornost detailům, především hned v prvních letech své praxe. Drobným, nenápadným maličkostem. Stal se z toho u něj zvyk.

I teď ho znepokojoval jistý detail.

Ne v souvislosti s procesem. S tím bylo všechno v pořádku. Bylo to něco docela jiného. Něco, co souviselo s Ally. Ale čert aby to vzal - nemohl přijít na to, co to je. Někdy chvíli po tom, co volala, možná tak za hodinu, mu něco v mysli cvaklo. Jakýsi malý detail.

Detail ... Něco bezvýznamného? Nebo naopak důležitého?

Přemýšlej, člověče ... Co jen to bylo, hrome?

Opět mu to v hlavě kliklo. Něco ... něco ... snad něco, co řekla?

Něco řekla. Ano, to bylo ono. Ale co to bylo? Řekla Ally něco v tom telefonu? Tam někde to začalo. Probíral znovu celý ten rozhovor. O čem to mluvila? Cesta že byla dobrá, bez problémů se ubytovala, pak chvíli chodila po nákupech. A pak mu dala telefonní číslo toho hotelu. To bylo asi tak všechno.

Začal o ní přemýšlet. Miloval ji - tím si byl naprosto jist. Nejenže byla krásná a milá, ale stala se zdrojem jeho duševní vyrovnanosti a jeho nejlepším přítelem. Po dni vyplněním beze zbytku prací byla první osobou, které telefonoval. Ochotně ho vyslechla, smála se v okamžicích, kdy se měla smát, a měla jakýsi šestý smysl, který jí umožňoval vycítit, co on chce slyšet.

Uvědomoval si, že by s ní měl trávit více času. Ale jeho právní praxe mu to prostě neumožňovala. Určitě to chápala, ale přesto se proklínal za to, že ji zanedbává. V duchu si sliboval, že až se vezmou, určitě svou pracovní dobu omezí. Uloží své sekretářce, aby mu prošla pracovní rozvrh a zjistila,

jestli by přece jen nemohl něco vypustit. Možná to opravdu trochu přehání. Aby se Ally nemusela potloukat někde po New Bernu sama ...

A tady mu v mysli zase něco cvaklo. Sama - po New Bernu? Podíval se nahoru ke stropu. Po New Bernu? Ano, to bylo ono. Zavřel oči a chvíli přemýšlel. Co to jenom ... No tak, myslí, člověče. Přece na to musíš přijít, proboha.

New Bern.

Jistě. New Bern, zvonilo mu v hlavě. To bylo ono. To byl ten drobný detail. Nebo s tím nějak souvisel. Ale s čím? Co dál? New Bern, opakoval si v duchu. To jméno přece zná. Vyskytlo se v několika případech, kterými se zabýval. Několikrát tím městem projížděl cestou na pobřeží. Nic zvláštního. Spolu tam s Ally nikdy nebyli.

Ale Ally tam přece byla už kdysi dávno ...

A tady do té skládky zapadla další kostka.

Ally, New Bern ... a ... nějaký večírek či co. Poznámka, která na něm padla. Byla to Allyina matka, kdo ji pronesl. Co to tenkrát říkala?

Lon si vzpomněl a zbledl. Vzpomněl si, o čem se tehdy Allyina matka zmínila. Že se Ally kdysi dávno v New Bernu zamilovala do nějakého mladíka. Prý taková štěněcí láska. No a co, řekl si v duchu, když to uslyšel, a s úsměvem se obrátil k Ally. Ale ta se nesmála. Hrozně ji to našťvalo. A Lon si uvědomil, že toho chlapce tehdy asi milovala mnohem víc, než si její matka představovala. Možná dokonce víc, než teď jeho.

A teď se rozjela zrovna do New Bernu. Zajímavé. Sepnul dlaně, jako by se modlil, a přitiskl prsty ke rtům. Náhoda? Třeba vůbec o nic nešlo. Mohlo to být přesně tak, jak říkala. Že si chce trochu odpočinout od těch svatebních příprav a podívat se po nějakých starožitnostech. To je přece docela dobře možné. Dokonce pravděpodobné.

Ovšem - co když ... Lon zvažoval onu druhou možnost a poprvé po dlouhé době pocítil strach. Co když je právě teď s ním?

V té chvíli se pevně rozhodl, že udělá všechno možné, jen aby si ji udržel. Splňovala všechno, co kdy

od ženy chtěl, a nikdy nenajde nikoho, kdo by se jí vyrovnal.

A tak roztřesenou rukou vytočil
to číslo počtvrté, toho večera
naposled.

A zase to nikdo nebral.

Kapitola 5.

Projíždka na kajaku a zapomenuté sny

Příštího rána se Ally probudila
hodně brzy. Spala v té košili, kterou jí dal, a když přemýšlela
o večeru, který spolu prožili, stále
z ní cítila jeho vůni. V uších jí
znovu zněl jejich uvolněný smích a
vzpomínala, jak hezky si spolu povídali. Především na to, co jí řekl
o jejím malování. Vůbec to nečekala, ale nepochybně jí to velmi
zvedlo sebevědomí. Uvědomovala si, že
by asi do smrti litovala, kdyby se
včera rozhodla, že už se s ním
nesejde.

Podívala se z okna a chvíli pozorovala štěbetající ptáčky, jak si
v ranním světle shánějí něco k snědku. Nathan byl vždycky ranní ptáče,
vzpomínala. Pamatovala si, že si
rád časně ráno vyjel po řece na kajaku nebo na kánoi. Jednou dokonce
byla v kánoi s ním a dívali se spolu
na východ slunce. Musela tenkrát
potají vylézt oknem, protože rodiče
by jí nic takového nedovolili, ale
nechtyli ji při tom, a teď si vzpomínala, jak ji Nathan tehdy objal
kolem ramen a přitáhl k sobě, když
se obloha začala projasňovat, a zašeptal: "Dívej se." A ona
sledovala svůj první východ slunce s hlavou
na jeho rameni a měla pocit, že snad
už nikdy v životě neprožije tak
nádhernou chvíli.

Vstala, a když si šla vlézt do
vany, chladila jí studená podlaha
bosé nohy. Napadlo ji, že Nathan
si možná vyjel na vodu i dneska, aby
se podíval, jak začíná nový den.
Téměř si tím byla jistá.

A měla pravdu. Nathan vstal
před východem slunce a rychle se
oblékl - tytéž džíny jako večer, nátělník, čistá flanelová košile,
modrá kazajka, polovysoké boty. Hodil

do sebe sklenici mléka a cestou
z kuchyně si vzal s sebou dvě sušenky. Klem mu na dobré ráno párkrát
vlhce olízla ruku. Zamířil k přístavišti, kde přechovával kajak.
Rád se poddával kouzlu řeky, uvolňoval si na ní svaly, rozechříval
tělo, vyjasňoval mysl.

Starý kajak, otlučený a celý
flekátý, visel na dvou rezatých hácích po straně můstku těsně nad
hladinou. Vyzvedl ho, letmo ho zkontroloval a pak ho zanesl na břeh.
Několik zkušených pohybů, které
zvládal už docela automaticky, a kajak ležel na vodě. Nasedl a začal
svižně pádlovat proti proudu. Potřeboval ze sebe vybit napětí a
připravit se na den, který ho čekal.

V hlavě mu vířila spousta otázek. Přemýšlel o Lonovi - jaký je
to člověk, jak asi vypadá jejich
vztah. Ale nejvíc myslel na Ally.
Proč za ním vlastně přijela?

Když se vrátil domů, cítil se
příjemně osvěžený. Podíval se na
hodinky a překvapilo ho, že na vodě
strávil dvě hodiny. Na řece člověk
přestával vnímat čas.

Pověsil kajak, aby mohl vyschnout, a vydal se k přístřešku,
kde skladoval svou kánoi pro dvoučlennou posádku. Odnosl ji k řece
a nechal ji ležet kousek od vody.
Když se vracel k domu, objevil na
západní obloze bouřkové mraky, mohutné a těžké, ještě hodně vzdálené,
ale přesto hrozné. Foukal silný
vítr, který je přinášel blíž. Když
si je pořádně prohlédl, došel k závěru, že by nebylo dobré být venku,
až se dostanou přímo sem. Čert aby
to vzal. Kolik má ještě času?
Sotva pár hodin. O moc víc jistě
ne.

Vysprchoval se, vzal si nové
džíny, červenou košili a černé kovbojské boty, přešel si kartáčem
vlasy a sešel dolů do kuchyně. Umyl
nádoby, které zbylo od včerejší večeře, trochu po domě poklidil,
udělal si kávu a šel si sednout na verandu. Obloha mezitím potemněla.
Podíval se na barometr. Zatím
držel, ale zanedlouho jistě začne
klesat.

Už dávno se naučil, že počasí se
nikdy nemá podceňovat, a začal pochybovat o tom, jestli to je zrovna
ten nejlepší nápad - vyjet s ní na
řeku. S deštěm si starosti nedělal.
Bouřka s blesky, to ovšem byla jiná
záležitost. Když je vlhký vzduch
nabitý elektřinou, není právě radno
sedět na řece v kánoi.

Dopil kávu a řekl si, že se

rozhodne až později. Šel do kůlny s nástroji a vyhledal sekeru. Zkusil palcem ostří a pak vzal brousek a trochu ji přibrousil.

Dalších dvacet minut pak štípal a rovnal dříví. Nijak se nenamáhal, se sekerou to dobře uměl a ani trochu se při tom nezapotil. Pár polen nechal nerozštípaných, a když skončil, odnesl je dovnitř a narovnal je u krbu.

Podíval se na Allyin obraz a maně zvedl ruku, aby si na něj sáhl. Opět měl pocit, že se mu to všechno asi jen zdálo. Nemohl uvěřit, že ji po těch letech zase uviděl. Panebože - co to v sobě Ally má, že to s ním takhle cvičí? I po všech těch letech? Jakou moc to nad ním má?

Nakonec se od obrazu odtrhl, zakroutil hlavou a vrátil se na verandu. Znovu se podíval na tlakoměr. Žádná změna. Potom se podíval na hodinky.

Ally by tu už za chvíli měla být.

Ally strávila dopoledne ve městě. Hospodářská krize na něm sice zanechala své stopy, ale všimla si, že se tu a tam už začínají objevovat známky vracející se prosperity. Forttottenský park vypadal naprosto stejně jako před čtrnácti lety, a jistě vypadaly stejně i děti, které tam po škole chodily dovádět na houpačky. Při té vzpomínce na dávne časy se musela usmát. Tehdy bylo všechno o tolik jednodušší. Nebo jí to jenom mnohem jednodušší připadalo.

Ted' nebylo jednoduché už vůbec nic. Co bych asi ted' dělala, kdyby se mi nedostal do rukou ten článek, říkala si. Nebylo ovšem zase tak těžké si to představit, protože její život měl vcelku neměnný řád. Dneska je středa - to znamená, že by šla hrát do klubu bridž a potom se přesunula do budovy Ligy mladých žen, kde by pravděpodobně připravovaly nějakou další dobročinnou akci, na podporu té či oné soukromé školy či nemocnice. Pak by šla navštívit matku a od ní rovnou domů, obléknout se na večeři s Lonem, protože ten ve středu zásadně končil práci v sedm. Středeční večery - jenom ty - pravidelně trávili spolu.

Potlačila v sobě nával smutku,
že se scházejí jen jednou týdně, a
zadoufala, že se to jednoho dne změní. Často jí to sliboval, a potom
se pár týdnů vídali častěji, jenže
brzy se to zase vrátilo do starých
kolejí. "Dneska večer nemůžu, miláčku," vysvětloval jí. "Je mi to
moc líto, ale vážně to nejde. Vynahradím ti to někdy jindy."

Nechtěla se s ním hádat, hlavně
proto, že jí zřejmě říkal pravdu.
Práce u soudu byla velmi náročná
už před tím, než soudní řízení začalo, natož v jeho průběhu, ale
přesto se někdy sama sebe ptala,
proč Lon obětoval tolik času, když
si ji namlouval, má-li ho teď pro ni
tak málo.

V tom zamyšlení na nábřeží málem
minula jednu uměleckou galerii.
Včas se vzpamatovala a vrátila se
těch pár kroků zpátky. U vchodu se
na okamžik zastavila. S překvapením
si uvědomila, že už si vůbec nepamatuje, kdy v nějaké byla naposledy.
To už jsou aspoň tři roky. Spíš
víc.

Vešla dovnitř a chvíli se procházela mezi obrazy. Byla to
většinou díla místních umělců a hlavním
námětem bylo moře a život na něm a
u něj.

Avšak na jedné stěně viselo několik obrazů, které byly spíš podle
jejího vkusu. O jejich autorovi nikdy neslyšela. Většinou se zřejmě
inspiroval architekturou řeckých
ostrovů. Na obraze, který se jí líbil nejvíc, zaznamenala, že malíř na
něm rafinovaně pracoval s kontrasty
- drobné lidské postavy, a vedle
nich široké tahy štětcem, syté, výrazné víry barev, které oko
pozorovatele přitahovaly právě k tomu, co
měl vidět především. Byla v tom dynamika, dramatická jiskra. Málem se
rozhodla, že si ten obraz koupí, ale
pak si uvědomila, že se jí líbí
hlavně proto, že jí připomíná její
vlastní tvorbu. Prohlédla si ho
ještě podrobněji a pomyslela si, že
Nathan má možná pravdu. Asi by
opravdu měla zase začít malovat.

Z galerie odešla kolem půl desáté a zamířila k obchodnímu domu
Hoffman-Lane. Za pár minut objevila, co hledala. Papíry, barevné
křidy a tužky, ne právě nejkvalitnější, ale docela vyhovující.
Nepůjde hned o malování, ale nějak se
začít musí, a když dorazila do svého
pokoje, pociťovala zvláštní
vzrušení.

Posadila se ke stolu a začala kreslit. Nic zvláštního - jen aby si to zase trochu vyzkoušela. Nechávala linie a barvy volně plynout z paměti svého mládí. Za několik minut měla hotový hrubý náčrt pouliční scény, kterou jí nabízel pohled z okna. Žasla, jak snadno jí to šlo. Jako by nikdy malovat nepřestala.

Když skončila, prohlédla si, co spáchala, a s výsledkem byla docela spokojená. Chvilí přemýšlela, co by měla zkusit teď, a pak se rozhodla. Protože model neměla před očima, než začala kreslit, v duchu si ho soustředěně představovala. A i když to bylo těžší než ta pouliční scéna, brzy se začal vyjevovat výsledek.

Minuty rychle ubíhaly. Soustředěně pracovala a občas se dívala na hodinky, aby nezmeškala. Skončila chvilí před polednem. Trvalo to téměř dvě hodiny, ale konečný výsledek ji opravdu překvapil. Ten obrázek dělal dojem, že na něm malíř musel pracovat mnohem déle. Srolovala ho, uložila do tašky a dala dohromady, co si chtěla vzít s sebou. Cestou ze dveří se na sebe podívala do zrcadla. Cítila se velmi uvolněně, i když přesně nevěděla, proč vlastně.

Sešla po schodech do přízemí a zamířila k východu z hotelu. Za sebou uslyšela hlas: "Madam?"

Otočila se. Recepční. Týž člověk jako včera, ale tvářil se nějak zvláštně.

"Ano?"

"Včera jste měla několik telefonů."

Vyděsila se. "Vážně?"

"Ano. Několikrát se po vás sháněl nějaký pan Hammond."

Panebože. "Lon volal?"

"Ano madam. Čtyřikrát. Mluvil jsem s ním, když volal podruhé. Měl o vás starost. Prý jste jeho snoubenka."

Slabě se usmála a snažila se skrýt, co jí vířilo v hlavě. Čtyřikrát? Čtyřikrát? Co to mělo znamenat? Že by se něco stalo u nich doma?

"Nenechal nějaký vzkaz? Nestalo se něco doma?"

Rychle zavrtěl hlavou. "Nic takového neříkal, madam. Spíš se mi zdálo, že si dělá starost o vás."

Díky Bohu. Tak je všechno v pořádku. Ale pak ji najednou píchlo v prsou. Proč tolikrát volal? Řekla mu včera něco, co mu pak mohlo vrtat hlavou? Proč se tak snažil? To vůbec nebyl jeho způsob. Že by byl na něco přišel? Ale ne - to je vyloučené. Ledaže by ji tady včera někdo viděl a zavolal mu ... Ovšem to by ji musel sledovat až k Nathanovi. Proč by to kdo dělal?

Musí mu teď zavolat. Tomu se nemůže vyhnout. Ale z nějakého důvodu se jí vůbec nechtělo. Tohle byl přece její výlet a chtěla si ho prožít podle svého. Nepočítala s tím, že by se s ním teď měla bavit po telefonu - až někdy později. Měla pocit, že by jí to pokazilo celý den. Kromě toho - co by asi měla povídat? Jak by mu vysvětlovala, kde se včera večer tak zdržela? Že šla na večeři hodně pozdě a pak se ještě procházela po městě? To by možná šlo. Nebo že byla v kině? Nebo třeba ...

"Madam?"

Za chvíli je poledne, říkala si v duchu. Kde teď asi je? Nejspíš v kanceláři ... Ale ne. Je přece u soudu, došlo jí najednou. A v té chvíli se jí velice ulevilo. Tím se to vyřešilo. I kdyby měla tu nejlepší vůli, k telefonu ho stejně nedostane. Její pocity ji zaskočily. Takhle by přece neměla uvažovat, to jí bylo jasné. Ale nic si z toho nedělala. Podívala se na hodinky. Už se nemůže zdržovat.

"To už je skoro dvanáct?"

Recepční se podíval na hodiny.

"Ano, tři čtvrtě na dvanáct."

"Bohužel, teď je u soudu," začala. "Telefonem ho neseženu. Kdyby zase volal, řekněte mu, že chodím po nákupech a že mu zkusím zavolat později, ano?"

"Jistě," sliboval. Ale v jeho očích viděla otázku: No dobře, děvenko, ale kdes to tedy včera večer byla? Věděl naprosto přesně, kdy se vrátila. Hodně pozdě, na osamělou ženu v tomhle malém městě.

"Buďte tak laskav, prosím,"

usmála se na něj. "Moc vám děkuju."

O dvě minuty později už seděla ve voze a jela za Nathanem. Už se na něj těšila a s těmi telefonáty si přestala lámat hlavu. Ještě včera by z nich byla celá pryč. Co to má znamenat, tahle změna? Co se to s ní děje?

Necelé čtyři minuty poté, co vyjela od hotelu, už přejížděla zvedací most přes řeku Trent. Právě v té chvíli ji Lon od soudu znovu do hotelu volal.

Kapitola 6.

Labutě a bouře

Nathan seděl v houpacím křesle na verandě, popíjel sladký čaj a čekal, kdy se ozve motor příjezdějícího vozu. Konečně uslyšel, jak její automobil vjíždí na příjezdovou cestu. Vyšel před dům a sledoval, jak zastavuje zase pod tím dubem. Zaparkovala na téměř místě jako včera. Klem přiběhla k dvířkům vozu a vítala ji štěkotem a radostným vrtěním ohonu. Ally mu zamávala ještě od volantu.

Vystoupila, polaskala Klem na hlavě, a pak se otočila a s úsměvem kráčela k Nathanovi, který jí šel naproti. Vypadala dnes nějak vyrovnaněji než včera, jako by si víc věřila, a když ji teď takhle viděl, znovu ho to trochu vyvedlo z míry.

Avšak dneska bylo všechno jinak. Prožíval úplně nové pocity, už ne jenom návraty do vzpomínek. Pokud to bylo vůbec možné, jeho city k ní získaly přes noc ještě větší sílu a v její přítomnosti se ho teď zmocňovala určitá nervozita.

Setkali se v půli cesty. Ally nesla v ruce menší brašnu. Překvapila ho letmým polibkem na tvář. Volnou rukou ho držela v pase ještě chvíli potom, co se od něj odtáhla.

"Ahoj," řekla a oči jí zářily.
"Kde máš to překvapení?"

Trochu se uvolnil. Díky Bohu.
"To mi ani neřekneš 'Dobré odpoledne' a nezeptáš se, jak jsem se vyspal?"

Usmála se. Trpělivost nikdy nepatřila k jejím silným stránkám.

"Tak jo. Dobré odpoledne. Jak ses vyspal? A kde je to překvapení?"

Zasmál se a pak se zarazil.

"Ally, asi tě nepotěším. Chtěl jsem tě někam vzít, ale ty ošklivé mraky mi to kazí. Nevím, jestli to máme vážně podniknout."

"Zatím neprší. Jak je to daleko?"

"Kousek proti proudu řeky. Ne zas tak daleko."

"A já jsem tam nikdy nebyla?"

"Pokud ano, vypadalo to tehdy úplně jinak."

Chvilí přemýšlela. Když pak promluvila, zněl její hlas velmi rozhodně. "Takže jdeme na to. Mně déšť nevadí."

"Určitě?"

"Naprosto."

Znovu se zahleděl na mraky, které už byly dost blízko. "Tak bychom měli jet hned," řekl. "Můžu ti to dát dovnitř?"

Přikývla a podala mu tašku. Běžel do domu a položil ji na židli v obývacím pokoji. Popadl připravený batůžek, dal do něj kus chleba a vzal ho s sebou.

Pak se vydali ke kánoi. Ally kráčela vedle něj, trochu blíž než včera.

"Co je to za místo?"

"Uvidíš."

"Tak mě nenapínej a aspoň mi něco naznač."

"Tak dobře," souhlasil. "Pamatuješ se, jak jsme si jednou ráno spolu vyjeli na kánoi a dívali se na východ slunce?"

"Vzpomněla jsem si na to zrovna dneska ráno. Pamatuju se, že mě to tenkrát rozplakalo."

"To nebylo nic proti tomu, co uvidíš dneska."

"A zasloužím si vůbec uvidět něco tak zvláštního?"

Odpověděl až po několika krocích. "Ty si zasloužíš vždycky jenom to nejlepší," řekl nakonec. Zdálo se jí, že by rád ještě něco dodal, ale pak už nepokračoval.

Došli k molu. Nathan hodil batůžek do kánoe, rychle se přesvědčil, že na nic nezapomněl, a potom pošoupal kánoi do vody.

"Můžu nějak pomoci?"

"Ne. Jen si vlez dovnitř."

Poslechla a Nathan postrčil kánoi dál do vody. Potom z mola sám také sestoupil k ní do kánoe - elegantně, opatrně, aby loď moc nerozhoupal. Ally si uvědomovala, že tohle nalodění nebylo zdaleka tak jednoduché, jak to vypadalo, a obdivovala jeho šikovnost.

Seděla v přední části kánoe, zády do směru jízdy. Nathan poznamenal, že nebude mít žádný výhled, až on začne pádlovat, ale ona jen odmítavě zavrtěla hlavou a ujistila ho, že takhle je naprosto spokojená.

A byla to pravda. Všechno, co chtěla vidět, viděla - stačilo jen pootočit hlavu. Ale ona stejně chtěla pozorovat hlavně Nathana. Přijela proto, že chtěla vidět jeho, ne řeku. Košili měl nahoře rozepnutou a Ally mohla sledovat, jak se mu při každém záběru napínají svaly na prsou. Měl taky vyhrnuté rukávy a nemohlo jí ujít, jak skvěle vyvinuté má svaly na pažích.

Umělecké dílo, pomyslela si. Ten člověk má v sobě něco velmi estetického. Ale přitom nic vymyšleného, chtěného. Na té vodě si počínal naprosto přirozeně, všechny jeho pohyby jako by v něm byly geneticky zakódované jako dědictví po nějakých dávno zapomenutých předcích.

Marně přemýšlela, zná-li někoho, kdo by se mu alespoň vzdáleně trochu podobal. Byl to složitý člověk, v mnoha věcech rozporuplný, a přesto vlastně docela prostý. Podivuhodná kombinace, eroticky velmi přitažlivá. Navenek to byl venkovský chlapec, který měl štěstí a přežil válku, a on sám se asi takhle nějak taky viděl. Ale bylo v něm ještě mnohem víc. Možná ho ozvlášťoval ten jeho vztah k poezii, nebo třeba hodnoty, které mu v mládí vštěpoval do duše jeho otec. Ať už v tom bylo cokoli, vyzařovalo z něj, že život prožívá plněji než ostatní lidé, a právě tohle ji na něm upoutalo nejdříve.

"Na co myslíš?"

Když ji Nathanův hlas vrátil do přítomnosti, maně sebou trhla. Uvědomila si, že od chvíle, kdy odrazili od břehu, toho moc nenamluvila. Byla mu vděčná, že jí nerušil a nechal ji mlčet. Takhle ohleduplný byl on vždycky.

"Na samé pěkné věci," odpověděla

tiše a z výrazu jeho očí poznala, že je mu jasné, že přemýšlela o něm. Byla ráda, že je mu to jasné. A doufala, že on naopak myslí zase na ni.

Uvědomovala si, že se s ní děje něco zvláštního, stejně jako tehdy před lety. A když se jejich oči na okamžik střetly, pocítila v týlu a na prsou nával tepla a tváře jí znachověly. Odvrátila hlavu, než si toho stačil všimnout.

"Jak je to ještě daleko?" chtěla vědět.

"Už moc ne. Za chvíli jsme tam."

Chvíli mlčeli. Pak se ho zeptala: "Pověz, Nathane - na co vzpomínáš nejvíc, z toho našeho společného léta?"

"Na všechno."

"Na nic obzvlášť?"

"Ne," odpověděl.

"Nepamatuješ se?"

Odpovídal velmi tiše. "To ne. Není to tak, jak myslíš. Já jsem to myslel doslova, když jsem říkal 'na všechno'. Pamatuju sikaždou vteřinu, kterou jsme spolu strávili. Každá byla svým způsobem úžasná. Nedokážu si vybrat žádnou chvíli, která by pro mě znamenala víc než ostatní. Celé to léto byl zázrak. Přál bych každému, aby takové léto prožil. Neumím si z něj vybrat nějakou jednotlivou chvíli. Básníci často popisují lásku jako cit, který člověk nedokáže ovládat, který popírá veškerou logiku a zdravý rozum. Přesně něco takového se tehdy dělo se mnou. Já jsem si přece nenaplánoval, že se do tebe zamiluju, a myslím, že ani ty ses do mě nechtěla zamilovat. Ale hned jak jsme se potkali, bylo jasné, že proti tomu, co se s námi děje, nemůžeme nic dělat. Prostě jsme se začali mít rádi, přes všechny rozdíly, které mezi námi byly, a v tu chvíli mezi námi vzniklo něco velmi vzácného a krásného. Pokud jde o mě, taková láska přijde jen jednou za život, a proto se mi do paměti vpálila každá naše společná minuta. Nikdy nezapomenu ani na jediný okamžik."

Ally od něj nemohla odtrhnout oči. Něco takového ještě od nikoho

neslyšela. Nikdy v životě. Nevěděla, co na to má říct.

"Omlouvám se, jestli ti je to,
co říkám, nepříjemné, Ally. To
jsem nechtěl. Ale to léto je ve mně
uložené někde hodně hluboko a asi
tam zůstane navždycky. Já vím, že
už se to nikdy nevrátí, ale na tom,
co jsem k tobě tenkrát cítil, to nemůže nic změnit."

"Nathane, jak by mi to mohlo být
nepříjemné ... Jenomže nic podobného jsem ještě od nikoho neslyšela.
Ta tvoje zpověď byla nádherná.
Takhle může mluvit jenom básník, a
už jsem ti přece říkala, že ty jsi
jediný básník, kterého znám."

Sestoupilo na ně poklidné ticho.
Kdesi v dálce zakřičel nějaký vodní
pták. Pádlo se rytmicky nořilo do
vody a zčerené vlnky houpaly lodí
jen velmi něžně. Kánoe tiše klouzala vpřed. Vítr zcela ustal
a mraky byly stále černější.

Ally to do sebe všechno vstřebávala, každý zvuk, každou myšlenku.
Její smysly nebývale ožily, naplňovaly ji novou energií. Pociťovala
zvláštní uspokojení. Byla ráda, že
sem přijela, šťastná, že Nathan je
právě takový, jak si ho představovala, a tohle poznání že ji teď bude
provázet až do konce života. V posledních několika letech poznala
mnoho mužů poničených válkou, opotřebovaných životem, dokonce
pokažených penězi. Bylo zapotřebí velké
vnitřní síly, aby si člověk v sobě
uchoval upřímnou, čistou vášeň, a
Nathan to dokázal.

Jeho svět byl světem fyzické
práce, ne světem poezie, a jistě by
se nenašlo mnoho lidí, kteří by
Nathana uměli pochopit. Zнала snad
v Raleigh někoho, kdo by si vlastníma rukama dával do pořádku dům?
Nebo četl Whitmana či T. S.
Eliota? Nebo chytal za rozbřesku
ryby z přídě kánoe? Takové věci
sice nepoháněly lidskou společnost
kupředu, ale měla pocit, že právě
díky jim stojí za to žít.

S uměním to podle ní bylo totéž, i když si to uvědomila až po
příjezdu sem. Přesněji řečeno, znovu se na to upamatovala. Kdysi už
to přece věděla. A teď si vyčítala,
jak vůbec někdy mohla přestat vytvářet krásu. Malovat - to přece bylo
její poslání. Teď už si tím byla
naprosto jistá. Byla odhodlána zase
se do toho pustit. I kdyby jí to
něvím kdo vymlouval.

Co takový Lon - byl by pro, aby malovala? Vzpomínala si, že před několika měsíci, když spolu začínali chodit, mu jeden svůj obraz ukázala. Byla to abstraktní záležitost, která měla inspirovat fantazii. Lon se na obraz dlouho díval a pak se jí zeptal, co to jako má znamenat.

Samozřejmě. Tohle od ní není právě fér. Lona měla ráda z jiných důvodů. Od začátku. Byl to dobrý člověk, lepšího manžela si nedovedla představit. S ním ji nečekala žádná nemilá překvapení a bylo příjemné vědět, že budoucnost s tímhle člověkem bude přinášet jen samé pěkné věci. Bude to hodný manžel a ona bude dobrá manželka. Bude mít krásný domov, plno přátel, spoustu příbuzných, několik dětí a význačné společenské postavení. S takovým životem přece odjakživa počítala. A přestože by jejich vztah nikdy neoznačila jako hluboce vášnivý, už dávno se dokázala přesvědčit, že to pro jeho naplnění vůbec není nutné. Každá vášně časem pohasne a nahradí ji takové věci jako přátelství, vzájemná shoda, tolerance. Ty mezi ní a Lonem ani trochu nechyběly, a tak uvěřila tomu, že nic víc vlastně ani nepotřebuje.

Avšak když nyní sledovala Nathana, jak pádluje, začínala o tom pochybovat. Ze všeho, co dělal, sálal sexuální žár, a ona se přistihla, že na něj myslí způsobem, který je pro zasnoubenou ženu velmi nevhodný. Snažila se, aby si ho neprohlížela příliš okatě, ale vláčné pohyby jeho těla ji přitahovaly tak, že od něj odtrhávala oči jen velmi těžko.

"A jsme tady," řekl Nathan a zabočil s kanoí k několika stromům těsně u břehu.

Ally se rozhlédla kolem, ale nic zvláštního neviděla. "Kde to je?"

"Tady," opakoval a zamířil s kanoí k padlému kmeni stromu, který téměř zakrýval uzoučký vjezd.

Když obeplouval ten strom, museli se oba hodně sehnout, aby si nenarazili hlavu.

"Teď zavři oči," zašeptal a Ally ho poslechla a zakryla si dlaněmi obličej. Cítila, jak kánoe opouští proud řeky a prodírá se někam jinam.

"Dobrá," řekl, když přestal pádlovat. "Už je můžeš otevřít."

Stáli uprostřed jezírka, napájeného vodou Brices Creeku. Nebylo velké, napříč mohlo měřit sotva sto metrů. Nechápala, že ještě před několika okamžiky vůbec nebylo vidět.

Pohled to byl fantastický. Všude kolem nich se to doslova hemžilo labutěmi a kanadskými husami. Bylo jich snad na tisíce. Někde pluly tak blízko u sebe, že vůbec nebyla vidět vodní hladina. Některá hejna labutí připomínala z dálky plující ledové kry.

"Bože, Nathane," vypravila ze sebe nakonec šeptem, "to je nádhera."

Dlouho tam tiše seděli a pozorovali ty ptáky. Nathan ukázal na hejno housat zřejmě nedávno vylíhlých, která se nedaleko břehu usilovně snažila stačit skupince dospělých jedinců.

Nathan se pomalu zase rozjel. Ptáci si jich většinou příliš nevšimli, ale vzduch byl stejně plný jejich kejhání a káchání.

Vyrušili jedině ty labutě a husy, které musely uhnout, když se k nim kánoe blížila. Občas si na některou z těch, které byly nejbliž, sáhla, a cítila v prstech, jak se jim pod těmi dotyky ježí peří.

Nathan vyndal z batůžku chléb a podal ho Ally. Házela jim ho, hlavně těm nejmenším, a šťastně se smála, když se kolem kánoe začaly krouživě shlukovat.

Vyrušilo je až tlumené zahřmění, ještě dost vzdálené, ale beztak už dost hrozivé. Oba si uvědomovali, že by se už raději měli vrátit.

Nathan vypádlouval zpátky na řeku. Ally se z toho zážitku ještě nestačila vzpamatovat.

"Nathane, co tam vlastně dělají? Jak se tam dostaly?"

"Nevím. Labutě ze severu přilétají na zimu vždycky na jezero Matamuskeet, ale letos si nevím proč vybraly tuhle tůň. Možná je sem zahnala nějaká časná sněhová bouře. Nebo zabloudily, co já vím. Ale cestu pryč odtud určitě najdou. Žene je dávný instinkt, a sem do těchhle míst prostě nepatří. Některé husy tu možná budou přezimovat, ale labutě se určitě brzy vrátí na Matamuskeet."

Nathan pádloval ze všech sil,
protože ta temná mračna měli teď už
přímo nad hlavou. A pak začalo krápat, napřed jen pár kapek, lehká
sprška, ale postupně se pořádně rozpršelo. Zablýsklo se ... chvíli
ticho ... potom znovu zahřmění. Teď
už hlasitější. Takových deset kilometrů odtud. Pršelo stále víc a
Nathan pádloval jak o závod. Svaly
na pažích se mu při každém záběru
napínaly jako lana.

Teď už přímo lilo. Nathan pádloval, už promoklý na kůži. V duchu
proklínal matku Přírodu. Ten závod
s ní beznadějně prohrával.

Ally sledovala provazce deště,
které se řinuly šikmo z oblohy pod
nárazy západního větru, hvízdajícího
ve větvích stromů na obou březích.
Obloha ještě víc ztmavla. Zaklonila hlavu a dovolila dešti, aby jí
zaléval tvář. Oběma rukama si prohrábala vlasy a vychutnávala, jak
jsou mokré. Byl to báječný pocit.
Cítila se báječně. I přes ten déšť
slyšela, jak Nathan těžce oddechuje, a ten zvuk ji sexuálně vzrušoval
tak, jak to už celá dlouhá léta
nezažila.

Mrak nad nimi jako by se najednou protrhl a takový liják, který se
teď spustil, snad ještě nikdy v životě nezažila. Ally zvedla tvář
k nebi a rozesmála se. Vzдалa všechny pokusy udržet se aspoň trochu
suchá a Nathanovi se ulevilo. Ať
už za ním přijela z jakéhokoli důvodu, jistě nepočítala s tím, že ji
s ním zastihne takováhle bouřka.

Za několik minut dopluli k přístavišti a Nathan zajel co nejbliž
ke břehu, aby Ally mohla vystoupit.
Pomohl jí ven z kánoe, potom sám
vystoupil, vytáhl loď na břeh a přivázal ji k molu.

Podíval se při tom na Ally a na
okamžik se mu zastavil dech. Jak
tam stála a čekala, až bude hotov,
byla přímo neuvěřitelně krásná. Nesnažila se chránit proti dešti nebo
něco skrývat, a tak viděl, jak se jí
pod mokrémi šaty, přilepenými k jejímu tělu, svůdně rýsují ňadra.
Celý nesvůj rychle odvrátil oči. Když
uvázal loď a narovnal se, znovu ho
překvapila. Napřáhla k němu obě paže a vzala ho za ruce. Ačkoli lilo
jako z konve, k domu nijak nespíchali a Nathan si cestou
představoval, co by se asi dělo, kdyby u něj
zůstala přes noc.

Ally cítila horkost jeho dlaní
a snila o tom, jaké by to asi bylo,
kdyby se ty ruce dotýkaly jejího těla, pomalu cestovaly po její kůži.
Jenom to pomyšlení způsobilo, že se
musela zhluboka nadechnout. Uvědomila si, že se něco změnilo.

Neuměla by sice přesně stanovit, kdy se to stalo - včera po večeři? Nebo dnes odpoledne v té kánoi? Když se spolu dívali na ty labutě? Nebo až teď, když ruku v ruce kráčeli k domu? Věděla však už docela určitě, že se do Nathana Taylora Calhouna znovu zamilovala - pokud ovšem ho vůbec kdy milovat přestala.

Dorazili ke dveřím, vešli do domu a zůstali stát ve vstupní hale. Crčela z nich voda, ale jinak se cítili báječně. Ani stopy po nějakém napětí mezi nimi.

"Něco pro tebe nahoře najdu, aby ses mohla převléct do suchého. Asi ti to bude velké, ale zima ti v tom nebude."

"Co ti přijde pod ruku," řekla na to.

Nathan si zul boty a vyběhl po schodech. Za minutku byl zpátky. V jedné ruce nesl bavlněné kalhoty a košili s dlouhými rukávy a v druhé džíný a modrou flanelovou košili.

"Vezmi si tohle." Podával jí ty bavlněné kalhoty a košili s rukávy. "Můžeš se převléct nahoře v ložnici. V koupelně máš čistý ručník, kdyby ses chtěla osprchovat."

Poděkovala mu úsměvem a šla nahoru. Cítila na sobě jeho oči. Vešla do ložnice a zavřela za sebou dveře. Kalhoty a košili hodila na jeho postel a všechno ze sebe svlékla. Docela nahá přešla k jeho šatníku, vzala si z něj ramínko, pověsila na něj mokré šaty, podprsenku a kalhotky a pak ho šla pověsit do koupelny, aby z něj voda nekapala na dubovou podlahu. Když si uvědomila, že přechází nahá po místnosti, ve které on spí, pocítila mírné vzrušení.

Po té báječné sprše venku se jí teď pod sprchu nechtělo. Vlahá vlhkost, kterou cítila na kůži, jí byla velmi příjemná. Vklouzla do těch jeho věcí a pak se na sebe šla podívat do zrcadla. Kalhoty jí byly samozřejmě velké, ale trochu pomohlo, když do nich zastrkala košili a dole si je ohrnula, aby si nepřišlapovala nohavice. Límec košile byl trošičku natržený, ale docela jí slušela. Vyhrnula si rukávy téměř až k loktům, našla si v prádelníku tlusté ponožky, natáhla si je a šla se do koupelny podívat po nějakém kartáči na vlasy.

Jen si je trošku pročísla, aby
uvolnila nejvíc zcuchané prameny, a
nechala si je splývat po ramenou.
Znovu pohlédla do zrcadla a zalitovala, že si nepřinesla nějakou
sponku nebo aspoň pár vlásniček.
A chtělo by to trošku maskary. Něco jí ještě na řasách zbylo od rána,
a tak se kouskem flanelu pokusila
napravit, co se dalo.

Když skončila, a když se na sebe
naposledy podívala do zrcadla, připadala si přes to všechno docela
hezká. A pak šla za ním dolů.

Nathan seděl na bobku před krbem
a usilovně se snažil přivést v něm
oheň k životu. I on se mezitím převlékl a vypadal velmi dobře - široká
ramena, mokré vlasy až přes límec.

Prohrábl oheň, upravil polena a
přidal ještě trochu podpalovače.
Ally se opřela o zárubeň dveří, nohu přes nohu, a tiše ho pozorovala.
V krbu konečně vyskočily plameny,
za chvíli se ustálily a všechno bylo
v pořádku. Otočil se stranou, aby
urovnal zatím nepotřebná polena a
koutkem oka zachytil její postavu.
Prudce k ní zvedl hlavu.

I v těch jeho hadrech vypadala
skvěle. Raději zase začal rovnat
polena.

"Neslyšel jsem tě přicházet,"
řekl a snažil se, aby to znělo co
nejvěcněji. "Jak dlouho už tam takhle stojíš?"

"Pár minut."

Otřel si dlaně o džíny a potom
ukázal ke kuchyni. "Dáš si trochu
čaje? Postavil jsem na něj, když
jsi byla nahoře." Jen honem něco
říkat, aby se trochu vzpamatoval.
Ale stejně, když se na ni člověk
podívá ...

Chvíli se rozmýšlela. "Neměl
bys něco silnějšího? Nebo je na to
ještě moc brzy?"

Usmál se. "Ve spíži bude nějaký
bourbon. Stačí?"

"To je přesně ono."

Vykročil směrem ke kuchyni a než
jí zmizel z dohledu, stačila si
Ally všimnout, jak si rukou prohrábl mokré vlasy.

Venku ohlušivě zahřmělo a spustil se další lijavec. Ally
poslouchala, jak déšť bubnuje do střechy.
V krbu praskala polena a pokoj

osvětlovaly mihotavé plameny. Vzala z pohovky přikrývku a posadila se na předložku před krbem. Zkřížila nohy, ovinula kolem sebe deku a zadívala se do plamenů. Nathan se vrátil, a když uviděl, co mezitím podnikla, šel si sednout vedle ní. Na podlahu položil dvě sklenky a do každé nalil trochu bourbonu. Venku se ještě víc setmělo. Znovu zaduněl hrom. Venku vrcholila bouře a prameny deště uhýbaly před větrem ve zmatených kruzích.

"Pořádná bouřka," poznamenal Nathan s očima upřenýma na proudy vody, stékající po oknech. Seděli blízko sebe, i když se nedotýkali, a Nathan sledoval, jak se jí při každém nadechnutí zvedají ňadra a zatoužil vzít ji zase jednou do náručí. Ihned tu myšlenku odehnal.

"Mně se to líbí," řekla a trochu se napila. "Já bouřky miluju. Už od malička."

"Proč?" Jenom pořád něco mluvit. Nebo by to mohlo špatně dopadnout.

"To nevím. Vždycky mi připadaly hrozně romantické."

Odmlčela se a Nathan sledoval odlesky plamenů v jejích očích. Pak pokračovala: "Vzpomínáš si, jak jsme se spolu dívali na bouřku pár dní před tím, než jsem odjela?"

"Samozřejmě."

"Když jsem se pak vrátila domů, musela jsem na to pořád myslet. Nemohla jsem zapomenout na to, jak jsi tehdy vypadal. Tak jsem si tě potom vždycky představovala."

"Změnil jsem se moc?"

Znovu si dopřála doušek. Cítila, jak hřeje. Když odpovídala, položila mu dlaň na ruku. "Ani ne. V tom, jak si tě pamatuju, určitě ne. Jsi starší, samozřejmě, něco sis mezitím prožil, ale v očích máš pořád ty samé plamínky. Stejně jako tehdy čteš básně, vyjíždíš na řeku. A tu jemnost a něhu, kterou v sobě máš, v tobě nedokázala ubít ani válka."

Přemýšlel o tom, co právě řekla, a cítil, že její ruka stále ještě leží na jeho a palcem po ní přejíždí v pomalých kruzích.

"Poslyš, Ally. Ptala ses mě,

co si z toho našeho léta pamatuju
nejvíc. A co ty?"

Odpověděla až po chvíli.

"Jak jsme se milovali. Na to
nikdy nemůžu zapomenout. Byl jsi
můj první kluk, a já jsem si nikdy
nedovedla představit, že by to mohlo
být tak úžasné."

Nathan se napil bourbonu. Tu
dávnou chvíli najednou prožíval
znovu.

Pokračovala. "Vzpomínám si, že
jsem se tehdy hrozně bála, celá jsem
se třásla, ale zároveň jsem to moc
chtěla. Jsem ráda, žeš byl první.
Že jsme to mohli zažít spolu."

"To já taky."

"Měls tehdy taky takový strach
jako já?"

Nathan mlčky přikývl a ona ho za
to přiznání odměnila úsměvem.

Stiskla mu ruku, pustila ji a
přisedla k němu blíž. Vzala ho pod
paži, přitulila se k němu a položila
mu hlavu na rameno. Cítil její teplou vůni, hebkou jako déšť. Mluvila
velmi tiše. "Vzpomínáš, jak jsme
tehdy po tom festivalu šli spolu domů? Zeptala jsem se tě, jestli by
ses chtěl se mnou ještě někdy sejít.
A tys jenom beze slova přikývl.
Nevypadalo to moc přesvědčivě."

"Nikdy předtím jsem takové děvče, jako jsi byla ty, nepotkal.
Nevěděl jsem, co mám říct."

"Já vím. Tys nikdy nedovedl nic
skrývat. Tvoje oči tě vždycky prozradily. Měl jsi nejkrásnější oči,
jaké jsem kdy viděla." Zvedla hlavu
z jeho ramene a zpríma se mu do nich
zahleděla. Když pak promluvila, bylo to sotva slyšet. "Už nikdy jsem
nikoho nemilovala tolik, jako tehdy
v létě tebe."

Venku se zase zablýsklo. Než se
pak ozvalo zahřmění, jejich oči se
znovu potkaly a přenesly je o celých
těch čtrnáct let zpátky. Když konečně zazněl hrom, Nathan si
povzdechl, odvrátil se od ní a zadíval
se z okna. "Škoda, že sis nemohla
přečíst ty dopisy, které jsem ti posílal," zalitoval.

Chvíli mlčela.

"Nepsals je jenom ty, Nathane.
Ještě jsem ti to neřekla, ale když
jsme se pak vrátili domů, napsala

jsem ti taky nejmíň deset dopisů.
Jenže jsem je nikdy neodeslala."

"Proč, proboha?" užasl Nathan.

"Nejspíš jsem měla strach."

"Z čeho?"

"Že to třeba nebylo tak opravdové, jak jsem si myslela. Že už jsi na mě třeba zapomněl."

"Ale to bych přece nikdy nemohl.
Nic takového mě ani nenapadlo."

"Teď už to vím. Stačí mi, když se na tebe podívám. Ale tehdy to bylo něco jiného. Spoustu věcí jsem prostě nechápala. Taková nezkušená mladá holka někdy neví, co si má myslet."

"Co tím chceš říct?"

"Když od tebe nepřicházely žádné dopisy, nevěděla jsem, jak si to mám vysvětlit. Svěřila jsem se tehdy své nejlepší přítelkyni a vyprávěla jí o tom našem letním dobrodružství, a ona mi řekla, že jsi ode mě zřejmě dostal, cos chtěl, a že ji vlastně vůbec nepřekvapuje, že nepíšeš. Nevěřila jsem, že bys byl takový, nikdy jsem tomu neuvěřila, ale když jsem ji slyšela a přemýšlela o všech těch rozdílech, které mezi námi byly, začala jsem si říkat, že to léto pro mě možná znamenalo víc než pro tebe ..."

Nathan odvrátil hlavu a Ally pokračovala. "Časem to začalo bolet míň a bylo snadnější nechat to prostě být. Aspoň jsem si to myslela. Ale pak jsem v příštích letech znova a znova zjišťovala, že tě hledám v každém klukovi, kterého potkám, a když jsem to někdy už nemohla vydržet, napsala jsem ti další dopis. Ale nikdy jsem žádný neodeslala, protože jsem se bála, že bych mohla být moc zklamaná. Život tě přece mezitím mohl odvést někam úplně jinam a já jsem vůbec nestála o to, abych nakonec zjistila, že miluješ někoho jiného. Chtěla jsem si nás pamatovat takové, jací jsme byli toho léta."

"Ally, ty jsi ještě větší poklad, než jak si tě pamatuju."

"Jsi na mě moc hodný, Nathane."

Tady to málem ukončil. Věděl, že když si to, co teď má na jazyku, nechá pro sebe, nějak to zvládne. Stejně jako to zvládal těch čtrnáct let. Ale pak ho to přemohlo a on to

vzdal a zoufale prahl po tom, aby se mohli přenést daleko zpátky, k tomu, co spolu kdysi prožívali.

"Neřekl jsem to proto, že na tebe chci být hodný. Chtěl jsem tím říct, že tě miluju i teď, že jsem tě nikdy nepřestal mít rád. Že tě miluju víc, než si vůbec dokážeš představit."

V krbu zapraskalo žhnoucí poleno a vyslalo do komína hrst jisker. Oba si všimli, že oheň dohasíná, všechno dřevo že už téměř dohořelo.

Ally se napila bourbonu a vzápětí pocítila jeho účinky. Ale nebyl to jen alkohol, co způsobilo, že se k Nathanovi přitiskla ještě těsněji, až cítila, jak jeho tělo sálá. Pohlédla z okna a uviděla, že obloha je už téměř černá. "Nathane, ty ses na to neptal, ale já bych moc chtěla, abys to věděl."

"A co to je?"

Mluvila velmi ztichle. "Po tobě už nikdo nebyl, Nathane. Nejen žes byl první. Jsi jediný muž, se kterým jsem se kdy milovala. Nečekám, že mi povíš totéž o mně, ale chtěla jsem, abys to věděl."

Nathan mlčky odvrátil hlavu. Ally upírala oči do ohně a zalévalo ji zvláštní teplo. Tiskla se k němu a to teplo vstupovalo mezi ně a ona cítila blízkost jeho těla a paži, která ji pevně objímala. Teď už věděla docela jistě, že být tady je správné. Takhle to má být. Ten oheň v krbu, ten bourbon, ta bouře - nic krásnějšího si nedovedla představit. Ty dlouhé roky, kdy se neviděli, už neznamenalý vůbec nic.

A pak ten marný boj, který oba vedli oněch čtrnáct let, vzdali. Zvedla hlavu z jeho ramene, upřela na něj zamžené oči a on ji zlehounka políbil na rty. Zvedla ruku, dotkla se prsty jeho tváře a něžně ho po ní pohládila. Pomalu se k ní naklonil a znovu ji políbil, a ona mu vyšla svými ústy vstříc a léta odloučení se utopila v přívalu vášnivého citu.

Zavřela oči a pootevřela ústa a Nathan jí horoucími prsty pomalu, zlehka přejížděl po pažích a líbal ji na krk, na tváře, na víčka, a všude, kde se jí dotkly jeho rty, cítila ještě chvíli jejich vzrušivou vlhkost. Sáhla mu po ruce a položila si ji na ňadra, a když je začal

přes látku košile něžně laskat, vydralo se jí z hrdla tiché zaúpění.

Svět se proměnil v sen. Odtáhla se od něj a na tváři se jí zamihotaly odrazy plamenů v krbu. Beze slova mu začala rozepínat knoflíčky u košile. Díval se při tom na ni a naslouchal jejímu tichému dechu, když svými prsty sestupovala stále níž. U každého knoflíčku mu její prsty zahrály na kůži, ale pak už s nimi byla hotová a horce se na něj usmála. Oběma rukama mu zajela pod košili a začala prozkoumávat jeho tělo. Když mu stahovala košili z ramen a vysvobozovala mu paže z rukávů, něžně ho líbala na krk.

Vzápětí on pomalu sáhl po ní. Vykasal jí košili a než jí zvedl paže a vysvlékl ji z ní, chvíli ji prstem přejížděl po břišku. Když ji začal jemně hladit na zádech, po pažích, po ramenou, zatajil se v ní dech, a v příštím okamžiku se jejich rozpálená nahá těla k sobě dychtivě přisála.

Ulehli blízko u krbu. Od žáru, který z něj sálal, vzduch v pokoji zhoustl, že by se dal krájet. Nadzvedl se přímo nad ni, svaly na pažích napjaté, a ona mu zabořila prsty do vlasů. Pokoušivě přimhouřila oči a chtěla ho k sobě přitáhnout, ale on se nedal a místo toho jen trochu snížil trup a začal se jím zlehka otírat o její hrud' a ona cítila, jak se její tělo pod těmi doteky rozechvívá nedočkavou touhou.

Hrál si s ní takhle až do chvíle, kdy už to nemohla vydržet, a když se jejich těla konečně spojila, hlasitě vykřikla a zaryla mu prsty do zad a zabořila tvář do úžlabiny mezi hlavou a ramenem. Cítila ho hluboko v sobě a dychtivě vychutnávala jeho sílu i něhu.

Otevřela oči a prohlížela si ho ve světle plamenů tančících v krbu. Žasla nad tím, jak je krásný. Po těle se mu leskly krystalky potu a ona cítila, že jí opouštějí poslední zbytky zodpovědnosti a její dosavadní život odplývá někam velmi daleko.

Když konečně přestalo pršet a vykouklo slunce, byla naprosto vyčerpaná. Zbytek dne strávili v objetí; chvíli se milovali, chvíli jenom drželi za ruce a pozorovali plameny, jak v krbu olizují žhnoucí polena. Ležela vedle něho, on jí recitoval svoje oblíbené básně a ona

mu naslouchala se zavřenýma očima a ta slova vnímala téměř fyzicky. Pak se znovu spojili ve vášnivém milostném objetí a on jí mezi polibky šeptal věty sálající láskou.

Pokračovali tak i během večera a bohatě si vynahrazovali, oč je léta odloučení oloupila. I noc strávili v objetí. Občas se probudil a díval se na ni, na její znavené oslnivé tělo, a připadalo mu, že teprve teď je na světě všechno v pořádku.

Když se na ni jednou zase takhle díval, otevřela i ona rozespálé oči, usmála se na něj, zvedla ruku a pohladila ho po tváři. Zlehka jí položil prst na ústa, aby nic neříkala, a hodnou chvíli se na sebe jenom beze slova dívali.

Když se mu pak trochu uvolnilo hrdlo sevřené štěstím, zašeptal: "Ty jsi odpověď na každou modlitbu, kterou jsem kdy odříkal. Jsi píseň, sen, šepot, a já nedovedu pochopit, jak jsem mohl žít tak dlouho bez tebe. Ally, já tě miluju mnohem víc, než si dokážeš představit. Pořád jsem tě miloval, a budu tě milovat až do smrti."

"Nathane," vydechla a přitáhla ho k sobě. Strašně ho chtěla, potřebovala ho víc než kdykoli předtím. Nikdy v životě nic takového nepoznala.

Kapitola 7.

Neočekávaná návštěva

Téhož dne dopoledne seděli v jedné kanceláři soudní budovy tři muži - dva advokáti a soudce. Lon právě domluvil.

"Je to zvláštní žádost," dal se slyšet soudce a rozmýšlel, jak se k ní postavit. "Vsadil bych se, že bychom jinak mohli tenhle proces dneska dotáhnout do konce. Říkáte, že ta věc nemůže počkat do zítřka nebo aspoň do večera?"

"Ne, Ctihodnosti, nemůže," potvrzoval Lon až příliš rychle. Zachovej klid, člověče, napomínal se.

Zhluboka dýchat.

"A s naším případem to vůbec nijak nesouvisí, ano?"

"Nikoli, Ctihodnosti. Je to čistě osobní věc. Uvědomuji si, že je to poněkud nezvyklé, ale já to opravdu musím okamžitě vyřešit."

Soudce se opřel v křesle dozadu a zkoumavě si ho prohlížel. "Co vy na to, pane Batesi?"

Druhý právník si odkašlal. "Pan Hammond mi volal hned ráno a já už jsem si stačil promluvit s mými klienty. Jsou ochotni odročit projednávání případu až na pondělí. Pan Hammond na oplátku přislíbil, že je ochoten otevřít diskusi v jisté věci, které se naše jednání dosud nedotklo."

Soudce se zamračeně díval z jednoho na druhého. "Vůbec se mi to nelíbí," řekl potom. "Ani trochu."

Ale pan Hammond dosud nikdy takový požadavek nevznosl, takže předpokládám, že ta věc je pro něj opravdu velmi důležitá." Teatrálně se odmlčel a pak upřel zrak na lejstra, která před ním ležela na stole.

"Takže souhlasím s odročením na pondělí. Přesně v devět, prosím."

"Děkuji, Ctihodnosti," řekl Lon.

O dvě minuty později už vycházel ze soudní budovy. Zamířil k vozu, který zaparkoval hned naproti na druhé straně ulice, nasedl do něj, rozechvělýma rukama uchopil volant a vyjel směrem na New Bern.

Ally ještě spala v obývací, ale Nathan už šel připravit snídani. Slanina, housky, káva - nic výjimečného. Probudila se, když pokládal podnos s jídlem vedle ní. Hned jak dojedli, znovu se pomilovali a jednoznačně si tak potvrdili, co spolu prožili předešlého dne.

Potom se vysprchovali a Ally si oblékla šaty, které přes noc uschly. Celé dopoledne se od sebe nehnuli. Společně nakrmili Klem a zkontrolovali okna, jestli jim bouře moc neublížila. Vyvrátila dvě borovičky, ale ani jedna nenatropila větší škodu. Ze střechy kůlny ulétlo pár šindelů, ale dům tu činu jinak přežil bez úhony.

Téměř stále ji držel za ruku. Většinou si bezstarostně povídali

o všem možném, ale občas se odmlčeli
a on na ni jenom beze slova zíral.
V takové chvíli cítila, že by měla
něco říci, ale nic smysluplného ji
nenapadalo. Většinou ho jenom
políbila.

Před polednem zašli do kuchyně,
aby si připravili něco k obědu. Využili skromných zásob, které měl po
ruce: usmažili si kuře a rozpekli
pár ztvrdlých dalamánků. Pojedli na
verandě a drozd jim k tomu zpíval
serenády.

Byli oba v kuchyni a společně
myli nádobí, když se od vchodu ozvalo zaklepání. Nathan nechal Ally
v kuchyni a šel se podívat.

Ťuk-ťuk. Tentokrát už
hlasitěji.

Kráčel ke dveřím.

Ťuk-ťuk.

"Už jdu," oznamoval. To už otevíral dveře. "Panebože ..."

Oněměle třeštil oči na krásnou
padesátnici, ženu, na kterou by
nikdy neuměl zapomenout.

"Buďte zdrav, Nathane," řekla.

Nebyl schopen slova.

"Mohu dál?"

Stačil jenom něco zmateného zakoktat, ale ta dáma už mezitím
prošla kolem něj dovnitř a zastavila se
pod schodištěm.

"Kdo je to?" zavolala Ally
z kuchyně a ta žena otočila hlavu
tím směrem.

"Tvoje matka," vypravil ze sebe
Nathan a vzápětí se z kuchyně ozval
třesk rozbitého skla.

"Já věděla, že tě najdu tady,"
řekla Anne Nelsonová své dceři.
To už všichni tři seděli kolem
stolku v obývacím pokoji.

"Jak sis mohla být tak jistá?"

"Jsi přece moje dcera. Až budeš
mít jednou sama děti, pochopíš to."

Usmála se, ale byl to dost křečovitý úsměv. "Taky jsem si přečetla
ten článek, a všimla jsem si, co to
s tebou udělalo. A nemohla jsem nevidět, jak jsi byla v posledních
týdnech celá nervózní, a když jsi
nám oznamovala, že si chceš zajet na
pobřeží a podívat se, jestli by se
tam nedalo něco hezkého koupit, znělo to velmi nepřirozeně. Hned mi
došlo, co máš za lubem."

"A co táta?"

Anne Nelsonová zavrtěla záporně hlavou. "Ne. Otcí ani nikomu jinému jsem o tom neřekla. A taky jsem nikomu nehlásila, kam dneska jedu."

"A proč jsi přijela?" zeptala se jí Ally.

"Přijela jsem, protože jsem musela," odpověděla jí matka. "Což je myslím stejný důvod, jaký sem přivedl tebe. Nemám pravdu?"

Ally přikývla.

Pak se Anne obrátila k Nathanovi. "Vy tomu asi nebudete věřit, ale já jsem vás vždycky měla ráda. Jenom se mi zdálo, že pro mou dceru nejste ten pravý. Dokážete mě pochopit?"

Zakroutil hlavou, když odpovídal. "Asi těžko. Nebylo to vůči mě fér, a nebylo to fér ani vůči Ally. Jinak by tady teď nebyla."

Dívala se při tom na něj, ale nic neříkala. Ally vycítila, že teď by se ti dva mohli začít přít, a zasáhla. "Jaks to myslela - že si musela přijet. Ty mi nedůvěřuješ?"

Anne se znovu obrátila k dceři. "Tady nejde o to, jestli ti důvěřuju, nebo ne. Tady jde o Lona. Včera večer k nám volal a vyptával se mě na Nathana, a teď je na cestě sem. Byl z toho celý pryč. Tak jsem si myslela, že bys to měla vědět."

Ally se zajíkla. "On sem teď jede?"

"Pokud už není v New Bernu, za chvíli dorazí. Zařídil si, že ten proces odročili až na pondělí."

"Co všechno jsi mu řekla?"

"Nic moc. Ale jemu to stejně bylo jasné. Všechno si to domyslel. Vzpomněl si, jak jsem mu kdysi o Nathanovi vyprávěla."

Ally těžce polkla. "Řeklas mu, že jsem tady?"

"Ne. A neřeknu mu to. To si musíte vyřídit čistě mezi sebou. Ale jak ho znám, tak si tě tady určitě najde. Stačí zatelefonovat několika správným lidem. Koneckonců i já jsem tě celkem snadno našla."

Ally se na matku usmála, i když jí v té chvíli do smíchu vůbec nebylo. "Jsi hodná. Díky," řekla.

Matka sáhla po její ruce.

"Já vím, Ally - každá jsme jiná. A na leccos máme docela odlišné

názory. Ale jsem tvoje matka, a to znamená, že tě budu mít vždycky ráda."

Ally chvíli mlčela a pak se jí zeptala: "Co mám teď dělat?"

"To nevím, Ally. Na to musíš přijít sama. Ale dobře si to všechno rozmysli. Rozvaž si, co doopravdy chceš."

Ally se odvrátila, protože jí do očí vstoupily slzy. V příštím okamžiku jí jedna sklouzla po tváři.

"To kdybych věděla ..." Odmlčela se a matka jí stiskla ruku. Podívala se na Nathana, který vedle nich seděl se sklopenou hlavou a pozorně je poslouchal. Jako by na sobě ucítil její pohled, vrátil jí ho, přikývl a vyšel z pokoje.

Když se za ním zavřely dveře, Anne zašeptala: "Miluješ ho?"

"Ano. Miluju," odpověděla Ally tiše. "Strašně moc."

"A Lona taky miluješ?"

"Ano. Mám ho taky moc ráda. Velmi ráda, ale jinak. Neumí ve mně probudit to, co Nathan. Ani zdaleka."

"To už se asi nepovede nikomu jinému," řekla na to její matka a pustila Allyinu ruku. "Já to za tebe rozhodnout nemůžu, Ally. To musíš jen ty sama. Ale přála bych si, abys věřila, že tě mám velmi ráda. A že tě budu mít vždycky ráda. Moc ti to asi nepomůže, já vím, ale víc pro tebe udělat nemůžu."

Sáhla do kabelky a vytáhla z ní svazeček dopisů, převázaný stužkou. Obálky byly už staré, trochu zažloutlé.

"Tohle jsou dopisy, které ti Nathan psal. Žádný jsem nezhodila, a ani jeden neotevřela. Víím, že jsem je před tebou neměla schovávat, a je mi to teď líto. Chtěla jsem tě jenom chránit. Nedošlo mi, že ..."

Ally si je od ní vzala jako opářená a pohládila je.

"Už bych asi měla jít, vid', Ally. Máš o čem přemýšlet a už ti nezbývá moc času. Chtěla bys, abych na tebe ve městě počkala?"

Ally zavrtěla hlavou. "Ne, mami. Musím se s tím vypořádat sama."

Anne přikývla. Chvíli se na dceru dívala a představovala si, jak to asi všechno nakonec dopadne. Pak

vstala, obešla stůl, naklonila se k Ally a políbila ji na tvář. Když ji Ally objala, četla matka v jejích očích nejistotu a zmatek.

Chvilku tak zůstaly stát.

"Děkuju ti, žeš přijela, mami," řekla potom Ally. "Mám tě moc ráda."

"Já tě mám taky moc ráda, holčičko."

Když matka vycházela ze dveří, měla Ally dojem, že ji zaslechla šeptat cosi jako: "Jdi tam, kam tě srdce táhne ..." Ale přísahat by na to nemohla.

Nathan otevřel její matce dveře, když odcházela.

"Sbohem, Nathane," loučila se s ním tiše. Beze slova přikývl.

Oba věděli, že už si nemají co říci. Odvrátila se od něj, vyšla z domu a zavřela za sebou dveře.

Nathan ji sledoval, jak odjíždí.

Ani jednou se neotočila. Je to silná žena, pomyslí si. Teď už mu bylo jasné, po kom Ally zdědila svou životní energii.

Nahlédl do obýváku. Ally tam seděla s hlavou skloněnou. Věděl, že teď potřebuje být sama, a odešel na zadní verandu. Posadil se do houpacího křesla a na dlouhé minuty se zadíval na řeku.

Připadalo mu, že uplynula celá věčnost, než uslyšel, jak se za ním otevírají dveře. Neotočil se k ní - z nějakého důvodu to nedokázal - a jenom poslouchal, jak Ally usedá do křesla vedle něj.

"Je mi to moc líto," řekla.

"Neměla jsem tušení, že by se něco takového mohlo stát."

Nathan zavrtěl hlavou. "Proč by ti to mělo být líto. Oba jsme přece s něčím takovým museli počítat."

"I tak je to velmi nepříjemné."

"Já vím." Teprve teď se k ní otočil. "Můžu ti to nějak usnadnit?"

Zakroutila hlavou. "Asi ne. Určitě ne. Musím to zvládnout

sama. Kromě toho stejně ještě nevím, co mu řeknu." Sklopila oči a ztlumila hlas. "Asi to bude záležet na něm a na tom, co všechno ví. Jestli má máti pravdu, tak zřejmě něco tuší, ale neví nic konkrétního."

Nathanovi se sevřel žaludek. Když nakonec promluvil, znělo to docela klidně, ale stejně v jeho hlase slyšela bolest. "Říct mu o nás - to se ti asi nechce, vid'."

"Já nevím. Já vážně nevím. Když jsem teď seděla vedle v pokoji, ptala jsem se sama sebe, co vlastně od života chci." Stiskla mu ruku. "A víš, co jsem si odpověděla? Že chci tebe. Chci, abychom zůstali spolu. Protože tě mám ráda. Protože jsem tě vždycky měla ráda." Zhluboka se nadechla a pak teprve pokračovala. "Ale zároveň si přeju, aby se to šťastně vyřešilo pro všechny, abych nikomu neublížila. A je mi jasné, že když tady zůstanu, několika lidem tím určitě ublížím. Především Lonovi. Lhala jsem ti, když jsem říkala, že ho miluju. Zdaleka k němu necítím to, co k tobě. Ale záleží mi na něm, a kdybych ho nechala, nebylo by to vůči němu fér. A kdybych tady zůstala, byla by to rána i pro mou rodinu a pro naše přátele. Zradila bych každého, koho znám ... A já nevím, jestli bych to dokázala."

"Kvůli jiným lidem si přece nemůžeš zkazit celý život. Musíš udělat to, co je dobré pro tebe, i když tím ublížíš několika lidem, které máš ráda."

"Jistě," souhlasila, "ale ať už se nakonec rozhodnu jakkoli, budu s tím pak muset žít. Navždycky. Musím se postarat o to, abych mohla klidně žít a dívat se pořád dopředu. A nemuset se trápit kvůli tomu, co jsem kdysi někomu provedla. Chápeš to?"

Zavrtěl hlavou a snažil se ovládnout svůj hlas. "Asi ne. Protože to znamená, že bych tě ztratil. A to už bych asi nevydržel."

Nic na to neřekla, jenom sklonila hlavu. Nathan pokračoval: "A když mě tedy opustíš - to se pak nebudeš trápit a vracet se do minulosti?"

Kousla se do rtu, než odpověděla. Hlas se jí začínal lámat.
"Nevím. Asi budu."

"A to by bylo vůči Lonovi fér?"
Neodpověděla. Místo toho se zvedla, otřela si tvář a přešla k okraji verandy. Opřela se o sloup a chvíli se dívala na vodu. Teprve potom zašeptala: "Nebylo."

"Ally - můžeme si to přece všechno pořádně rozmyslet," řekl.
"Jsme dospělí lidé a máme možnost volby, kterou jsme tenkrát neměli. My dva jsme si souzeni. Vždycky to tak bylo." Přešel k ní a položil jí ruku na rameno. "To bych teď měl až do konce života na tebe jenom vzpomínat a snít o tom, co všechno mohlo být? Zůstaň se mnou, Ally."

Oči se jí zalily. "Když já nevím, jestli smím," zašeptala potom.

"Smíš, Ally ... Já bych se asi musel zbláznit, kdybych věděl, že žiješ s někým jiným. Něco by to ve mně zabilo. Náš vztah - to je něco strašně vzácného. Je to příliš krásné, než aby se to dalo zahodit."

Po chvíli ji k sobě něžně otočil, vzal ji za ruce a díval se na ni. Chtěl, aby se mu podívala do očí. Nakonec k němu skutečně zvedla uplakanou tvář. Dlouho mlčeli a pak jí Nathan něžnými prsty setřel slzy. Hlas mu zadrhl, když si přečetl, co se mu snaží povědět její oči.

"Ty nezůstaneš, vid'?" Bezmocně se usmál. "Ráda bys, ale nedokážeš to."

"Proboha, Nathane." Znovu jí vyhrkly slzy. "Snaž se pochopit, že ..."

Zarazil ji prudkým pohybem hlavy. "Já vím, co chceš říct - vidím ti to na očích. Ale pochopit to odmítám, Ally. Nechci, aby to takhle skončilo. Nechci, aby to vůbec nějak skončilo. A my oba přece až moc dobře víme, že jestli teď odjedeš, už se nikdy neuvidíme."

Přitulila se k němu a rozplakala se přímo usedavě. I Nathan těžce zápasil se slzami. Přitiskl ji k sobě oběma pažemi.

"Ally, nemůžu tě nutit, abys zůstala. Ale ať už mi teď život přinese nevímco, na tyhle dva dny s tebou nikdy nezapomenu. O něčem takovém jsem snil dlouhá léta."

Zlehka ji políbil a pak se objali stejně tak, jako když tu před

dvěma dny vystoupila z auta. Nakonec se od něj odtrhla a otřela si slzy.

"Půjdu se sbalit, Nathane."

Nešel s ní dovnitř. Vyhasle klesl do křesla, sledoval pohledem, jak mu mizí v domě, a naslouchal, jak se v něm ztrácejí její kroky. Po několika minutách se objevila se všemi věcmi, které si přivezla, a kráčela k němu, s hlavou sklopenou.

Podávala mu kresbu, kterou vytvořila v hotelu během předešlého dopoledne.

"Vezmi si to, Nathane. Nakreslila jsem to pro tebe."

Nathan si od ní tu roli papíru vzal a rozvinul ji.

Kresba v popředí, která zabírala většinu plochy, byl jeho portrét. Zachycoval jeho současnou podobu. Všiml si, že vykreslila každyčkou podrobnost jeho tváře. Jako by to okopírovala z nějaké nedávné fotografie. Druhá kresba představovala přední část domu. Ani na ní nechyběl jediný detail. Neuvěřitelné - jako by při tom seděla tamhle pod tím dubem.

"To je nádhera, Ally. Děkuji ti." Pokusil se o úsměv. Vždyť jsem ti říkal, že jsi umělkyně." Jenom přikývla, s tváří obrácenou k zemi, rty pevně semknuté. Nastávala chvíle rozloučení.

Pomalou, beze slova kráčeli k jejímu vozu. Když k němu došli, Nathan ji ještě jednou objal a držel ji v náručí, dokud jí do očí znovu nevstoupily slzy. Pak ji políbil na rty a na obě tváře a místa, která políbil, ještě něžně přejel prstem.

"Miluju tě, Ally."

"Já tebe taky."

Otevřel dvířka a znovu se políbili. Vklouzla za volant, ale ani na okamžik z něj při tom nespustila oči. Balíček jeho dopisů a kabelku položila na sedadlo vedle sebe, zašátrala po klíčkách a nastartovala. Motor poslušně naskočil a začal netrpělivě příst.

Poslední vteřiny.

Nathan oběma rukama přibouchl dvířka a Ally stáhla okénko.

Vysunula ruku a Nathan ji na okamžik stiskl a něžně pohladil.

"Zůstaň tady." Byl to jenom pohyb rtů, hlas nebylo slyšet, ale

Ally to zabolelo víc, než si dovedla představit. Vyhrkly jí slzy, ale nedostala ze sebe ani slovo. Musela sebrat všechnu sílu, aby od něj odvrátila oči, a vymanila ruku z jeho sevření. Zařadila rychlost.

Jako v mátohách se díval, jak se vůz začal zvolna rozjíždět, a do uší se mu zařezával skřípot šterku pod jeho koly. Pomalu zamířila k silnici, která ji dovede do města. Zatočila se mu hlava. "Neodjížděj!" chtělo se mu zavolat. Ale ovládl se, a za chvíli se jediným dokladem toho, že tu byla, staly stopy pneumatik, které po sobě zanechal její vůz.

Byla pryč. A tentokrát už nadobro. Navždycky. Zavřel oči.

Měla oči plné slz a špatně se jí řídilo, ale statečně pokračovala v jízdě. Okénko nechala stažené, protože doufala, že jí čerstvý vzduch aspoň trochu pročistí mysl, ale moc jí nepomáhal. Nemohlo jí pomoci nic na světě. Byla unavená a bála se, že v sobě nenajde dost síly, kterou nutně potřebovala k rozmluvě s Lonem. A co mu vlastně bude povídat? Doufala, že až ta chvíle nastane, něco ji napadne.

Než došla na nábrežní třídu, dala se přece jen trochu dohromady. Provoz na ulicích nebyl silný, a když projížděla New Bernem, měla příležitost pozorovat jeho obyvatele. U čerpací stanice se právě někdo z personálu díval pod kapotu nějakého úplně nového vozu. Před výkladem obchodního domu Hoffman-Lane stály dvě ženy s kočárky, zabrané do vzrušeného rozhovoru.

Musela zastavit na červenou, ale to už vpředu viděla svůj hotel. Když konečně padla zelená, zhluboka se nadechla, přejela křižovatku a pomalu došla až k hotelovému parkovišti. Zabočila na něj a na prvním stání uviděla Lonův vůz. I když hned vedle něj bylo volné místo, minula ho a zaparkovala až trochu dál od vjezdu.

Vypnula motor, sáhla do přihrádky v předním panelu a vzala si odtamtud zrcátko a kartáč na vlasy. Podívala se na sebe a zjistila, že má dosud začervenalé a napuchlé oči. Stejně jako včera zalitovala, že

s sebou nemá žádný makeup, i když si uvědomovala, že by jí asi stejně moc nepomohl. Sáhla po kabelce, otevřela ji a ještě jednou přelétla očima článek, který ji sem přilákal. Nemohla uvěřit, že přijela teprve předevčírem. Od té večere u Nathana jako by uběhly věky.

Ve větvích okolních stromů se hádali špačkové. Mraky se začínaly trhat a v bílé ploše oblohy už leckde prorážela čistá modř. Rodil se krásný den.

Den jako stvořený k tomu, aby ho strávili společně s Nathanem. Při té představě si vzpomněla na dopisy, které jí matka předala, a sáhla po nich. Rozvázala stužku a našla první dopis, který jí napsal. Začala ho otvírat, ale pak se zarazila, protože si dovedla živě představit, co v něm asi je. Určitě něco docela prostého - co v minulých dnech dělal, vzpomínky na léto, možná pár zvědavých otázek. Místo toho si zespodu vybrala dopis poslední. Ten na rozloučenou. Ten ji zajímal mnohem víc. Jak se s ní loučil? Jak by se asi ona loučila s ním?

Obálka byla tenká, jeden, možná dva listy. Obrátila ji a přečetla si, co tam bylo napsáno. Žádné jméno, jen newjerseyská adresa. Zadržela dech a nehtem ji otevřela. Byl to dopis z března roku 1935. To už od ní dva a půl roku nedostal žádnou odpověď.

Narovnala stránku a začala číst.

Má nejdražší Ally,

nevím, co ti mám napsat. Snad jen to, že jsem na dnešek vůbec nespál, protože mi konečně došlo, že je mezi námi konec. Mám z toho zvláštní pocit. Nikdy jsem s něčím takovým nepočítal. Ale když se dívám zpátky, je mi jasné, že to ani nemohlo jinak skončit.

My dva jsme každý jiný. Přišlas ke mně z jiného světa, a přesto jsi to byla ty, kdo mě naučil, co je to láska. Ukázalas mi, co to znamená, když člověku na někom opravdu záleží, a díky tomu se ze mě stal lepší člověk. Přál bych si, abys na to nikdy v životě nezapomněla.

Necítím žádnou hořkost, že to takhle skončilo. Naopak. Až moc dobře si uvědomuju, že to, co se mezi námi událo, bylo velmi skutečné, a jsem šťastný, že jsme mohli

být tak krásně spolu, i když jenom
tak krátce. A jestli se někdy v budoucnosti potkáme, kdesi daleko,
v našich nových životech, usměju se
na tebe s velkou radostí a vzpomenu
si na to léto, kdy jsme jeden druhého učili, co je to láska,
a stávali se z nás při tom mnohem lepší,
cennější lidi. A třeba i ty, alespoň na chvíličku, pocítíš něco
podobného a usměješ se na mě a probudí
se v tobě vzpomínky, které budou
vždycky patřit jenom nám dvěma.

Mám tě pořád moc rád, Ally.

Nathan.

Přečetla si ten dopis ještě jednou a pak ho zasunula zpátky do
obálky. Věděla, že už to dál nemůže
odkládat. Lon na ni čeká.

Nohy se jí podlamovaly, když vystupovala z auta. Chvilku počkala,
zhluboka se nadechla a pak se vydala
přes parkoviště k hotelu. Stále
ještě nevěděla, co Lonovi poví.

Vyřešila si to s konečnou platností až ve chvíli, kdy vešla do
hotelové haly a uviděla Lona. Stál
přímo proti ní.

Kapitola 8.

Zima pro dva

Tady příběh končí, a tak sklapnu
zápisník, sundám si brýle a otřu
oči. Podívám se na ni, teď když
jsem dočetl, ale ona můj pohled neopětuje. Místo toho upírá oči někam
ven z okna, na dvůr, kam přicházejí
přátelé a příbuzní zdejších
obyvatel.

Předčítal jsem jí dnes ráno jako
každé ráno, protože to považuji za
svoje poslání. Ne povinnost - i
když i to by se jistě dalo zdůvodnit. Skrývá se za tím něco docela
jiného, romantičtějšího. Rád bych
vám to blíže vysvětlil hned teď, ale
je ještě brzy, a o romantických věcech se před obědem mluví těžko,
aspoň já to nedokážu. Kromě toho
nemám ponětí, jak to všechno skončí,
a po pravdě řečeno, nerad bych si
dělal plané naděje.

Trávíme teď společně každý den,
noci ovšem trávíme každý zvlášť.
Doktoři mi tvrdí, že po setmění mě
k ní nemohou pouštět. Chápu jejich
důvody, ale i když s nimi souhlasím,

ten zákaz občas poruším. Když se někdy pozdě v noci dostanu do správného rozpoložení, vykradu se z pokoje, propíližím se do jejího a dívám se na ni, jak spí. Vklouznu tam a pozoruji, jak dýchá, a je mi naprosto jasné, že kdyby nebylo téhle ženy, nikdy bych se neoženil.

A když se dívám na její tvář, tvář, kterou znám lépe než svou vlastní, vím, že já jsem pro ni znamenal totéž. A to mi dává víc, než bych kdy uměl komukoli vysvětlit.

Když tam nad ní stojím, říkám si někdy v duchu, jaké jsem měl štěstí, když mi bylo dopřáno být téměř devětačtyřicet let jejím manželem. Příští měsíc máme svatební výročí. Prvních společných čtyřicet pět let mě každou noc slýchala chrápat, od té doby spíme každý zvlášť. Co ji nemám vedle sebe, nespí se mi dobře. Převracím se z boku na bok, stýská se mi po jejím teple a většinu noci ležím na posteli s očima otevřenýma a pozoruji odlesky světla, které tančí po stropě jako chomáče uschlých travin na poušti. Když si uspím dvě hodiny, mám velké štěstí, a stejně se budím už před svítáním.

Přišourám se k ní a posadím se na židli u její postele. Když delší dobu sedím, začnou mě bolet záda. Už snad posté si umínuji, že nesmím zapomenout říct sestřičkám, aby mi na tu židli připravili nějaký vhodný polštář. Sáhnu po její ruce, kostnaté a křehké, a uchopím ji do své. Ten dotek je moc milý. Malinko mi stiskne ruku a za chvíli mi začne palcem něžně přejíždět po prstu. Pokud sama nezačne mluvit, mlčím. To už jsem se naučil. Většinou tam takhle mlčky sedím až do západu slunce.

Trvá dlouhé minuty, než se ke mně otočí. Pláče. Usměju se na ni, pustím její ruku a sáhnu do kapsy. Vytáhnu kapesník a osuším jí slzy. Dívá se při tom na mě, a já se v duchu ptám, co jí jde v téhle chvíli hlavou.

"To je krásný příběh."

Venku začíná zlehka pršet. Na okenní římsu něžně bubnují kapky.

Znovu ji vezmu za ruku. Tohle bude
dobrý den. Velmi dobrý den. Kouzelný. Usmívám se. Nemohu si
pomoci. "Ano, to je," přisvědčím.

"To jste napsal vy sám?" zeptá
se, téměř šeptem.

"Ano," odpovím.

Otočí se k nočnímu stolku.
V mističce tam má připravený lék.
I já tam mám svou mističku. Malé
pilulky, v různých barvách duhy,
abychom si je nezapomněli správně
brát. Laskavé sestřičky mi sem už
delší dobu nosí moje léky, i když by
nemusely.

"Už jsem to ale slyšela, že?"

"Ano," opakuji. Jako vždycky.
Naučil jsem se být trpělivý.

Zkoumavě si prohlíží mou tvář.
Její oči jsou zelené jako vlny
oceánu.

"Já potom už nemám takový
strach," svěřuje se.

Pomalů přikývnu. "Já vím."

Odvrátí se a já musím zase čekat. Vymaní svou ruku z mé a sáhne
po sklenici s vodou. Trochu se
napije.

"A je to pravdivý příběh?" Posadí se v posteli trochu vzpřímeněji
a znovu se napije. Její tělo je
stále ještě silné. "Chci říct - vy
jste ty lidi znal?"

"Ano," opakuji znovu. Mohl bych
jí toho říci víc, ale obvykle to neudělám. Pořád je velmi krásná.
Položí zcela pochopitelnou otázku. "A koho si tedy nakonec vzala?"

"Toho pravého," odpovím.

"A který z nich byl ten pravý?"

Usměju se. "Než skončí den, budete to vědět. Určitě."

Už se dál nevyptává. Místo toho
se nervózně zavrtí. Zřejmě by se mě
ráda zeptala ještě na něco jiného,
ale neví, jak by tu otázku
formulovala.

Venku se rozezpívá nějaký pták
a oba obrátíme hlavu tím směrem.
Chvilí tak sedíme a společně prožíváme něco krásného. Pak se to
ztratí a ona si povzdechne: "Musím se
vás na něco zeptat," řekne.

"Ať je to cokoli, budu se snažit
poctivě odpovět."

"Ale je to pro mě těžké."

Nedívá se na mě, a tak jí nevidím do očí. Takhle přede mnou

skrývá svoje myšlenky. Některé věci se nikdy nemění.

"Máte dost času," snažím se jí povzbudit. Ale stejně už vím, na co se mě zeptá.

Konečně se otočí ke mně a naše oči se setkají. Malinko se pousměje, tak, jak se na vás usmívá dítě, ne milovaná žena.

"Nechtěla bych se vás nějak dotknout, když jste na mě tak strašně hodný, ale ..."

Čekám. Její slova mě zraní. Vyrvou mi kus srdce a zanechají na něm nezhojitelnou jizvu.

"Kdo vlastně jste?"

V tomhle zařízení pro dlouhodobě nemocné vyžadující zvláštní péči žijeme už tři roky. To ona rozhodla, že půjdeme sem - jistě i proto, že to od nás bylo blízko, taky na břehu Brices Creeku; ale především byla přesvědčená, že to tak pro mě bude lehčí. Zabednili jsme náš dům, protože ani jeden z nás by nepřenesl přes srdce ho prodat, vyplnili a podepsali jsme nějaká lejstra a výměnou za část svobody, pro kterou jsme pracovali celý život, jsme získali místo, kde dožijeme a umřeme.

Měla pravdu, samozřejmě. Sám bych to nikdy nezvládl, protože nemoc nás navštívila oba. Naše dny se už nachylují, hodiny nezadržitelně tikají. Velmi hlasitě. Zajímalo by mě, jestli je slyším jenom já.

Mými prsty projede bodavá bolest, a to mi připomene, že ode dne, co jsme se sem nastěhovali, jsme se už nikdy nedrželi za ruce s prsty navzájem propletenými. Je mi to líto, ale je to moje vina, ne její. Mám artritidu nejhoršího typu, revmatoidní a silně pokročilou. Ale přesto беру každý den její ruce do svých, i když mi to působí velkou bolest, a snažím se je držet co nejpevněji, protože ona si to přeje.

V bibli se sice praví, že člověk se může dožít až sto dvaceti let, ale o nic takového já nestojím, a i kdybych stál, pochybuju, že by to moje tělo vydrželo. Postupně se rozpadá, pomalou erózí v útrobach a v kloubech. Začínají mi vynechávat ledviny a srdeční tep se mi měsíc od měsíce zpomaluje. A co je ještě horší - už u mě znova zjistili rakovinu, tentokrát prostaty. Začalo

mi třetí kolo zápasu s neviditelným soupeřem, který nade mnou nakonec zvítězí, i když ne dřív, než se rozhodnu, že nadešel můj čas. Doktoři si se mnou dělají starosti, ale já si žádné nepřipouštím. V tomhle smrákání mého života pro ně není místo.

Z našich pěti dětí jsou čtyři ještě naživu, a i když pro ně není vůbec lehké sem za námi jezdit, navštěvují nás často a já jsem jim za to vděčný. Avšak i když je u sebe nemám fyzicky, objevují se v mých myšlenkách každý den, všichni do jednoho, a s nimi se ke mně vrací všechny úsměvy i slzy, které každému rodiči přináší výchova dětí. Jejich fotografie visí na stěnách mého pokoje. Moje děti jsou mým odkazem světu. Jsem na ně velmi pyšný. Někdy si říkám, jak na ně asi moje žena myslí ve svých snech, jestli na ně opravdu někdy myslí, či mívá-li vůbec nějaké sny. Je mnoho věcí, kterým u ní teď už nerozumím.

"Jmenuju se Duke," říkám. Vždycky jsem byl velkým obdivovatelem Johna Wayna.

"Duke," zašeptá sama pro sebe. Duke." Na chvíli se zamyslí, čelo se jí zkrabatí, oči má vážné.

"Ano," potvrzuji. "K službám, drahá." Vždycky ti budu sloužit, říkám si v duchu.

Začervená se. Oči jí zvlhnou a zrudnou a začnou se z nich řinout slzy. Puká mi nad ní srdce a už potisící si přeju, abych jí mohl nějak pomoci.

"Moc mě to mrzí," vyhrkne. "Ale já vůbec nerozumím, co se to se mnou vlastně děje. Třeba vy sám. Když vás slyším mluvit, mám pocit, že bych vás měla znát, ale neznám. Nevzpomínám si ani, jak se jmenuju." Otře si slzy a prosí mě: "Udělejte něco, Duku. Pomozte mi, ať se upamatuju, kdo vlastně jsem. Nebo aspoň kdo jsem byla. Připadám si jako ztracená."

Odpověď mi vytryskne přímo ze srdce, ale její jméno jí zapřu. Stejně jako jsem jí neřekl svoje. Má to svůj dobrý důvod.

"Jmenujete se Hanna. Vždycky jste milovala život a pro všechny svoje přátele jste byla zdrojem síly

a jistoty. Jste sen, tvůrkyně štěstí, umělkyně, která zasáhla tisíce lidských duší. Žila jste bohatý život, ale pro sebe jste nechtěla nic, protože vaše potřeby jsou duchovní a stačí vám zadívat se hluboko do svého nitra. Jste laskavá, nedokážete zradit a vidíte krásu i tam, kde ji nevidí nikdo jiný. Jste učitelka, která dává báječné hodiny, člověk, který umí snít o lepším světě."

Neodpovídá. Jenom se na mě dlouho dívá, až nakonec začneme dýchat ve stejném rytmu. Vdech. Výdech. Vdech. Výdech. Vdech. Výdech. Pěkně zhluboka. Je překrásná. Uvědomuje si, že si to o ní myslím?

"Zůstanete u mě ještě chvíli?" zeptá se nakonec.

Jen se na ni usměje a přikývnu. Ona mi úsměv vrátí. Sáhne po mé ruce, něžně ji uchopí a přitáhne si ji k pasu. Upře oči na ztvrdlé hrboly, které znetvořují moje prsty, a něžně je začne hladit. Jsou to stále ještě ruce anděla.

"Pojďte," vyzvu ji a s námahou se postavím. "Trošku se spolu projdeme. Venku je svěží vzduch a housátka na nás čekají. Je tam krásně." Při těch slovech se jí zadívám do očí. Zardí se. A já se znovu cítím mladý.

Byla slavná, samozřejmě. Někteří znalci tvrdili, že je to jedna z nejlepších jižanských malířek, a já na ni byl - a dosud jsem - velmi hrdý. Já jsem musel každý svůj sebeprostší verš usilovně potit, ale ona dovedla vytvářet krásu stejně snadno, jako Bůh stvořil svět. Její obrazy visí v galeriích v různých koutech světa, ale já jsem si nechal jenom dva. První, který mi věnovala, a potom ten poslední. Visí v mém pokoji, a když pozdě večer sedím a dívám se na ně, občas se rozpláču. Nevím dobře proč.

Léta ubíhala. Žili jsme svůj život, pracovali, ona malovala, vychovávali jsme děti, milovali se. Máme spoustu fotografií - vánoce, rodinné výlety, promoce, svatby. Obrázky vnoučat, rozesmáté, šťastné tváře. Fotografie nás dvou, jak postupně šedivíme a vrásky ve tváři se nám stále prohlubují. Celý život, podobný mnoha jiným, a přece tak jedinečný.

Nedokázali jsme předvídat, co přinese budoucnost, ale cožpak to

někdo umí? Můj život teď není takový, jak jsem si ho představoval. Ale necítím žádnou hořkost. Svůj život nemůžeme poměřovat jeho posledními lety, tím jsem si zcela jist. Asi jsem si měl umět představit, co nás čeká. Když se teď dívám zpátky, mělo mi to být hned jasné, ale zprvu jsem si myslel, že její roztržitá zapomnětlivost je celkem pochopitelná. Občas si nedokázala vzpomenout, kam položila klíče, ale to se přece občas stává každému. Najednou nevěděla, jak se jmenuje ten či onen soused, ale nikdy to nebyl člověk, kterého jsme dobře znali nebo s nímž jsme se často stýkali. Stávalo se, že když vyplňovala šek, uvedla na něm v datu chybný rok, ale i to mi připadalo docela normální - to se přece občas stává každému, když myslí na něco jiného než na to, co právě dělá.

Něco opravdu zlého jsem začal tušit až později, když se jí stávaly příhody mnohem podivnější. Žehlička v ledničce, šaty v myčce nádobí, knihy v troubě. A jiné věci. Avšak poprvé jsem se doopravdy vyděsil, když jsem ji našel v autě tři bloky od nás plakat za volantem, protože nemohla najít cestu domů. I ona byla vyděšená, protože když jsem zatukal na okénko, obrátila se ke mně a zaprosila: "Panebože, co se to se mnou děje? Prosím tě, pomoz mi!" Žaludek se mi svíravě stáhl, ale pořád ještě jsem se bál pomyslet na nejhorší.

Šest dní nato jsem s ní jel k doktorovi a ten ji pak podrobil celé řadě testů. Nerozuměl jsem jim tehdy a nerozumím jim ještě ani teď, ale je to asi proto, že se jim rozumět bojím. U doktora Barnwella strávila tehdy téměř hodinu a příštího dne ho navštívila znovu. Byl to nejdelší den v mém životě. Nakonec si nás doktor zavolal do ordinace oba a vyzval nás, abychom se posadili. Držela se mě důvěřivě za paži, ale vzpomínám si, jak se mi v té chvíli třásl ruce.

"Hrozně nerad vám to říkám," začal doktor Barnwell, "ale všechno nasvědčuje tomu, že se u vás začíná projevovat rané stadium Alzheimerovy choroby ..."

Ta slova se mi zařízla do mozku. Rané stadium Alzheimerovy choroby ... Svět kolem mě začal

kroužit a pocítil jsem, jak se mi její
prsty zaryly do paže. Zašeptala
spíš pro sebe než ke mně: "Bože -
Nathane ... Nathane ..."

A pak jí vyhrkly slzy. Je to
strašně ničivá nemoc, prázdná a pustá jako sama poušť. Zloděj srdcí a
duší a vzpomínek. Vzlykala mi na
prsou a já nevěděl, co jí mám říct,
a tak jsem ji jenom držel v náručí
a kolébáním se ji snažil
uchlácholit.

Doktor se tvářil velmi sklesle.
I pro něj to byla rána. Byl mladší
než můj nejmladší syn a já jsem se
v jeho přítomnosti cítil strašně
starý.

Konejšil jsem ji jako dítě a
Ally, můj sen, moje věčná krása,
mě prosila, abych se na ni nezlobil
a odpustil jí to. Věděl jsem, že jí
nemám co odpouštět, a zašeptal jsem
jí to do ucha. "Všechno dobře dopadne, uvidíš," říkal jsem jí, ale
moje nitro šířil strach. Bylo ve
mně prázdná a neměl jsem jí co nabídnout. Doktor Barnwell nám
podrobně vysvětloval, co nás pravděpodobně čeká, ale já si z toho
pamatuji jen útržky.

"Jde o degenerativní poruchu
mozku, která postihuje paměť a osobnost ... zatím to neumíme vyléčit,
dokonce ani léčit ... nikdo nedokáže
říct předem, jak rychle bude nemoc
postupovat ... rád bych vám pověděl
něco povzbudivějšího, ale nemám
co ... jistě, vyskytnou se dny, kdy
to bude mnohem lepší než jindy ...
postupem času se nemoc bude stále
zhoršovat ... je mi líto ..."

Všem to bylo líto. Naším dětem
to zlomilo srdce, přátelé se zděsili. Nevzpomínám si, jak jsme se
z té ordinace dostali a jak jsme se
pak dopravili domů. Vzpomínky na
ten den ve mně zemřely; v tomto
ohledu jsem na tom stejně jako moje
žena.

Od té doby uplynuly čtyři roky.
Snažili jsme se tu situaci vyřešit
nejlépe, jak se dalo. Všechno zařizovala sama Ally - vždycky byla
výborná organizátorka. Zajistila
všechno potřebné, abychom se mohli
přemístit sem. Změnila svou poslední vůli a zapečetila ji. Připravila
zvláštní pokyny, jaký si přeje mít

pohřeb; leží uzamčené v nejšpodnější
zásuvce mého psacího stolu. Neznám
je. Když byla se vším hotova, začala psát dopisy. Přátelům, našim
dětem. Bratrům, sestrám, bratrancům, sestřenicím. Neteřím, synovcům
a sousedům. A jeden dopis i mně.

Občas, když jsem ve správném
rozpoložení, si ho čtu, a vzpomínám
při tom na Ally, jak za dlouhých
zimních večerů sedávala se sklenkou
vína u plápolajícího krbu a pročítala dopisy, které jsem jí za všechna
ta léta napsal. Všechny si je schovávala a teď je mám u sebe já -
musel jsem jí slíbit, že si je nechám.
Prý ví určitě, že se mi budou hodit. Měla pravdu. Když si je čtu,
mám z nich stejné potěšení, jako mívala ona. Žasnu nad nimi, protože
když se jimi probírám, uvědomuji si,
že láska a vášeň mohou kvést v každém věku. Vidím Ally každý den a
říkám si, že jsem ji nikdy neměl rád
tolik jako teď, ale když čtu ty dopisy, přesvědčuji se, že jsem ji
takhle miloval vždycky.

Četl jsem si v nich naposledy
před třemi dny, pozdě v noci, kdy už
jsem měl dávno spát. Byly už téměř
dvě po půlnoci, když jsem je vytáhl
z psacího stolu, rozvázal stužku,
samu už téměř půl století starou, a
probíral jsem se dopisy, které před
ní kdysi dávno schovávala její matka, i těmi, které jsem jí pak
posílal později. V těch dopisech, které
mi diktovalo moje srdce, byl obsažen
celý můj život. S úsměvem na tváři
jsem bral do ruky jeden po druhém a
nakonec jsem otevřel ten, který jsem
jí napsal k prvnímu výročí naší
svatby. A četl jsem:

Když se teď na Tebe dívám,
jak se opatrně pohybuješ, abys neublížila novému životu, který se
v Tobě rodí, moc doufám, že si dobře uvědomuješ, co pro mě znamená a
jak mimořádný pro mě tenhle rok byl.
Žádnému muži na světě se nedostalo
takového požehnání jako mně, a já tě
miluju opravdu z celého srdce.

Odložil jsem ho a našel si jiný.
Ten jsem psal jednoho chladného večera před devětatřiceti lety:

Když jsem seděl vedle Tebe na
té vánoční školní besídce a poslouchal, jak naše nejmladší předvádí
svou písničku, i když dost falešně,
podíval se na Tebe a uviděl ve Tvé

tváři hrdost, která bývá přána pouze lidem, kteří mají hluboko v srdci silný cit, uvědomil jsem si, že žádný muž nemůže být šťastnější než já.

A když nám potom umřel syn, ten, který se tolik podobal své matce ... To byly nejhorší chvíle, které jsme spolu prožili, a tahle slova mají i dnes plnou platnost:

V čase zármutku a neštěstí Tě chci držet za ruku a konejšit Tě a snímat z Tebe Tvůj žal a brát ho na sebe. Když pláčeš, pláču i já, a když Ty máš bolest, bolí to i mě. A tak se společně pokusíme zadržet tu záplavu slz a zoufalství a přežít to.

Na chvíli se zamyslím a vzpomínám na něj. Byly mu tehdy čtyři roky - ještě děťátko. Já jsem na světě dvacetkrát déle než on, ale kdyby mi to tehdy někdo nabídl, bez váhání bych svůj život vyměnil za jeho. Přežít svoje dítě, to je strašná věc, tragédie, kterou nikomu nepřeju.

Tu noc jsem si těch dopisů přečetl ještě asi deset; některé bolely, většina zahřála moje srdce. Ve tři hodiny jsem byl už dost unavený, ale přece jen jsem ještě sáhl dospod té hromádky. Zbýval ještě jeden dopis, poslední, který jsem jí napsal, a v té chvíli jsem věděl naprosto určitě, že musím pokračovat. Vyndal jsem z obálky oba listy, druhý zatím odložil, první posunul blíž ke světlu a začal číst:

Má nejdražší Ally,
veranda je ztichlá, jen z blízkých stínů se občas ozve okolní příroda, a mně najednou chybějí slova. Je to pro mě zvláštní zkušenost, protože když pomyslím na Tebe a na život, o který jsme se spolu dělili, nevím, nač dřív vzpomínat. Je toho přece tolik. Ale jak najít vhodná slova? Nejsem básník, a na to, abych dokázal vyjádřit, co k tobě cítím, bych jím musel být.

A tak nechávám mysl volně plynout. Vytane mi, jak jsem na náš

život vzpomínal dnes ráno, když jsem se chystal připravit kávu. Když jsem přišel do kuchyně, byly tam už Kate a Jane. Něco si povídaly, ale při mém příchodu ztichly. Všiml jsem si, že jsou obě uplakané. Beze slova jsem k nim přisedl ke stolu a vzal je za ruce. A když jsem k nim zvedl oči, viděl jsem Tebe, jak si vypadala, když jsme se tenkrát loučili. Jsou Ti neuvěřitelně podobné - přesně taková jsi tehdy byla, stejně krásná, rozrušená, poraněná bolestí, která nás navštěvuje, když něco vzácného ztrácíme. Sám dobře nechápu proč, ale vzbudilo to ve mně potřebu povědět jim jeden příběh.

Zavolal jsem do kuchyně i Jeffa a Davida, protože ti tu dnes byli také, a když jsem je měl všechny hezky pohromadě, začal jsem jim vyprávět - o nás, o tom, jak ses tenkrát ke mně vrátila. Vyprávěl jsem jim o naší procházce a o té krabí večeři, a oni se okouzleně usmívali. A pak jsem pokračoval - o té vyjížďce na kanoi a jak jsme potom seděli u krbu a venku zuřila ta bouřka. Pověděl jsem jim i o tom, jak se příštího dne dopoledne najednou objevila Tvá matka a varovala nás, že se sem chystá Lon. Zaskočilo je to téměř stejně jako tehdy nás. A vyprávěl jsem jim i o tom, co se stalo pak, když ses vrátila do města.

Tahle část té naší historie mě i po těch letech stále uvádí v úžas. I když jsi mi o tom vyprávěla jenom jednou, vzpomínám si, jak jsem obdivoval tu neuvěřitelnou sílu, kterou jsi v sobě toho dne našla. Pořád ještě si nedovedu představit, co Ti muselo jít hlavou, když jsi vešla do té hotelové haly a uviděla Lona, a jak Ti muselo být, když jsi s ním pak mluvila. Říkalas, že jste šli ven a posadili se na lavičku před starým, metodistickým kostelem a že Tě držel za ruku, i když jsi mu říkala, že musíš zůstat se mnou.

Vím, že Ti na něm velmi záleželo. A to, jak reagoval, mě přesvědčilo, že i jemu velice záleželo na Tobě. I ve chvíli, kdy ses mu snažila vysvětlit, žeš mě nikdy nepřestala milovat a že by to vůči němu bylo podlé, kdyby sis ho přesto

vzala, nepouštěl Tvou ruku. Muselo
ho to strašně ranit a musel mít
vztek a skoro hodinu se Tě snažil
zvíkat, ale když jsi trvala na svém
a řekla: "Je mi to moc líto, ale já
se s tebou nemůžu vrátit," pochopil,
že Tvoje rozhodnutí je konečné.
Říkala jsi, že jenom přikývl a že
jste tam pak ještě dlouho zůstali
beze slova sedět. Vždycky jsem si
představoval, na co asi v těch chvílích myslel, ale vsadil bych se, že
mu šlo hlavou přesně to, co nedlouho
předtím mně. A když Tě pak nakonec
doprovázel k vozu, svěřila ses mi,
že Ti řekl, že jsem šťastný muž.
Choval se jako pravý džentlmen, a
já jsem tehdy pochopil, proč byla
Tvoje volba tak těžká.

Když jsem to vyprávění skončil,
bylo chvíli ticho, a pak Katy vstala a objala mě. "Táto ..."
zašeptala se slzami v očích, a i když jsem
počítal s tím, že se mě teď začnou
na leccos vyptávat, nezeptali se mě
vůbec na nic. Místo toho mi věnovali velmi vzácný dar. Několik hodin
se mi pak jeden po druhém svěřovali
s tím, co jsme pro ně my dva znamenali, když vyrůstali. Připomínali
mi zážitky a příhody, na které jsem
už dávno zapomněl. Nakonec jsem se
rozbrečel, protože mi došlo, jak báječně jsme je spolu vychovali. Byl
jsem na ně pyšný, byl jsem pyšný na
Tebe, naprosto spokojený se životem, který máme za sebou. A tenhle
pocit mi už nic nemůže vzít. Nic.
Jenom bych si přál, abys tady byla
se mnou a mohla tu radost se mnou
prožívat.

Když potom odjeli, houpal jsem
se tiše v křesle na verandě a v duchu probíral celý náš společný
život. V takových chvílích jsi
vždycky se mnou, alespoň v mém
srdci, a nevzpomínám si ani na jeden
okamžik, kdy bys nebyla částí mé bytosti. Nedovedu si představit, co
by se se mnou stalo, kdyby ses toho
dne ke mně nevrátila.

Miluju Tě, Ally. Jsem takový,
jaký jsem, jenom díky Tobě. Jsi
ztělesněním každé touhy, každé naděje, každého snu, co jsem kdy měl,
a ať už nám budoucnost přinese cokoli, každý den, kdy jsem s Tebou,
je největší v mém životě. Vždycky
budu jen Tvůj. A Ty vždycky budeš
jenom moje, miláčku můj.

Nathan

Odložil jsem ty dva listy a vzpomínal, že když Ally tenhle dopis poprvé četla, seděli jsme spolu na verandě. Obloha pozvolna měnila barvu a pamatuji se, že když slunce začalo klesat za obzor, uvažoval jsem o významu té krátké, pomíjivé chvíle, kdy se den náhle mění v noc. Soumrak je vlastně jenom iluze, říkal jsem si, protože slunce existuje dál, i když zapadne. Což znamená, že den a noc jsou navzájem spjaty způsobem velmi vzácným - jeden bez druhého nemohou existovat, a přesto nikdy nemohou existovat společně. A vzpomínám si, že jsem si tehdy položil otázku, jaké to asi bude, až také my dva budeme i nadále spolu, avšak rovněž navždy rozdělení. Teď už vím, jak jsou na tom noc a den: stále pohromadě, nikdy spolu.

Tady, kde dnes odpoledne s Ally sedíme, je krásně. Tohle je vrchol mého života. Po chladné hladině plují ptáci, divoké husy. Odráží se na ní barevné skvrny jejich peří, takže na vodě vypadají větší, než ve skutečnosti jsou. I Ally je okouzlena jejich krásou a pozvolna se spolu zase sbližujeme.

"Děláme tohle často?" ptá se.

"Sedáváme tady a pozorujeme ty husy? Chci říct - my dva ... známe se dobře?"

"Ano a ne. Myslím, že každý má nějaké to tajemství, ale my dva se známe už dlouhá léta."

Podívá se na svoje ruce a potom na moje. Chvilí o něčem přemýšlí, tvář natočenou v takovém úhlu, že vypadá zase docela mladě. Nemám na ruce snubní prstýnek, ona rovněž ne. Má to opět svůj dobrý důvod. Zeptá se mě:

"Byl jste někdy ženatý?"

Přikývnu. "Ano."

"Jaká byla?"

Říkám jí pravdu. "Byla můj splněný sen. Udělala ze mě to, čím jsem, a držet ji v náručí bylo pro

mě přirozenější než tep mého srdce.
Neustále na ni myslím. Myslím na
ni i teď, když tady s vámi takhle
sedím. Nikdy pro mě neexistovala
žádná jiná."

Rovná si to v hlavě. Nakonec se
mě zeptá andělským hlasem plným
citu: "Je mrtvá?"

"V mém srdci žije. A vždycky
bude žít." odpovídám.

"Vy ji pořád ještě moc milujete,
vidíte?"

"Samozřejmě. Ale mám rád i mnoho jiných věcí. Rád tady s vámi
sedávám. Jsem šťastný, když se o krásu tohoto místa můžu dělit s někým,
na kom mi moc záleží."

Chvíli mlčí. Podívá se stranou,
abych jí neviděl do tváře. Navykla
si to už před mnoha lety. "Proč to
děláte?" V té otázce není žádný
strach, jen čistá zvědavost. To je
dobře. Ví, co tím myslí, ale přesto se zeptám.

"A co?"

"Že se mnou trávíte celé dny?"

Usměji se. "Bývám s vámi, protože to tak má být. Není na tom nic
složitého. My dva jsme spolu přece
rádi. Chvíle, které s vámi trávím,
to pro mě není ztracený čas. Je to
přesně to, co si přeju. Sedím tady,
povídáme si, a já si v duchu říkám -
může být něco lepšího, než co dělám
právě teď?"

V tom okamžiku jí krátce blýskne
v očích. Na rtech jí zahraje úsměv.

"Jsem s vámi moc ráda, to je pravda, a jestli vám jde o to, abyste ve
mně vzbudil hlubší zájem o svou osobu, tak se vám to už podařilo.
Přiznávám, že mám ráda vaši společnost,
ale nic o vás nevím. Nečekám od
vás, že mi budete vyprávět svůj životní příběh, ale proč jste takový
tajnůstkář?"

"Kdesi jsem četl, že ženy mají
slabost pro záhadné cizince."

"Vidíte? Zase mi neodpovídáte
na mou otázku. Na většinu otázek od
vás nedostanu odpověď. Dokonce jste
mi ani neřekl, dnes ráno, jak ten
příběh skončil."

Pokrčil jsem rameny. Chvíli sedíme mlčky. Nakonec se zeptám: "Je
to pravda, že ženy milují záhadné
cizince?"

Uvažuje o tom a pak se rozesměje. Pak odpoví stejně, jak bych na

tu otázku odpověděl já sám: "Některé ženy asi ano."

"A vy?"

"Nesnažte se mě zatlačit do kouta. Na to vás ještě dost dobře neznám." Škádlí mě a mně se to líbí.

Sedíme a pozorujeme svět kolem nás. Učili jsme se to celý život.

Jenom staří lidé možná dokážou sedět vedle sebe, mlčet, a přesto spolu být šťastní. Mladí bývají neklidní a netrpěliví a mlčení musí vždycky brzy prolomit. Je to škoda, protože ticho má v sobě něco čistého. Blahodárného. Přitahuje k sobě lidi blíž, protože pouze takoví jedinci, kterým je spolu dobře, dokážou sedět a mlčet. Je to velký paradox.

Čas plyne a my si postupně srovnáváme svůj dech. Dýcháme zhluboka, uvolněně, a ona najednou na chvíli zaklímá. Lidem se to často stává, když jsou s někým, s kým se cítí dobře. Když se probere, stane se zázrak: "Vidíte tamhletoho ptáka?" Ukazuje tím směrem a já si namáhám oči ze všech sil, abych ho taky spatřil. A už ho skutečně vidím. Je to k neuvěření, ale asi je to tím, že je jasný, slunečný den.

"To je rybák královský," vysvětlím jí polohlasně. Potom ho dlouho sledujeme, jak klouzavě poletuje nad hladinou řeky. A jako by se ve mně probudil starý zvyk, přestanu si clonit oči a položím jí ruku na koleno. A ona proti tomu nic nenamítá.

S tou mou vyhýbavostí má pravdu. Ve dnech, jako je ten dnešní, kdy mé ženě neslouží jediné paměť a jinak nemá žádné potíže, odpovídám na její otázky jen velmi neurčitě, protože se mi v posledních několika letech nejednou stalo, že mi něco neopatrně vyklouzlo z úst a ji to bolestně zranilo. Umínil jsem si, že se to už nikdy nesmí stát. Proto se velmi krotím, a abych jí maně neublížil, odpovídám na její otázky jen to nejnutnější. Nikdy bych se neodvážil zmínit se o dětech nebo jí povědět, že jsme vlastně manželé. Je mi to líto, ale jiné už to nebude.

Jsem tedy vůči ní nepoctivý? Možná. Ovšem mnohokrát jsem zažil, jak ji příval informací, které skládaly obraz jejího života, ničivě drtil. Dokázal bych se já podívat do zrcadla, aniž by se mi řinuly slzy z očí a trásla brada, kdybych

si uvědomoval, že jsem beznadějně
zapomněl všechno, co kdy pro mě bylo
důležité? Jistěže ne, a ani ona toho nebyla schopna, protože když ta
naše odysea začínala, právě tohle
jsem na ni zkoušel. Vyprávěl jsem
jí o jejím životě, o našem manželství, o dětech. O jejích přátelích
a o její práci. Choval jsem se jako
mluvící encyklopedie, bezcitný přístroj, který ze sebe chrlil všechna
možná kdo, co a kde jejího života,
a neuvědomoval jsem si, že ve skutečnosti jsou v životě důležitá
pouze proč, do kterých jsem já však neviděl a na které jsem odpovědět
nedovedl. Upírala oči na fotografie
svých potomků, o kterých už nevěděla, brala do ruky štětce, které jí
teď už k ničemu neinspirovaly, a
četla milostné dopisy, jež jí nepřinášely žádnou radost. Po hodinách
téhle pusté námahy byla zcela vyčerpaná, bledá jak smrt a hořce
nešťastná, a na konci dne na tom byla
mnohem hůř než na jeho začátku. Takové dny byly ztracené a ona se
ztrácela s nimi.

A tak jsem začal jinak. Pochopil jsem, co je jasné každému
dítěti. Že lidský život je jenom množina jednotlivých kratičkých životů,
jež se jeden po druhém přimykají ke
každému novému dni. Že každý den by
se měl naplňovat hledáním krásy květů a poezie a tichými rozhovory se
zvířaty. Že nic nemůže být krásnějšího než den obohacený sněním a
západem slunce a osvěžujícím vánkem.
Především jsem si však uvědomil, že
můj život se teď bude skládat především z tichého vysedávání na lavičce
na břehu řeky s rukou položenou na
jejím koleně, a že když mi toho kterého dne bude přát štěstí, bude mi
dopřáno se do ní znovu zamilovávat.

"Na co myslíte?" ptá se.

Už začíná být šero. Před chvílí
jsme se zvedli z lavičky a teď se
šouráme po osvětlených pěšinách,
které se kroutí kolem našeho léčebného komplexu. Drží se mě pod paži,
jsem její kavalír. Sama se mě chytila. Třeba jsem jí opravdu
sympatický. Nebo mě chce jenom hlídat,
abych sebou náhodou nepraštil. Co
na tom záleží - jsem takhle spokojený a usmívám se.

"Myslím na vás."

Neřekne na to nic, jenom mi trochu stiskne paži, a já vycítím, že
jí to, co jsem řekl, bylo příjemné.
Žil jsem s ní tolik let, že poznám,
co se v ní děje, i když si to ona
sama neuvědomuje. A pak pokračuji:
"Já vím, že si nemůžete vzpomenout,
kdo jste, ale já to vím, a dívat se
na vás mi dělá moc dobře."

Popleská mě po paži a usměje se.
"Vy jste velmi laskavý člověk a máte dobré srdce. Doufám, že jsem vás předtím mívala stejně ráda jako teď."

Přemýšlím o tom, když mlčky kráčíme dál. Míjíme obytné křídlo, přejdeme nádvoří a dorazíme až k zahradě, kde roste spousta divokých květin. Ještě stále se mě drží pod paží. Zastavím se a pracně jí natrhám kytici rudých, růžových, žlutých a fialových květů. Vezme si je ode mě, s přivřenýma očima k nim přivoní a zašeptá: "Jsou nádherné." Končíme procházku. Jednou rukou je do mě zavěšená, v druhé drží kytici. Lidé si nás zvědavě prohlíží. Prý jsme chodící zázrak, bylo mi řečeno. Svým způsobem je to pravda.

Když dojdeme ke vchodu, jsem už hodně unavený. Poznala to, zastavila mě a natočila mě tak, že jsme stáli tváří v tvář. Uvědomuji si, jak mě stáří nahrbilo. Jsme teď stejně velcí. Někdy děkuji Pánubohu, že Ally nemůže vědět, jak jsem se změnil. Stojí proti mně a dlouho se na mě dívá.

"Co to děláte?" zeptám se jí.

"Chtěla bych si vás zapamatovat, celý tenhle den, a tak se snažím vrýt si vás do paměti."

Že by to tentokrát vyšlo? říkám si v duchu. Ale vím, že je to nemožné. Nejde to. Neřeknu jí ovšem, co mi jde hlavou, a jen se usmívám. To, co řekla, mi dělá velkou radost. "Děkuji," zašeptám.

"Já to ale myslím vážně. Já už na vás nechci zapomenout. Jste pro mě přímo nepostradatelný. Nevím, co bych si bez vás dneska počala."

Hrdlo se mi sevře. Pro tohle teď žiju. V té chvíli se přímo dusím láskou k ní. Hořce lituji, že nemám dost síly, abych ji vzal do náručí a odnesl do ráje.

"Nic neříkejte, prosím vás," zaprosí. "Tahle chvíle si zaslouží, abychom si ji potichu vychutnali."

Poslechnu ji a cítím se jako v nebi.

Její choroba je teď horší než na začátku, i když Ally se od většiny podobných případů výrazně liší. V ústavu jsou ještě další tři pacienti s Alzheimerovou nemocí a ti mi slouží jako zdroj všech dostupných informací. Na rozdíl od Ally je u nich nemoc už zcela rozvinutá a prakticky jsou v beznadějném stavu.

Ze spánku je budí zmatené halucinace. Pořád opakují totéž, znovu a znovu. Jen zřídka poznávají lidi, kteří je milují. Je to příšerná nemoc, a proto je možná pro jejich i moje děti tak mučivé sem chodit.

I Ally má samozřejmě ošklivé problémy. Když se ráno probudí, hrozně se bojí a neutišitelně pláče. Myslím, že kolem sebe často vídá jakési trpaslíčky, gnómy. Mnohokrát jsem zažil, jak na ně ječí, aby šli pryč. Celkem ochotně se koupe, ale odmítá pravidelně jíst. Hodně zhubla, podle mého mnohem víc, než je jí zdrávo, a tak se ji ve dnech, kdy je na tom relativně dobře, snažím trochu vykrmovat.

Ale tady veškerá podobnost končí. Proto v ní zdejší personál vidí cosi jako zázrak. Protože její stav se někdy - vskutku jenom někdy, hlavně těsně po tom, co skončím svoje předcítání - překvapivě zlepší. Není pro to žádné vysvětlení. "Je to prostě nemožné," tvrdí doktoři. "Ta paní nemůže mít Alzheimeru."

Ale ona ho má. Každé ráno a většinou i přes celý den o tom nemůže být pochyb.

Ale proč je tedy jiná než ostatní pacienti? Proč je někdy jako proměnná, když skončím předcítání? Snažím se to lékařům vysvětlit, ale oni mi nevěří. Už čtyřikrát tady byli specialisté z Chapel Hillu, aby zjistili, co je na tomhle případu tak zvláštního, ale čtyřikrát odjeli s nepořízenou. Říkám jim: "Vy to nemůžete pochopit prostě z toho důvodu, že se nedokážete povznést nad to, co jste se na fakultě naučili a co máte vyčteno z učených knih." Ale oni jenom vrtí hlavou a tvrdí mi: "Alzheimer takhle nefunguje. Její stav prostě nedovoluje, aby se mohla s někým bavit, a je vyloučeno, že by se během dne mohl výrazně zlepšit. To je mimo jakoukoli diskusi."

Ovšem ona je výjimkou. Nedochází k tomu každý den a nápadné výkyvy k lepšímu jsou u ní také stále řidší. Ale sem tam se takové dočasné zlepšení vyskytne. V takových dnech je jediné, co Ally chybí, paměť. Jako by jen trpěla amnézií. Jinak se chová docela normálně; projevují se u ní normální citové reakce, myslí jí to taky docela normálně. A právě v takových dnech mám největší jistotu, že to, co dělám, je správné.

Když dojdeme až do jejího pokoje, čeká tam na nás večere. Připravili ji tam pro nás oba, jako

vždycky, když je jí darován takový
dobrý den, a já si znovu říkám, co
víc si vlastně můžu přát. Lidé jsou
tady na mě velmi hodní a já jsem
jim za to velmi vděčný.

V pokoji není mnoho světla, ozařují ho pouze plamínky dvou svíček,
a někde v pozadí tiše hraje hudba.
Šálky a talíře jsou z umělé hmoty a
v karafě je jablečná šťáva, ovšem
předpisy jsou předpisy a jí to podle
všeho nijak nevadí.

Při tom pohledu se zhluboka nadechne. Oči má doširoka otevřené.
"To jste zařídil vy?"

Přikývnu a Ally vejde do
pokoje.

"Vypadá to tu nádherně."

Nabídnu jí rámě a vedu ji
k oknu. Když k němu dojdeme, nepustí se mě. Je krystalicky čistý
jarní večer, stojíme těsně u sebe a
její blízkost mě velmi blaží. Okno
je pootevřené a na tvářích cítím
chladivé doteky vánku. Vyšel už měsíc. Dlouho tak stojíme a
sledujeme, jak se rozvinuje večerní nebe.

"Nikdy jsem neviděla něco tak
krásného, věřte mi," svěří se mi.

"Ani já ne," souhlasím, ale dívám se při tom na ni. Ví, jak to
myslím, a já si všimnu, že se
usmívá.

Za chvíli zašeptá: "Já už myslím vím, koho si Ally na konci toho
příběhu vybrala."

"Ano?"

"Odešla za Nathanem."

"Jste si tím jistá?"

"Absolutně."

Usměji se a přikývnu. "Ano, máte pravdu," řeknu tiše a ona se na
mě taky usměje a tvář se jí celá
rozzáří.

Pak se jdeme posadit. Sedí naproti mě a najednou natáhne ruku,
položí ji na mou a cítím, jak mi ji
stejně jako kdysi dávno něžně hladí
palcem. Dlouho z ní nespouštím oči
a znovu prožívám všechny krásné
chvilky svého života. Nezapomněl
jsem na žádnou z nich, všechny jsou
pro mě živé a stále skutečné. Hrdlo
se mi svírá a znovu si uvědomuji,
jak ji miluji. Když konečně promluví, hlas se mi třese.

"Jste tak krásná," říkám. Z jejích očí čtu, že ví, co k ní cítím,
a co všechno chci těmi slovy
vyjádřit.

Neodpovídá. Místo toho sklopí
oči a já bych si přál vědět, na co
ted' myslí. Nic mi však nenaznačí a
já tedy něžně stisknu její ruku.
Čekám. Znáám její srdce a vím, že
jsem už velmi blízko.

A pak přijde zázrak, který mi to
potvrdí. Právě nám hraje Glenn
Miller a mně je ve světle svíček
dopřáno sledovat, jak se Ally pozvolna poddává citu, který v ní
roste. Na rtech se jí objevuje láskyplný úsměv, který je mi odměnou za
všechno, co dělám, a pak ke mně pozvedá zamlžené oči a přitáhne si mou
ruku blíž k sobě. "Vy jste báječný
člověk ..." řekne tiše, a v tom
okamžiku vím najisto, že i ona se
ted' zamilovala do mě, protože takhle
jsem ji viděl snad už tisíckrát.

Neřekne potom už nic, protože to
není třeba, jen mě obdarovává pohledem z jiného života, který ze mě
znovu dělá celého člověka. Usmívám
se na ni se vší vřelostí, které jsem
schopen, díváme se na sebe a v našich nitrech se city vzdouvají jako
mořské vlny. Rozhlédnu se po pokoji, pak se očima vrátím k ní a
nechám se rozehřívat pohledem, který
na mě upírá. Najednou se znovu cítím mladý. Už nejsem vyhaslý,
rozbolavělý stařec, nahrbený a téměř
osleplý šedým zákalem. Jsem nejšťastnější člověk na světě, silný
a hrdý, a ten pocit je mi dovoleno
prožívat velmi dlouho.

Jsem schopen promluvit, teprve
až se svíčky o celou třetinu zkrátí.
"Jsi moje velká láska a doufám, že
to dobře víš," zašeptám.

"Samozřejmě, že to vím," řekne
na to. "Já jsem tě přece vždycky
milovala, Nathane."

Nathane ... Nevěřím svým uším.
Nathane. To jméno mi zvoní v hlavě. Nathane ... Nathane! Ona ví,
bouří mi hlavou, ona ví, kdo
jsem ...

Ona to ví ... Takové drobné
zjištění, ale pro mě to je dar od
Boha, který mi vrací celý náš společný život, naše manželství a naši
lásku, nejlepší léta mého života.

"Nathane ..." zašeptá, "Nathane, miláčku můj ..."

A já, který jsem tak tvrdošíjně
odmítal přijmout slova lékařů, ted'
triumfuji, alespoň pro tuto chvíli.
Strhávám ze sebe roušku záhadnosti,
líbám ji ruku, přikládám si ji na

tvář a šeptám jí do ucha: "Jsi ten největší dar, který mi život přinesl."

"Bože, Nathane ..." říká a oči má plné slz. "I já tě přece miluju."

Kdyby to takhle skončilo, byl bych nejšťastnější člověk na světě. Ale neskončí. Jsem si tím bohužel jist, protože jak čas ubíhá, objevují se jí na tváři známky neklidu.

"Co se děje?" ptám se, a ona ztlumeně odpovídá.

"Mám strach. Bojím se, že na tebe zase zapomenou. To přece není spravedlivé ... Nesnesu představu, že o tohle všechno zase přijdu." Hlas se jí zlomí, ale já nevím, co jí na to mám říct. Je mi jasné, že tenhle večer zanedlouho skončí, a není nic, čím bych mohl zabránit nevyhnutelnému. V téhle věci jsem bezmocný.

Nakonec jí řeknu: "Já tě nikdy neopustím. To, co je mezi námi dvěma, potrvá navždycky."

Ona ví, že nic jiného jí povědět nemohu, protože ani jeden z nás nestojí o plané sliby.

Venku nám zpívají cikády, když se konečně pustíme do jídla. Žádný z nás nemá hlad, ale rád bych jí byl příkladem, a ona mě poslušně následuje. Krájí si jen drobné kousky a dlouho je v ústech zpracovává, ale já jsem rád, že vůbec něco jí. Za poslední tři měsíce velmi zhubla.

Když dojdeme, začínám mít strach, že za chvíli tomuhle večeru odzvoní hrana. Slunce už dávno zapadlo, zloděj, který nám všechno ukradne, už číhá za dveřmi, a já proti tomu nemohu nic dělat. Takže se na ni jenom dívám a do těchto posledních okamžiků se pokouším vtěsnat celý dlouhý život.

Hodiny vytrvale tikají.

Nic.

Vezmu ji do náručí a držíme se v objetí.

Nic.

Cítím, že se chvěje, a něco jí chláholivě šeptám do ucha.

Nic.

Pak jí toho večera naposledy říkám, že ji miluju.
A v tu chvíli se objeví ten
zloděj.

Vždycky žasnu, jak rychle to
přichází. I po všech těch bohatých
zkušenostech. Pořád se mě ještě
drží, ale najednou začne rychle pomrkávat a vrtět hlavou. Pak ji
obrátil někam do kouta, chvíli tím směrem třesl oči, tvář zruzněnou
napětím.

Ne! zaječí to v mé mysli. Ještě
ne! Ted' ještě ne ... když k sobě
máme tak blízko! Dnes večer ne!
Kdykoli jindy, jen ne dnes
večer ... Prosím! Já už to nevydržím! Není to fér ... je to
nespravedlivé ...

Ale je mi to málo platné.
"Ty lidičky," vyrazí ze sebe nakonec a ukazuje do toho kouta, "proč
se na mě tak koukají? Ať přestanou,
prosím vás ..."

Opět ti skřítkové. V žaludku
cítím kámen, velký a tvrdý. V ústech mi vyschlo a srdce mi divoce
buší. Vím, že je všemu konec. Tohle je ze všeho nejhorší - ten děs
a zmatek, který mou ženu zcela pohltí. Protože když to na ni přijde,
odejde její duch někam do neznáma, a
já pochybuji o tom, jestli se k nám
naše láska ještě někdy vrátí.

"Nikdo tam není, Ally," klidním
ji. Zoufale se snažím zabránit
nevyhnutelnému.

Nevěří mi. "Koukají na mě. Ty
je nevidíš?"

"Ne," říkám, a ona se na okamžik
zamyslí.

"To je jedno, ale jsou tam a
ošklivě se na mě dívají," trvá
na svém.

Pak si začne něco mumlat jen tak
pro sebe, a když se ji pokouším
uklidnit, vytřeští na mě oči a polekaně se mi vytrhne.

"Kdo jste?" vyjekne vyděšeně a
tvář jí zesíná. "Co tu děláte?"

Ustupuje přede mnou, s rukama před
sebou, jako by mě chtěla od sebe odstrčit, a pak vykřikne slova, která
mi drásají srdce. "Jděte pryč! Nechte mě být!" A v příští chvíli pro
ni přestávám existovat a začíná od
sebe odhánět jen ty zlé skřítky.

Přejdu k její posteli. Jsem najednou strašně zesláblý, bolí mě
nohy a v boku mě podivně píchá. Mám
co dělat, abych dokázal stisknout
zvonek na sesternu, protože mi

v prstech cuká a mám je jakoby
zchromlé, ale nakonec se mi to podaří. Vím, že za okamžik přiběhnou,
a počkám tu na ně.

Sedím u její postele, hrozně mě
bolí záda, a když беру do ruky zápisník, rozpláču se. Jsem strašně
unavený, a tak tam jenom sedím, sám,
protože moje žena je duchem někde
velmi daleko. A když dorazí sestry,
najdou v pokoji dva lidi, kterým musejí nějak pomoci. Ženu třesoucí se
hrůzou a starce, který ji miluje víc
než svůj život, který sedí v rohu
s obličejem v dlaních a tiše pláče.

Během následujícího týdne se můj
život v podstatě vrátil do normálních kolejí. Pokud můj život vůbec
může být za těchto okolností normální. Chodil jsem předčítat Ally,
která mě nepoznávala ani na okamžik,
předčítal jsem i jiným pacientům,
bez cíle jsem se šoural po chodbách.
V noci jsem ležel v posteli s otevřenýma očima a každé ráno usedal
k teplometu. V předvídatelnosti
svého života jsem nacházel zvláštní
útěchu.

Jednoho chladného, mlhavého rána, osm dní poté, co jsme spolu
prožili ten výjimečný den, jsem se jako
vždy probudil velmi časně, usedl
jsem ke stolu, přehraboval se ve
starých fotografiích a snažil se
číst v dopisech, napsaných před mnoha lety. Moc mi to nešlo - nemohl
jsem se soustředit, protože mě silně
bolela hlava, a tak jsem je od sebe
odsunul a šel si sednout do křesla
u okna, abych se podíval na východ
slunce. Věděl jsem, že Ally se
probudí až za několik hodin, a chtěl
jsem být co nejvíc odpočatý, protože
jestli jí pak budu celý den předčítat, rozbolí mě hlava ještě mnohem
víc.

Na pár minut jsem zavřel oči, a
když jsem je zase otevřel, pozoroval
jsem chvíli svou starou přítelkyni
řeku, která mi tu protéká pod oknem.
Na rozdíl od Ally mám pokoj, z něhož je na ni vidět, a musím říct, že
mě nikdy nezklamala a vždycky mi
přinášela velkou útěchu. Nese v sobě zvláštní rozpor, tahle nevelká
řeka - je sto tisíc let stará, a
přesto se po každém větším dešti
znovu rodí. Dívat se na řeku, to
znamená pozorovat život. Člověk se
toho při tom spoustu naučí.

Stalo se mi to právě tehdy v tom
křesle, ve chvíli, kdy slunce vykouklo nad obzor. Najednou mě silně
začala brnět ruka, což se mi nikdy
v životě nestalo. Chtěl jsem ji
zvednout, ale musel jsem toho nechat, protože mi znovu zabušilo
v hlavě, tentokrát mnohem silněji
než předtím, téměř jako bych do ní
dostal ránu kladivem. Pevně jsem
stiskl oční víčka. Ruka mě přestala
brnět, ale přestával jsem ji cítit,
jako by mi někdo kdesi na předloktí
přet'al nervy. Hlavou mi zmítala řezavá bolest, která mi z ní přes šíji
vystřelovala do všech koutů těla,
jako přílivová vlna, která rozbíjí a
ničí všechno, co jí přijde do cesty.

Přestával jsem vidět a v uších
mi hučelo, jako by se mi těsně kolem
hlavy řítíl vlak, a já jsem si uvědomil, že mě nejspíš ranila mrtvice.
Bolest mi projížděla křížem krážem
celým tělem. V posledních okamžicích před ztrátou vědomí jsem si
ještě stačil představit Ally, jak
leží v posteli a čeká na příběh,
který už jí nikdy nebudu moct přečíst, ztracená a zmatená, naprosto
neschopná si nějak pomoci.

Dlouhé dny jsem pak valnou většinou ležel v mdlobách a v krátkých
chvích, kdy jsem byl při vědomí,
jsem zjišťoval, že jsem napojený na
různé přístroje a u postele mi visí
dva vaky naplněné nějakou tekutinou.
Chvíli jsem naslouchal, jak si ty
přístroje tiše předou a občas vydávají jiné zvuky, jejichž původ jsem
nedokázal rozpoznat, a pak jsem se
zase nechal ukolébat do bezčasí a
přenesl se do země nikoho. Občas
jsem zahlédl vážné obličej doktorů,
když si četli záznamy na mém statusu
nebo upravovali přístroje. Ty zachmuřené tváře byly predehrou toho,
co pak nade mnou konstatovali -
"ztráta řeči, postižení pohybové
soustavy, ochrnutí". Pak něco připsali na záznam, ozvalo se zapípání
nějakého záhadného přístroje, a oni
šli dál, nemajíce tušení, že jsem
slyšel každé jejich slovo. Potom
jsem se na to snažil nemyslet a místo toho jsem se v duchu soustředoval
na Ally, a kdykoli jsem toho byl
schopen, pokoušel jsem si ji představit, vzpomínat na doteky jejích
rukou a na její hlas, a oči se mi
při tom zalévaly slzami, protože
jsem se bál, že už jí nikdy nebudu

moci obejmout. Takhle jsem si svůj konec nepředstavoval. Vždycky jsem si myslel, že budu odcházet až po ní.

Celé dny jsem se takhle probíral z bezvědomí a zase do něj upadal, až jednoho mlhavého rána slib, který jsem dal Ally, konečně moje tělo zase vzkřísil. Otevřel jsem oči a viděl, že pokoj je plný květin, a jejich vůně mi dodala další síly. Nahmatal jsem zvonek, s námahou ho stiskl a za půl minuty ke mně přiběhla sestřička a jí v patách doktor Barnwell.

"Mám žízeň," oznámil jsem jim chraptivým hlasem, a tvář doktora Barnwella se roztáhla do širokého úsměvu.

"Tak vás vítám zpátky do života," řekl mi. "Já věděl, že to dokážete."

Za dva týdny mě pak mohou z nemocnice propustit, i když je mě nyní sotva polovička toho, čím jsem byl předtím. Pravá strana mého těla je na tom o poznání hůř než levá. Což je ovšem dobrá zpráva, tvrdí mi, protože mě taky mohlo potkat celkové ochrnutí. Někdy se mi zdá, že mám kolem sebe samé optimisty.

Špatné je, že mi moje ruce nedovolují používat ani hole, o kterou bych se při chůzi opíral, ani pojízdné židle, takže jsem nucen přemísťovat se svým vlastním originálním způsobem - nikoli systémem levá-pravá-levá, jak jsem se naučil v dětství, ani střídavým šouravým posunováním obou nohou, jak jsem si zvykl poslední dobou, ale tak, že jsem nejdříve pomalu šouravě popojel levou, pak k ní přisunul pravou, zase popojel levou, a tak dále. Když se teď mám pohybovat po chodbách, stává se z toho značně epická záležitost.

Vracím se do svého pokoje a vím, že určitě neusnu. Zhluboka se nadýchnu a nasávám do sebe jarní vůně, které sem pronikají otevřeným oknem. Vzduch je poněkud chladný, ale já zjišťuji, že mi ta změna teploty dělá dobře. Evelyn, jedna z mnoha zdejších sester, mi pomůže do křesla u okna. Pak mi položí ruku na rameno a jemně ho poplácá. Nic neříká, ale její mlčení mi prozrazuje, že se

zřejmě dívá ven z okna. Pak se nade mnou nakloní a políbí mě na tvář. "To je dobře, že jste zpátky. Ally se po vás stýskalo a nám všem taky. Modlili jsme se za vás, protože bez vás to tady není ono." Než odejde, usměje se na mě a pohladí mě po tváři. Já neříkám nic.

Na obloze je dneska večer plno hvězd a cikády se můžou uzpívat. Sedím u okna a říkám si, jestli mě tam zvenčí někdo vidí - vězně svého těla. Pátrám očima po nádvoří a hledám nějaké známky života, ale nikde nic. I řeka dnes mlčí. V temnotě to vypadá, jako by někam zmizela a zůstal po ní jen prázdný černý prostor. Rád bych se dočkal, až se tahle záhada rozřeší. Hledím do té tmy celé hodiny, a najednou zahlédnu odlesky mraků na hladině. Blíží se bouřka, obloha se brzy zase postříbří, jako když na krajinu padal soumrak.

Divokou oblohu pročísne blesk a já cítím jak moje mysl putuje někam daleko zpátky. Kdo vlastně jsme, Ally a já? Jsem snad já staříčkový břečťan, který se kolem ní vine jako kolem ztepilého cypřiše tak těsně, že se jejich úponky a větve proplétají tak lačně, že kdyby se je - nás - někdo pokusil od sebe násilím oddělit, asi bychom zahynuli? Další zablýsknutí, v jehož světle stačím na stolku vedle sebe zahlédnout Allyinu fotografii, nejlepší, kterou mám. Před lety jsem si ji dal zarámovat, v naději, že ji sklo navždy uchrání od jakéhokoli poškození. Sáhnu po ní a přidržím si ji těsně před očima. Bylo jí tehdy jednačtyřicet a nikdy nebyla krásnější. Je tolik věcí, na které bych se jí chtěl zeptat, ale vím, že tenhle obrázek mi na ně neodpoví, a tak ho zase vrátím tam, kde předtím byl.

Nakonec vstanu, došourám se ke stolu a rozsvítím lampu. Stojí mě to mnohem víc námahy, než jsem čekal, a jsem z toho celý znavený, takže se už k oknu nevrátím. Usadím se ke stolu a několik minut si prohlížím obrázky, které se na něm povalují. Rodinné fotografie, obrázky dětí, záběry z našich dovolených. Fotografie, na kterých jsem já s Ally.

Jak se zdá, tohle bude večer věnovaný vzpomínkám. Začnu hledat svůj snubní prstýnek. Objevím ho v horní zásuvce, zabalený v krepovém

papíru. Už ho nemůžu nosit, protože mám hrozně oteklé klouby a taky by mi do prstu nešla krev. Vybalím ho z toho papíru a zjišťuji, že je v pořádku. Je to mocný symbol, tenhle kroužek, a já vím, vím určitě, že bych byl na prst nikdy nenavlékl žádný jiný. Polohlasem říkám sám sobě: "Jsem pořád jenom tvůj, Ally, ty moje královno, moje věčná krasavice. Jsi a vždycky jsi byla to nejlepší, co jsem v životě poznal."

Je už jedenáct třicet, ale přesto začnu hledat jeden její dopis, ten, který si čítám, když se mi po ní stýská nejvíc. Je tam, kam jsem ho posledně uložil. Otevřu ho a roztřesou se mi ruce:

Můj drahý Nathane,
tenhle dopis Ti píšu při svíčce a ty zatím spíš v ložnici, o kterou jsme se spolu dělili ode dne, kdy jsme se vzali. Dívám se na plamínek vedle sebe a ten mi připomíná jiné plameny, které hořely před mnoha desetiletími ve tvém krbu. Já měla na sobě Tvou měkkou košili a tvoje kalhoty a už tehdy jsem věděla, že patříme k sobě, i když jsem pak příštího dne zakolísala. Moje srdce uchvátil jižanský básník a já ve svém nitru cítila, že bylo vždycky jeho. Vždycky patřilo Tobě. Cožpak jsem mohla pochybovat o lásce, která na nás slétla s padajícími hvězdami a měla sílu bouřících mořských vln? Taková byla naše láska tehdy, a taková je i dnes.

Vzpomínám, jak jsem se pak k Tobě den potom, co matka odjela, vrátila. Byla jsem vyděšená k smrti, protože jsem byla přesvědčena, že mi nikdy neodpustíš, že jsem od Tebe vůbec mohla odejít. Když jsem vystupovala z auta, třásla jsem se po celém těle, ale tys to všechno vyřešil úsměvem. "Dáš si kávu?" To bylo všechno, na co ses tehdy zeptal. A po všechna naše společná léta, která pak následovala, ses k tomu už nikdy nevrátil.

Na nic ses mě neptal ani v těch několika příštích dnech, kdy jsem občas odešla z domu a procházela se sama venku. Když jsem se pak vracela se slzami v očích, vždycky jsi

vycítil, kdy potřebuji, abys mě vzal
do náručí, a kdy mě máš nechat být.
Nevím, jaks to poznal, ale bylo to
tak, a velmi jsi mi to všechno
usnadnil. Když jsme si potom v té
kapli vyměňovali prstýnky a slibovali věrnost, podívala jsem se Ti
do očí a věděla jsem jistojistě, že
jsem volila správně. Ba víc než to
- uvědomila jsem si, jak bláhová
jsem byla, že jsem vůbec uvažovala
o někom jiném. Od té doby jsem nezakolísala ani jednou.

Měli jsme spolu nádherný život,
a já o něm teď hodně přemýšlím. Někdy zavřu oči a vidím Tě před
sebou, jak sedíš na verandě, už s trochu prošedivělými skráněmi, hraješ
na kytaru a děti poskakují kolem
Tebe a tleskají té Tvé písničce do
taktu. Když pak už spaly, řekla
jsem Ti: "Jsi lepší táta, než si
vůbec umíš představit."

Mám Tě ráda pro spoustu věcí,
především ale pro vášnivou opravdovost, která tryská z Tvého
milování, z Tvé poezie, z Tvého rodičovství a přátelství, ze Tvé lásky ke
kráse a k přírodě. A jsem ráda, žeš
tomu všemu naučil i naše děti, protože vím, že jejich život bude díky
tomu lepší. Často mi říkají, jak
vzácným člověkem pro ně jsi, a já
se pak cítím nejšťastnější ženou
na světě.

I mě jsi toho hodně naučil.
Inspirovals mě a podporoval při mém
malování a sotva někdy pochopíš, jak
moc pro mě znamenalo, že jsem Tě
vždycky měla po boku a mohla se spolehnout na Tvou podporu. Měl jsi
porozumění pro všechny moje potřeby
- že musím mít vlastní ateliér, prostor jen pro sebe, a nevadily Ti
moje barvou pocákané šaty a vlasy.
Vím, žeš to se mnou neměl lehké,
Nathane. Žít s něčím takovým, to
vyžaduje opravdu silného muže.
A Tys tu sílu měl. A vydržela Ti
čtyřiačtyřicet nádherných let.

Jsi nejen můj jediný milenec,
ale i můj nejlepší přítel. Nevím,
co z těch dvou stránek mého vztahu
k Tobě mám raději. Těžko říct -
obou si asi vážím rovným dílem.
Stejně jako celého našeho společného života ... Máš v sobě cosi
krásného a silného, Nathane. Laskavost - to je to, co v Tobě vidím,
když se teď na Tebe dívám, a co
určitě vidí i ostatní lidé. Či spíše láskyplnost.

Možná sis pomyslel, že jsem blázen, když jsem přišla s tím nápadem, že bychom možná měli náš příběh sepsat, než opustíme svůj dům. Ale já k tomu měla své důvody a moc Ti děkuji, žes měl se mnou v téhle věci trpělivost. Nikdy jsem Ti neřekla, proč jsem to chtěla, a myslím, že je načase, aby ses to dozvěděl. Takový život, jaký jsme spolu prožili, mnoho manželských párů nepozná, a když se teď na Tebe dívám, děsí mě představa, že to asi všechno brzy skončí. Oba známe prognózu mé nemoci.

Dělám si mnohem větší starost o Tebe než o sebe, protože si dovedu představit, jakou bolest asi budeš muset zakoušet. Nemám slova, jimiž bych vyjádřila, jak je mi to líto.

Ale já Tě miluju tak strašně moc, tak neuvěřitelně, že si k Tobě najdu cestu navzdory té mé chorobě. Slibuji Ti to. A tady do toho vstupuje ten náš příběh. Až budu ztracená, někde daleko od Tebe, čti mi ten příběh - jako jsi ho vyprávěl dětem - a já vím naprosto jistě, že už nějak poznám, že je o nás dvou. A potom možná - kdo to teď ví - najdeme způsob, jak být zase spolu.

Prosím Tě, nezlob se na mě, až přijdou dny, kdy tě nebudu poznávat - oba víme, že určitě přijdou. Měj stále na paměti, že Tě budu vždycky milovat, a ať se stane cokoli, věz, že jsem nemohla mít krásnější život. Než život s Tebou.

Nathane, ať jsi teď kdekoli, bez ohledu na chvíli, kdy tenhle dopis čteš, já Tě miluju. Strašně moc Tě miluju, manželi můj. Jsi - a vždycky jsi byl - můj splněný sen.

Ally.

Položil jsem dopis na stůl, zvedl se a šel si najít trepky. Musím si sednout, abych si je dokázal natáhnout. Pak vstanu, šourám se ke dveřím a otevřu je. Vyhlédnu na chodbu a vidím, že tam za stolem noční služby, který musím minout cestou k Allyinu pokoji, sedí sestra Janice. V tuhle dobu nesmím opouštět pokoj a Janice věru nepatří k sestřičkám, které by byly ochotny přimhouřit oko.

Chvilí čekám, jestli náhodou někam neodběhne, ale nezvedá se a já začínám být netrpělivý. Nakonec se přece jen vyšátrám z pokoje - posun

levou, přitáhnout k ní pravou, posun
levou ... Překonat tu vzdálenost mi
trvá celé věky, ale Janice mě z nějakého důvodu neregistruje. Jsem
panter, který se tiše plíží džunglí.
Nakonec si mě samozřejmě všimne,
ale mě to nevyvede z míry. Zastavím
se až u ní.

"Nathane," zeptá se mě káravě.

"Co tu děláte?"

"Jdu se trochu projít," odpovím.

"Nemůžu spát."

"Víte přece, že se to nesmí."

"Já vím." Ale stojím tam dál.

Jsem pevně rozhodnutý.

"Kde byste se chtěl procházet.

Chtěl byste se podívat na Ally,
co?"

"Chtěl," přisvědčím.

"Nathane, přece víte, jak to
dopadlo posledně, když jste za ní
v noci byl. Neměl byste to
zkoušet."

"Když mě se po ní stýská."

"Já vím, ale stejně vám to nemůžu dovolit."

"Máme dneska výročí," říkám. Je
to pravda. Chybí nám přesně rok do
zlaté svatby. Dnes je to čtyřicet
devět let, co jsme se brali.

"Jo tak." Podívá se stranou a
její hlas změkne. Překvapí mě to.
Nikdy mi nepřipadalo, že by mohla
mít sentimentální sklony. "Nathane,
já už viděla stovky manželských párů
zápolit s velkým žalem, ale žádný se
s ním nevyrovnával tak jako vy. Nikdo tady nic podobného nezažil." Na
chvíli se odmlčí a do očí se jí derou slzy. "Snažím se vmyslit do
toho, jak vám asi je, jak to vůbec můžete den za dnem vydržet, ale
nedovedu si to představit. Nechápu, jak
to dokážete. Někdy dokonce tu její
nemoc na chvíli zaženete. Doktoři
to nemůžou pochopit. Ale my sestry
ano. Je to docela prosté - tohle
dokáže jenom láska. Nic tak neuvěřitelného jsem ještě nezažila."

V hrdle se mi cosi vzpříčí a
nedokážu ze sebe vypravit slovo.

"Ale tohle nesmíte, Nathane,
a já vás v tom nemůžu podporovat.

Takže se hezky vraťte do svého pokoje." Pak se usměje, prohrabuje se
chvilíčku v ležstrech, které jí leží
na stole, a pak řekne: "A já si teď

jdu dolů uvařit kafe. Chvíli na vás
nebudu moct dávat pozor, tak ne,
abyste provedl nějakou vylomeninu."

Rychle vstane, pohladí mě po paži a vydá se ke schodišti. Ani
jednou se neohlédne a já jsem najednou
sám. Podívám se k místu, kde předtím seděla, a spatřím plný šálek
kávy, ze kterého se ještě trochu
kouří. Opět jednou zjišťuji, že na
světě žijí dobří lidé.

Zahájím svou pomalou výpravu
k Allyině pokoji - drobný krok,
přísun - a i tak mě brzy začnou
bolet nohy. Občas se musím opřít
o zeď, abych neupadl. Nad hlavou mi
bzučí zářivky a od jejich fluoreskujícího světla mě začínají bolet oči
a musím je šilhavě přimhuřovat. Namáhám se a ten pohyb mi do povadlých
tepen vhání krev. Každým krokem se
cítím zdatnější. Na sesterně zazvoní telefon a já se snažím zrychlit
chůzi, aby mě tu někdo nepřistihl.
Jsem mladý a silný, v srdci mi hoří
vášeň - jsem odhodlán vyrazit dveře,
vzít ji do náručí a odnést ji
do ráje.

Ale co si to namlouvám? Vedu
ted' velmi jednoduchý život. Jsem
pošetilec - starý zamilovaný muž,
snílek, který sní už jenom o tom,
jak bude Ally předčítat, a když to
bude možné, vezme ji kolem ramen.
Jsem hříšník, který mnohokrát pochybil, člověk, který věří v kouzla,
ale jsem už příliš starý, abych dokázal něco změnit, a taky příliš
starý, abych se kvůli tomu trápil.

Když se konečně došourám k jejímu pokoji, jsem na konci sil.
Nohy pode mnou podklesávají, před
očima se mi dělají mžitky. Zápolím
s knoflíkem dveří - musím ho vzít do
obou rukou a vynaložit obrovské úsilí, než se otevrou. Světlo z chodby
pronikne dovnitř a dopadne na lůžko,
na kterém leží Ally.

Je přikrytá jen zpola a v příští
chvíli se obrátí na druhý bok. Zvuky, které při tom postel vydává, mi
připomenou časy mnohem šťastnější.
Na tom lůžku vypadá jako malá
holčička.

Téměř minutu stojím bez hnutí ve
dveřích. V tento den našeho výročí
jí toužím povědět, co všechno cítím,
ale raději se nehýbám, abych ji nevzbudil. Kromě toho je to napsáno
na proužku papíru, který jí vsunu
pod polštář. Stojí tam:

Láska, v těchto pozdních a
něžných hodinách, bývá plná citu
a velké čistoty. Necht' ji tiché
ranní světlo s prozářenou silou
probudí z věčnosti, ve které spí.

Zdá se mi, jako by někdo přicházel, a tak vstoupím do pokoje a
zavřu za sebou dveře. Zaplaví mě temnota a jen po paměti procházím jejím
pokojem k oknu. Roztáhnou záclony a
z oblohy na mě vybafne měsíc, velký
a plný, strážce pozdního večera.
I když vím, že bych neměl, posadím
se k ní na postel a zasunu jí pod
polštář ten proužek papíru. Potom
zvednu ruku a zlehka, jako peříčkem,
se dotknu její tváře. Hladím ji po
vlasech a připadám si jako skladatel, který se poprvé setkává s díly
Mozartovými. Zavrtí se, otevře oči
a já v tom okamžiku proklínám svou
pošetilost, protože vím, že teď
začne plakat a kvílet - vždycky je
to tak. Zároveň však v sobě cítím
nutkání pokusit se o nemožné, a tak
se nad ní skloním, až se naše tváře
téměř dotýkají.

Když se její rty sejdou s mými,
projede mnou zachvění, jaké jsem
ještě nezažil, za celá ta naše dlouhá společná léta, ale neodtáhnou se
od nich. A najednou nastane zázrak
- cítím, jak se její rty pootevírají
a já objevuji zapomenutý ráj, na
kterém čas nezanechal žádné stopy,
věčný jako hvězdy. Cítím teplo jejího těla a nechávám se unést,
stejně jako před těmi dávnými roky. Zavírám oči a stávám se mocným
korábem, razícím si dravě a neohroženě
cestu rozpěněnými vlnami, protože
ona se proměnila v plachty, které
ho ženou kupředu. Svými prsty něžně
obtahuji její obličej a potom ji
beru za ruku. Políbím ji na rty, na
obě tváře, a slyším, jak se nadýchne
a tichounce zašeptá: "Ach
Nathane ... Tolik se mi po tobě
stýskalo!" Další zázrak - největší
ze všech! A já ani s největším úsilím nedokážu zadržet slzy, když
spolu začínáme stoupat k samému nebi.
Protože v té chvíli je svět plný
zázraků, neboť najednou cítím, jak
její prsty sahají po knoflíčcích mé

košile a pomalu, pomaličku začínají
jeden po druhém rozpínat.

Nicholas Sparks

si po fenomenálním úspěchu
Zápisníku jedné lásky splnil životní sen. Stal se spisovatelem z
povolání. Už nemusel jako obchodní
cestující objíždět lékárny. Předtím
to zkoušel s hororem a s detektivkou, ale ani jeden z těchto románů
mu nevydali.

Živě si vzpomíná, že rukopis
Zápisníku rozeslal pětadvaceti
agentům, ale jen jedna ho ihned
s nadšením přijala. Tento román
zřejmě dovede chytit za srdce, protože vyšel už v dvanácti dalších
zemích. Postavy Nathana a Ally
našly svůj vzor v prarodičích jeho
ženy.

"Jejich manželství trvalo šedesát dva let a až do konce se velice
milovali. Ona zemřela na rakovinu
kostí a v posledním půlroku svého
života byla tak utlumená léky, že
svého muže nepoznávala. O prvních
láskách a mladistvých vášních můžete
číst v hromadě románů, ale nikdo nepíše o tom, jak se mají rádi lidé po
padesáti letech."